

บทวิเคราะห์ประเภทและองค์ประกอบของภาพยนตร์ที่ทำการศึกษา

ประเภทของภาพยนตร์ที่ทำการศึกษา

จากการจัดแบ่งประเภทของการละครตะวันตก ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้กับการจัดแบ่งประเภทของภาพยนตร์ได้ด้วย ได้มีการจัดแบ่งประเภทของละครออกเป็นหลายประเภทด้วยกัน โดยที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ประเภทของภาพยนตร์ที่ทำการศึกษาทั้ง 5 เรื่องนี้ มีอยู่ 2 ประเภทคือ

1. Comedy หมายถึงประเภทของละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาในแนวตลกขบขัน สนุกสนาน เบาสมอง ตัวละครมีลักษณะไม่เหมือนจริง คล้ายการ์ตูน และในตอนจบของเรื่องจะเป็นการจบเรื่องด้วยความสุข หรือ Happy Ending

2. Realistic หมายถึงประเภทของละคร หรือภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาในแนวเหมือนจริง ตัวละครมีลักษณะเหมือนคนจริง มีพัฒนาการของเรื่องราวและตัวละครในลักษณะที่เหมือนจริง และสมเหตุสมผล

จากความหมายของคำว่า Comedy และ Realistic ดังกล่าวนี้ จึงสามารถจำแนกภาพยนตร์ที่ทำการศึกษาทั้งหมดออกได้ดังนี้

1. ภาพยนตร์ที่จัดเป็นประเภท Comedy อย่างมากมีอยู่ 2 เรื่องคือ ภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และควาระเบียบ” และภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับควาระเบียบ 2”

2. ภาพยนตร์ที่จัดว่าเป็นประเภท Realistic อย่างมากและมีความเป็น Comedy อยู่น้อยที่สุดมีอยู่ 1 เรื่องคือ ภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย”

3. ภาพยนตร์ที่จัดว่าเป็นประเภท Realistic ค่อนข้างมากแต่มีความเป็น Comedy อยู่น้อยกว่ามีอยู่ 2 เรื่องคือ ภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” และภาพยนตร์เรื่อง “อึ้ง คิดถึงพ่อสังเขป รุ่น 2”

โดยที่ภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่องนี้เป็นภาพยนตร์ที่มีจุดขายคือผู้ชมที่อยู่ในวัยเดียวกับนักเรียนในเรื่อง ดังนั้นภาพยนตร์จึงต้องสร้างให้มีความเป็น Comedy เพื่อที่จะได้ถูกใจตลาด โดยภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และควาระเบียบ” และภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับควาระเบียบ 2” นั้น มีจุดสำคัญที่เน้นความเป็น Comedy อย่างมาก ส่วนในภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” และภาพยนตร์เรื่อง “อึ้ง คิดถึงพ่อสังเขป รุ่น 2” นั้น มีความเป็น Realistic มากกว่าภาพยนตร์ 2 เรื่องแรกที่กล่าวถึง เพราะภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่องหลังนี้มีจุดสำคัญที่ต้องการชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่มีความเหมือนจริงที่เกิดขึ้นในสังคมคือปัญหาความไม่เข้าใจกันระหว่างนักเรียนกับครอบครัว คือพ่อแม่ และปัญหาความขัดแย้งไม่ลงรอยกัน

ระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ภาพของความเป็น Comedy ที่ปรากฏในภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่อง หลังที่กล่าวถึงนี้ซึ่งก็พอจะมีอยู่บ้าง จึงไม่ได้เป็นจุดเน้นที่เด่นมากนัก มีอยู่บ้างเพียงเพื่อขูรส ให้ภาพยนตร์มีความสนุกสนาน เบาสมอง เพื่อเอาใจตลาดซึ่งเป็นผู้ชมวัยนักเรียนเท่านั้น ส่วน ภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” นั้นก็กล่าวได้ว่ามีความเป็น Realistic มากกว่าภาพยนตร์อีก 4 เรื่องที่ทำการศึกษา เพราะจุดสำคัญที่เด่นชัดที่สุดสำหรับภาพยนตร์เรื่องนี้ก็คือ ต้องการแสดง ภาพชีวิตของครูคนหนึ่งที่มีความมุ่งมั่นอุทิศชีวิตให้กับหน้าที่การเป็นครูที่ดีตั้งแต่ช่วงวัยสาวจนถึงวัยชรา ภาพที่ปรากฏออกมาจึงเป็นภาพเหมือนจริงคือเป็น Realistic มากกว่าที่จะมีลักษณะ เป็น Comedy แต่ก็ปรากฏว่ามีภาพที่เป็น Comedy อยู่บ้างเล็กน้อยพอให้ภาพยนตร์มีสีสัน ความสนุกสนานอยู่บ้างตามแนวทางของการเป็น Drama แต่ภาพดังกล่าวนั้นก็กลับไม่ได้เป็น ภาพในความเป็นจริงของเนื้อเรื่องภาพยนตร์ กล่าวคือเป็นภาพในความฝันของตัวละครเท่านั้น

องค์ประกอบของภาพยนตร์ที่ทำการศึกษา

ในการศึกษาเรื่ององค์ประกอบของภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่องนี้ จะแบ่งหัวข้อในการวิเคราะห์ ออกเป็น 2 หัวข้อใหญ่ดังนี้

1. Verbal Language หรือวจนภาษา หมายถึงการสื่อสารโดยการใช้ภาษาที่เป็นถ้อยคำ ไม่ว่าจะ เป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียน ซึ่งแบ่งเป็นหัวข้อย่อยได้ดังนี้

- Monologue คือข้อความหรือถ้อยคำที่ตัวละครพูดเพียงคนเดียว ไม่มีผู้ฟัง หรือไม่มีผู้โต้ตอบด้วย เช่น คำรำพึง หรือบทอธิบายนำเรื่อง

- Dialogue คือบทสนทนาที่ตัวละครหนึ่งพูดกับตัวละครอีกตัวหนึ่ง

2. Non-Verbal Language หรืออวจนภาษา หมายถึงการสื่อสารโดยใช้วิธีการอื่นๆ ที่ นอกเหนือจากการใช้ภาษาที่เป็นถ้อยคำ แบ่งเป็นหัวข้อย่อยได้ดังนี้

- ลักษณะท่าทางของบุคคล คืออิริยาบถท่าทางการแสดงออกต่างๆ รวมถึง การใช้สีหน้า แววตาของตัวละคร

- ลักษณะการแต่งกายของบุคคล หมายถึงการเลือกใช้เสื้อผ้าทั้งด้านรูปแบบ และสีสัน รวมไปถึงการใช้แว่นสายตาค้าง

- การใช้น้ำเสียง คือการแสดงอารมณ์ความรู้สึกแฝงมากับการพูดหรือการใช้ ภาษาของตัวละคร

- การใช้ดนตรีประกอบเรื่อง ทั้งที่เป็น Plot Music คือ ดนตรีที่เป็นส่วน ประกอบของเนื้อเรื่อง และ Background Music คือดนตรีที่ไม่ได้เป็นส่วนประกอบของเนื้อเรื่อง แต่เป็นดนตรีที่ใช้เสริมอารมณ์ของเนื้อเรื่องให้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น

- การใช้ Effect ในด้านต่างๆ เช่น ด้านแสง สี และเสียง ที่ใช้เพื่อเสริมอารมณ์ ของเรื่องให้เด่นชัดและสมบูรณ์แบบมากขึ้น

- การใช้ Shot และมุมกล้อง ซึ่งจะช่วยอธิบายความหมาย หรือช่วยเน้นภาพ ให้ได้ความหมายชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

- การใช้เทคนิคพิเศษในการตัดต่อภาพ ทำให้เกิดความหมายพิเศษที่เสริมเนื้อเรื่องให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

1. ภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ”

1.1 Verbal Language หรือ วจนภาษา

1.1.1 Monologue

Verbal Language หรือวจนภาษาในส่วนที่เป็น Monologue ในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” นี้มีอยู่ 2 ลักษณะคือ ที่เป็นภาษาเขียน กับที่เป็นภาษาพูด

ส่วนที่เป็นภาษาเขียนก็คือข้อความที่ปรากฏในป้ายประกาศของครูระเบียบเกี่ยวกับข้อบังคับที่มีใจความห้ามนักเรียนกระทำความผิด 5 ประการคือ ห้ามมาสาย ห้ามโดดเรียน ห้ามหมกมุ่นอบายมุข ห้ามแกลังครู และห้ามกระทำความผิดในเรื่องชู้สาว ซึ่งเป็นข้อความที่สะท้อนความเป็นห่วงเป็นใยของครูระเบียบที่มีต่อนักเรียน การที่ต้องออกกฎข้อบังคับเหล่านี้ ก็เพื่อให้นักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในเส้นทางที่เหมาะสมเพื่อจะได้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนต่อไป

ส่วนที่เป็นภาษาพูดนั้นก็เป็นการรำพึงของนักเรียนรำพึงถึงครู และเป็นคำรำพึงของครูที่รำพึงถึงฝีมือในการขังแปรงลบกระดานซึ่งเป็นวิธีการลงโทษของครู คำรำพึงของนักเรียนนั้นเป็นคำรำพึงของนักเรียนที่เพิ่งเข้าใหม่ที่รำพึงถึงครูที่ตนจะได้พบในโรงเรียนใหม่ ซึ่งก็คือครูระเบียบ โดยมีการรำพึงถึงเรื่องอายุของครูคนใหม่ที่จะได้พบว่า

–“เอ! แล้วครูคนใหม่จะสาวหรือแก่ล่ะ...”

การที่นักเรียนรำพึงถึงอายุของครูก็เป็นเพราะเหตุว่า ถ้าเป็นครูผู้หญิงแล้ว อายุของครูจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของครูด้วย เช่นถ้าครูยังอยู่ในวัยสาวก็มักใจดี เพราะไม่มีช่องว่างระหว่างวัยกับนักเรียน หรือแม้มีช่องว่างอยู่บ้างแต่ก็ใกล้เคียงกันมาก ครูในวัยสาวย่อมมีความเข้าใจในตัวนักเรียนมากกว่าครูที่มีอายุมากซึ่งมักจะจุกจิกจู้จี้ขี้น เพราะมีช่องว่างระหว่างวัยกับนักเรียนมาก ไม่มีความเข้าใจในตัวนักเรียนเท่ากับครูที่อยู่ในวัยสาว ซึ่งพฤติกรรมต่างๆ ของครูที่กล่าวมานี้ก็ย่อมมีผลต่อความรู้สึกรักของนักเรียนเป็นอย่างมาก เช่นถ้าครูใจดี นักเรียนก็ย่อมอยากจะทำดีด้วย ตรงกันข้าม ถ้าครูขี้นหรือดุเกินไป นักเรียนก็ย่อมไม่อยากจะทำดีด้วย เป็นธรรมดา เรื่องอายุของครูจึงเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่นักเรียนมักคำนึงถึง

คำรำพึงของนักเรียนที่รำพึงถึงครูอีกส่วนหนึ่ง เป็นคำรำพึงที่นักเรียนรำพึงถึงความดี ความเข้มงวดกวดขันของครู โดยคำรำพึงแรกเป็นคำรำพึงเปรียบเทียบกับครูที่โรงเรียนเก่ากับครูที่โรงเรียนใหม่ในลักษณะที่ว่าครูที่โรงเรียนเก่านั้นดีมาก ไม่ทราบว่าจะดีกว่ากัน และคำรำพึง

ต่อมาก็เป็นคำตอบที่ตอบว่า ครูที่โรงเรียนใหม่ คือครูระเบียบนั้นดีกว่าครูที่โรงเรียนเก่ามากนัก

-“ขานั่นนะ เขียบเป็นบ้าเลย”

-“ส่วนครูระเบียบนั้น ไม่ธรรมดาแหงๆ เลย ครูอึดถือที่ว่าแน่ๆ ยังซิดซ้ายไปเลย”

การใช้คำคุณศัพท์ว่า “เขียบ” หรือ “อึดถือ” อธิบายลักษณะของครูในคำรำพึงนี้ เป็นการใช้ภาษาในลักษณะที่เป็นภาษาคะนอง เฉพาะกลุ่ม ไม่ปรากฏมีคำเหล่านี้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเลย คำว่า “เขียบ” นั้นมีความหมายไปในทางดู โหด เกร็งครัด มีความเข้มงวดกวดขันกับนักเรียนอย่างมาก การที่นักเรียนรำพึงถึงครูในเรื่องของความดู ก็เป็นเพราะเหตุว่านักเรียนมักไม่ชอบครูที่ดู ซึ่งครูที่ดูมักมีวิธีการลงโทษที่เด็ดขาด น่ากลัวเป็นอย่างมาก ส่วนคำว่า “อึดถือ” นั้นเป็นคำที่ใกล้เคียงกับคำศัพท์คำหนึ่งที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน คำศัพท์คำนั้นคือคำว่า “อึดที่ด” ซึ่งมีความหมายว่า “พองขึ้นเต็มที (ใช้สำหรับศพ)” ดังนั้นจึงพอจะอธิบายได้ว่า คำว่า “อึดถือ” ซึ่งน่าจะเป็นคำเดียวกับคำว่า “อึดที่ด” นั้น เป็นคำคุณศัพท์ที่นักเรียนใช้เรียกเป็นสมญานามของครูที่มีรูปร่างไปทางท้วมหรืออ้วน ซึ่งการเรียกครูด้วยการเรียกตามสมญานามนี้ เป็นเรื่องที่นิยมกันมากในหมู่นักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่น

คำรำพึงที่ครูรำพึงถึงฝีมือการขึงแปรงลบกระดานซึ่งเป็นวิธีการลงโทษอย่างหนึ่งของครูนั้นเป็นคำรำพึงที่แสดงถึงพัฒนาการในการขึงแปรงลบกระดานของครู

-“ฝีมือตกไปแยะเลยเรา”

-“ฝีมือเริ่มเข้าฟอร์มแล้วเรา”

ในครั้งแรกที่ครูระเบียบขึงแปรงลบกระดานนั้นปรากฏว่าแปรงลบกระดานไปโดนถูกผมของนักเรียนด้วย ซึ่งครูระเบียบถือว่าฝีมือยังใช้ไม่ได้ แต่ในครั้งที่สองปรากฏว่าแปรงลบกระดานไม่ได้โดนถูกผมนักเรียนคิดมาด้วยจึงถือว่าฝีมือเริ่มใช้ได้ เป็นแสดงว่าการลงโทษของครูก็เพียงเพื่อให้นักเรียนเจ็บและรู้จักจำเท่านั้น ไม่ใช่เพื่อให้ได้อาย เพราะการถูกโดนนั้นทำให้เกิดความอายและถือเป็นการประจานอย่างรุนแรง ถ้าเพียงแต่เจ็บเพราะถูกแปรงลบกระดานก็ไม่น่าจะเป็นการประจานแต่ประการใด

1.1.2 Dialogue

Verbal Language หรือวจนภาษาในส่วนที่เป็น Dialogue แบ่งตามผู้พูดได้ คือนักเรียนสนทนากันโดยพูดถึงครู, ครูพูดกับนักเรียน และครูพูดกับครู

บทสนทนาระหว่างนักเรียนที่พูดกันถึงครูในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้ และครูระเบียบ” นี้ เน้นหนักไปในทางที่จะสร้างภาพของครูระเบียบ ซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่อง ว่า การที่นักเรียนแอบชื่อครูระเบียบนั้น จะทำให้ครูระเบียบมาปรากฏตัวทุกครั้ง เหมือนเป็น เรื่องปาฏิหาริย์เช่นในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่องอาละดินกับตะเกียงวิเศษ ซึ่งเมื่อมีการถูตะเกียง ครั้งใด ยักษ์จินนี่ก็จะมาปรากฏตัวทุกครั้งไป

-“เฮ้ย... พูดถึงเคียวก็มาห rokok”

-“เฮ้ย... ออย่าพูดสิ พูดถึงได้ทีไหน พูดบุ บโผล่บับนะโว้ย”

-“กูว่าแล้ว พูดเป็นโผล่ อยู่มาตั้งห้าปีไม่เคยรอดสักครั้ง”

-“เฮ้ย ออย่าพูด เคียวก็มาห rokok”

-“ชื่อนี้ละ พูดถึงไม่ได้เลยนะ พูดแล้วเป็นโผล่”

ลักษณะการสนทนาของนักเรียนที่พูดถึงครูนี้ เป็นลักษณะที่แสดงความเกรงกลัวของ นักเรียนที่มีต่อครูเป็นอย่างมาก แต่ที่สังเกตเห็นก็คือ ทุกครั้งที่มีการเรียกชื่อครูก็จะเป็นทุกครั้ง ที่นักเรียนกำลังกระทำความผิด หรือกำลังคิดที่จะกระทำความผิดอยู่ ครูที่เอาใจใส่สอดส่องดูแล พฤติกรรมนักเรียนก็ย่อมจะพบนักเรียนที่กำลังกระทำความผิดหรือกำลังคิดที่จะกระทำความ ผิดเป็นธรรมดา ก็เลยเป็นว่าทุกครั้งที่มีนักเรียนแอบชื่อครู ครูก็จะปรากฏตัวทุกครั้งเช่นกัน

บทสนทนาที่ครูพูดกับนักเรียนที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ ส่วนมากเป็นบทสนทนาที่ แสดงอารมณ์ไม่พอใจมากกว่าอารมณ์อย่างอื่น ที่น่าสังเกตในเรื่องการแสดงอารมณ์ทางคำพูด ก็คือเรื่องการใช้สรรพนามที่มักจะเปลี่ยนไปตามอารมณ์ของผู้พูด

-“...ทีหลังนะคำไหนไม่ได้ก็ต้องถามชั้นซี...”

ครูผู้ชายที่เป็นครูสอนวิชาภาษาไทยในภาพยนตร์เรื่องนี้ปรากฏว่าเป็นครูผู้ชายที่มี ลักษณะเบี่ยงเบนทางเพศ หรือกะเทย การใช้สรรพนามแทนตัวเองนั้นจึงปรากฏว่ามีเพียงคำ สรรพนามเดียวเท่านั้นคือคำว่า “ชั้น” และสถานการณ์ที่ปรากฏก็เป็นสถานการณ์ที่ทำให้ครู แสดงอารมณ์ไม่พอใจนักเรียน เพราะถูกนักเรียนแกล้งด้วยการล้อเลียนเรื่องความเป็นกะเทย ของครู

-“แต่ก่อนที่ครูจะไป อยากรู้กันว่าใครที่บังอาจกับชั้น...”

-“ชั้นหมายถึงเธอ... ไม่ใช่พวกเธอ...”

-“ชั้นไม่ได้เป็นครูของพวกเธออีกต่อไปแล้ว...”

ปรากฏว่ามีบทสนทนาอยู่ในภาพยนตร์หลายตอนด้วยกันที่ครูระเบียบพูดกับนักเรียน แต่มีเพียงครั้งเดียวเท่านั้นที่ครูระเบียบใช้สรรพนามแทนตัวเองว่า “ครู” และเป็นการพูดในชั้นเรียนและในชั่วโมงเรียน นอกจากนั้นแล้วครูระเบียบจะใช้สรรพนามแทนตัวเองว่า “ชั้น” ซึ่งใช้ทั้งในขณะที่มีอารมณ์โมโห ก่อนข้างเศรำ และอารมณ์ปกติ จึงไม่น่าจะสรุปได้ว่า ในกรณีที่เป็นครูผู้หญิง การใช้คำสรรพนามแทนตัวเองว่า “ชั้น” จะเป็นคำสรรพนามที่แสดงอารมณ์โมโหเท่านั้น แต่มักจะใช้เป็นส่วนมากในทุกสภาวะอารมณ์มากกว่า

นอกจากนี้ก็มีบทสนทนาที่ครูพูดกับครู ซึ่งปรากฏว่าเป็นบทสนทนายาระหว่างครูระเบียบกับผู้อำนวยการ เป็นบทสนทนาซึ่งแสดงความขัดแย้งกัน โดยครูระเบียบซึ่งเป็นครูผู้น้อยได้ใช้ถ้อยคำที่แสดงความเป็นครูผู้น้อยได้อย่างเหมาะสม ถึงแม้ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน แต่ก็พยายามใช้คำพูดที่อ่อนน้อม และสุภาพตามสถานภาพ ผิดกับผู้อำนวยการซึ่งใช้คำพูดที่ฟังไม่ค่อยจะรื่นหูนัก และยังแสดงอำนาจในการตัดสินใจเรื่องราวอย่างเผด็จการอีกด้วย ความจริงแล้วถึงแม้ว่าจะเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการบริหารงานของสถานศึกษา แต่ก็ควรจะมีคุณภาพ และใช้ถ้อยคำที่ไม่ถูกผู้ใต้บังคับบัญชา ที่สำคัญก็คือควรตัดสินใจเรื่องราวต่างๆ โดยอาศัยมติในที่ประชุมซึ่งเป็นเสียงข้างมากมากกว่าที่จะตัดสินใจตามความคิดเห็นของคนแต่เพียงผู้เดียว

1.2 Non-Verbal Language หรือ อวัจนภาษา

1.2.1 ลักษณะท่าทางของครู

จำนวนตัวละครครูที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” นี้ มีทั้งสิ้น 3 ตัวละครด้วยกัน ดังนี้

ครูระเบียบ ซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องมีบุคลิกลักษณะที่สร้างรวมทั้งท่าทางการเดิน การยืน และการนั่ง แต่บางครั้งก็ดูส่อแปลกไปบ้างโดยเฉพาะอย่างยิ่งในตอนที่ลงโทษนักเรียนไม่ว่าจะด้วยวิธีขังแปร่งลบกระดานหรือขังขอสกก็ตาม นอกจากนี้ก็ยังชอบใช้สายตาคุ่มองนักเรียนที่ทำความผิดด้วยวิธีมองลอดแว่นสายตา ซึ่งเป็นการเสียดสีบุคลิกอย่างมาก

ครูผู้ขายสอนวิชาภาษาไทยมีลักษณะท่าทางกระดุกกระดิง สะบัดสะบิ้ง เมื่อไม่พอใจก็มีการมองค้อน เวลาพูดกับนักเรียนขณะสอนอยู่หน้าห้องเรียนก็แสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสมคือเอามือทั้งสองข้างเท้าสะเอว นอกจากนี้ในขณะที่พูดถึงนักเรียนก็มีการเอานิ้วชี้ที่กวาดไปทางนักเรียนด้วย และเมื่อถูกนักเรียนล้อเลียนก็แสดงอาการโมโหปนน้อยใจ เดินออกจากห้องเรียนด้วยท่าทางสะบัดสะบิ้ง แสดงสีหน้าไม่พอใจอย่างชัดเจน ซึ่งนอกจากจะเป็นอากัปกิริยาที่แสดงความเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศหรือกะเทย อันเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อการเป็นครูอย่างชัดเจนแล้ว ก็ยังแสดงความไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่การสอนในชั้นเรียนด้วยการละทิ้งชั้นเรียนไปเลยๆ ทั้งยังแสดงว่าขาดความสามารถในการคุมชั้นเรียนอีกด้วย

ครูผู้ชายที่เป็นผู้อำนวยการมีลักษณะท่าทางนั้นๆ แต่ไม่ถึงขนาดที่จะเรียกได้ว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศหรือกะเทยเหมือนกับครูที่สอนวิชาภาษาไทย คือมักแสดงท่าทางแปลกไปกว่าคนอื่น ๆ เป็นกิริยาอาการที่ดูเป็น Drama มากกว่าจะเป็นชีวิตจริง ๆ ของคนจริง ๆ หรือกล่าวได้ว่า เป็นลักษณะที่ Over Action ที่ดูน่ารำคาญค่อนข้างมาก และยังเป็นภาพของครูที่มีบุคลิกลักษณะไม่เหมาะสมกับการเป็นครูอย่างมากด้วย

1.2.2 ลักษณะการแต่งกายของครู

ลักษณะการแต่งกายของครูระเบียบ ซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่อง ส่วนใหญ่สวมเสื้อสีสุภาพ คอปิด แขนยาว บางครั้งก็สวมสูทสีเข้ากันกับอีกชั้นหนึ่ง กระโปรงเข้ากับเสื้อ และมีความยาวคลุมเข่าถึงกรอมข้อเท้า เป็นลักษณะการแต่งกายที่สุภาพเรียบร้อยเหมาะแก่อาชีพครู และนอกจากนี้ก็ยังสวมแว่นสายตาสวยแบบมีสายคล้องคอทำให้ดูเป็นผู้คงแก่เรียน หรือเป็นผู้มีวิชาความรู้มาก สมกับที่มีอาชีพเป็นครู

ครูผู้ชายที่สอนวิชาภาษาไทยซึ่งปรากฏตัวในภาพยนตร์เรื่องนี้เพียงฉากเดียว นั้น สวมเสื้อผ้าชุดพระราชทาน คัดเย็บด้วยผ้าไหมไทย นับเป็นการแต่งกายที่เหมาะสมกับอาชีพเป็นอย่างมาก การแต่งกายสามารถใช้สื่อถึงวิชาที่สอนได้เป็นอย่างดี

ครูผู้ชายที่เป็นผู้อำนวยการชอบแต่งกายสมกับลักษณะท่าทางของตน คือแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่มีรูปแบบและสีสันแปลกๆ คล้ายการแต่งแฟนซี ซึ่งไม่เหมาะสมกับอาชีพครูเลยแม้แต่น้อย เช่น สวมชุดสูทสีแดงทับเสื้อเชิร์ตลายทางสีชมพู-ขาว และสวมหมวกเบเรต์สีแดง สวมเสื้อเชิร์ตแขนยาวลายดอกพริ้วไปทั้งตัว ผูกเนคไทซึ่งมีลายที่แตกต่างไปจากลายเสื้อ สวมเสื้อกั๊กสีน้ำเงิน สวมหมวกแก๊ป ถุงเท้าสีเหลือง และสวมรองเท้าสีน้ำเงิน เป็นต้น ปรากฏเพียงฉากเดียวเท่านั้นที่ผู้อำนวยการแต่งกายได้สุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับอาชีพครู คือ ฉากสุดท้ายที่มาบอกครูระเบียบว่าให้ครูระเบียบกลับเข้าทำงานเป็นครูที่โรงเรียนตามเดิม นอกจากนั้นจะเห็นได้ว่าผู้อำนวยการแต่งกายอย่างไม่มีรสนิยม ไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่เหมาะสมกับที่มีอาชีพเป็นครู

1.2.3 การใช้น้ำเสียงของครู

ครูระเบียบซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องมีบทสนทนาอยู่หลายฉาก และในแต่ละฉากก็แสดงอารมณ์ที่แตกต่างกัน น้ำเสียงในแต่ละอารมณ์ก็มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปด้วย แต่โดยส่วนมากแล้วน้ำเสียงของครูระเบียบมักเป็นน้ำเสียงที่เด็ดขาด แสดงอำนาจอย่างชัดเจน โดยเฉพาะตอนที่คุนนักเรียนก็ยังใช้น้ำเสียงดุและเด็ดขาดมาก

ครูผู้ชายที่สอนวิชาภาษาไทยนั้น ปรากฏว่ามีบทสนทนาเพียงฉากเดียว และเป็นฉากที่แสดงอารมณ์โกรธไม่พึงพอใจ เพราะถูกนักเรียนล้อเลียน การใช้น้ำเสียงจึงเป็นไปในลักษณะ

ประชดประชัน กระหมกกระเทียบ แสดงอารมณ์ความรู้สึกอย่างชัดเจน ไม่มีการระงับอารมณ์ความรู้สึกแต่ประการใด

ส่วนครูผู้ชายที่เป็นผู้อำนวยการนั้น ปรากฏว่าใช้น้ำเสียงในเกือบทุกฉาก ไม่ว่าจะแสดงอารมณ์แบบใดก็ตาม มักออกไปในลักษณะที่เป็นการละคร หรือ Drama มากกว่าแบบธรรมชาติ ทำให้ดูไม่สมจริงสมจัง และไม่เหมาะสมกับการเป็นครูด้วย

1.2.4 การใช้ดนตรีประกอบ

- Plot Music

ในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหูและครูระเบียบ” มีดนตรีประกอบที่เป็น Plot Music อยู่บ้าง แต่ไม่มีความเกี่ยวข้องใดๆ กับภาพลักษณ์ของครู

- Background Music

การใช้ Background Music ที่แสดงถึงภาพลักษณ์ของครูในภาพยนตร์เรื่องนี้ มีอยู่ 2 เพลงด้วยกันคือ เพลงไหว้ครู และเพลงภาษาไทยวันละคำ

เพลงทำนองสวดสรภัญญะบทไหว้ครูที่ขึ้นต้นด้วย “ปาเจรา จรียา โหนติ” บรรเลงโดยใช้เครื่องดนตรีประเภทเป่าเสียงเบส การเลือกใช้เครื่องดนตรีประเภทเป่าเสียงเบสทำให้เกิดความรู้สึกเคร่งขรึม น่าเกรงขาม ส่วนการใช้ทำนองเพลงเป็นบทสวดสรภัญญะบทไหว้ครู “ปาเจรา จรียา โหนติ” นั้นก็ทำให้เกิดความรู้สึกขลัง ศักดิ์สิทธิ์ และเป็นการสื่อให้ผู้ชมได้ทราบว่าเป็นการนำเข้าสู่เรื่องของครู หลังจากที่เนื้อหาก่อนหน้านี้เน้นหนักไปในเรื่องของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่

เพลงนำรายการ “ภาษาไทยวันละคำ” ใช้เป็น Background Music นำเข้าสู่ฉากการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งการเลือกใช้เพลงนำรายการ “ภาษาไทยวันละคำ” มาเป็น Background Music ของฉากวิชาภาษาไทย ก็เป็นการใช้เพลงเพื่อสื่อความหมายให้ผู้ชมได้ทราบว่าจะออกไปเป็นฉากที่เกี่ยวกับวิชาภาษาไทย

1.2.5 การใช้ Effect

- Effect ค้านแสง สี

การใช้ Effect ทางค้านแสง สี เพื่อเน้นภาพของครูในภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่มีความโดดเด่นมากนัก ทุกฉากใช้แสงและสีในลักษณะสมจริง ดูเหมือนจะเป็นการบอกว่าเหตุการณ์ต่างๆ ในภาพยนตร์นี้เป็นเหมือนเรื่องจริง ที่อาจเกิดขึ้นได้ในโรงเรียนทั่วๆ ไป ไม่เกินจริงเท่าใดนัก ใครๆ ก็อาจจะได้พบกับครูที่มีลักษณะเหมือนในภาพยนตร์ได้ในโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งจริงๆ

- Effect ด้านเสียง

การใช้ Effect ด้านเสียงที่เน้นภาพของครูในภาพยนตร์เรื่องนี้ ส่วนมากมักเป็น Sound Effect ประกอบภาพการขว้างแปรงลบกระดาน และภาพการขว้างชอล์กของครูระเบียบ เป็นเสียงที่แสดงถึงอาณาภาพของการขว้างแปรงลบกระดานและการขว้างชอล์กของครูระเบียบว่ามีความรุนแรง น่ากลัว ซึ่งก็สะท้อนถึงความมีอำนาจ ความเฉียบขาด และความน่าสะพรึงกลัวของครูระเบียบผู้ขว้างแปรงลบกระดานและชอล์กนั้นด้วย

1.2.6 การใช้มุมกล้องและ Shot

- มุมกล้อง

การใช้มุมกล้องในการถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นการใช้มุมกล้องที่คำนึงถึงหลักของธรรมชาติเป็นสำคัญ แต่มีบางฉากที่นอกจากจะคำนึงถึงหลักของธรรมชาติแล้วยังให้ความสำคัญน้อยแฝงไว้ด้วย เช่นการใช้มุมกล้องแบบ Low Angle ทำให้ภาพครูคูมีอำนาจเหนือนักเรียน ดังเช่นในตอนที่ครูระเบียบจะขว้างชอล์กทำโทษนักเรียน กับตอนที่นักเรียนลองติตะโกนเรียกชื่อครูระเบียบ ก็ใช้มุมกล้องแบบ Low Angle

- Shot

นอกจากนี้ในภาพยนตร์เรื่องนี้ก็มีการใช้ Shot แบบ Close up เพื่อเน้นให้เห็นสีหน้าและแววตาของครูระเบียบได้อย่างชัดเจน ดังเช่นในฉากแรกๆ หลังจากที่ครูระเบียบได้ลงโทษนักเรียนด้วยการขว้างแปรงลบกระดานแล้ว ครูระเบียบแสดงสีหน้าและแววตาที่ดุข่ม แต่ในฉากเกือบจะสุดท้ายขณะที่ครูระเบียบไปดูการแข่งขันวอลเลย์บอลของนักเรียน ครูระเบียบมีสีหน้าและแววตาที่เปี่ยมไปด้วยการมอบกำลังใจและแสดงความชื่นชมยินดีที่เห็นลูกศิษย์ได้รับชัยชนะในการแข่งขัน

2. ภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2”

2.1 Verbal Language หรือ วจนภาษา

2.1.1 Monologue

Verbal Language หรือ วจนภาษาที่เป็น Monologue เกี่ยวกับครูในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” นี้ปรากฏว่ามีเพียงคำรำพึงของครูเพียงฝ่ายเดียว แต่แบ่งเรื่องราวที่รำพึงออกได้เป็น 2 เรื่อง คือความประพฤตินักเรียนกับเรื่องความรักของครูเอง

–“วันแรกก็เป็นเรื่องชะแล้ว”

–“เรียบร้อยกันอย่างนี้ สงสัยจะต้องมีรางวัลให้กันสักหน่อยแล้ว”

คำรำพึงทั้ง 2 ประโยคของครูระเบียบนี้ แสดงว่าตัวนักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อย ครูก็คิดว่าน่าจะมีรางวัลตอบแทนความดีของลูกศิษย์บ้าง แต่ตัวนักเรียนมีความประพฤติไม่ดี

ก่อเหตุรบกวนวาย ไม่ตั้งใจเรียน ครูก็คงจะต้องลงโทษนักเรียนบ้างเพื่อให้เข็ดหลาบ และกลับมาประพฤติอยู่ในร่องในรอยที่ถูกต้องที่ควร คำว่าฟังของครูระเบียบนี้แสดงภาพของครูที่รู้หลักจิตวิทยาในการลงโทษและให้รางวัลเป็นอย่างดี

-“ก็ปีแล้วนะ ที่ไม่เคยถูกผู้ชายจับเนื้อต้องตัว ทำไมมันรู้สึกหวิวๆ อย่างนั้นะ”

คำว่าฟังนี้แสดงว่าครูสาวโสดที่เริ่มมีอายุเข้าวัยกลางคนอย่างครูระเบียบก็ยังคงมีความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องความรักและเพศตรงข้ามอยู่ เหมือนสาวโสดที่เริ่มมีอายุทั่วๆ ไป การเป็นครูไม่ได้หมายความว่าสาวโสดจะต้องอยู่ที่ไหนก็ตลอดชีวิตเสมอไป ครูก็มีเลือดเนื้อและจิตใจเหมือนคนอาชีพอื่นๆ เหมือนกัน

2.1.2 Dialogue

Verbal Language หรือ วจนภาษา ในส่วนที่เป็น Dialogue เกี่ยวกับครูในภาพยนตร์เรื่องนี้ ปรากฏว่ามีอยู่มากมาย สามารถแบ่งตามผู้พูดได้คือ บทสนทนาที่นักเรียนพูดกันถึงครู บทสนทนาที่บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ นักเรียนพูดถึงครู บทสนทนาที่ครูพูดกับนักเรียน บทสนทนาที่ครูพูดกับครู บทสนทนาที่ครูพูดกับบุคคลอื่น และบทสนทนาที่บุคคลอื่นพูดถึงครู

บทสนทนาของนักเรียนที่พูดถึงครู มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับครูอยู่หลายเรื่อง ได้แก่เรื่องความมีอำนาจและความน่าเกรงกลัวของครู เรื่องการลงโทษของครู เรื่องรูปร่างหน้าตาของครู และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกต่างๆ ที่นักเรียนมีต่อครู

- “อย่างนะ ผอ.นะไม่เท่าไรหรอก แต่ครูระเบียบนะสิ”
- “ครูระเบียบนะเขาบอกว่ามึงเป็นพวกขายยาม้า ห้ามใครยุ่งเกี่ยวกับมึง”
- “แต่ถ้าลองครูระเบียบประกาศออกมาอย่างนั้นนะ ใครบ้างจะจะไม่เชื่อ”
- “ครูระเบียบนะเขาจับตามองพวกเราอยู่”
- “เฮ้ย! จกอย่าบอกครูระเบียบนะโว้ย”

ข้อความเหล่านี้เป็นคำพูดที่มาจากความรู้สึกของนักเรียนที่ว่าครูของคนมีอำนาจ และมีความน่าเกรงกลัว คำสั่งของครูคือประกาศิตที่ใครก็จะฝ่าฝืนไม่ได้ การกระทำความผิดใดๆ ที่ทำลงไป ทั้งๆ ที่ก็ทราบดีว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ผู้กระทำก็ต้องหวาดสะดุ้งกลัวว่าครูระเบียบจะล่วงรู้ และเหตุผลที่ผู้กระทำความผิดมีความคิดที่ต้องการจะละเลิกการกระทำของคนเสียนั้น ก็คือเพราะเหตุว่าครูของคนกำลังจับตามองพฤติกรรมของคนอยู่นั่นเอง

บทสนทนาของนักเรียนที่พูดคุยกันด้วยเรื่องการลงโทษของครูนั้น ก็เป็นบทสนทนาของนักเรียนชายคนหนึ่งคุยกับเพื่อนๆ ของเขาเกี่ยวกับยุทธวิธีการรับมือกับครูที่ครู

ระเบียบมักจะขำงมาใส่นักเรียนที่กระทำคามผิดเสมอๆ สำหรับการสาธิตวิทยวิธีการรับ
 แปรลงกระดานนั้น นักเรียนชายคนนั้นได้ขอให้เพื่อนๆ ของเขาจ่ายเงินเป็นค่าความคิดของ
 เขาคนละ 20 บาท เพื่อนๆ ที่ฟังอยู่ต่างก็ยินดีที่จะจ่ายเงินให้ตามที่ขอ เพื่อแลกกับการชมการ
 สาธิตดังกล่าว เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นถึง 2 ครั้ง และเพื่อนๆ ผู้ชมการสาธิตวิทยวิธีการรับแปร
 ลงกระดานก็ยอมจ่ายเงินให้ทั้ง 2 ครั้งเช่นกัน การจับกลุ่มของนักเรียนโดยมีหัวข้อสนทนาเป็น
 เรื่องการรับมือกับการลงโทษของครูระเบียบนี้ เป็นการบอกทางอ้อมว่าการลงโทษของครู
 ระเบียบนั้น มีความรุนแรงและเด็ดขาด เป็นที่หวาดกลัวของนักเรียนที่กระทำคามผิดอย่างมาก
 และเป็นที่ยึดมั่นในหมู่นักเรียนด้วย เป็นการแสดงว่าครูระเบียบมีความสำคัญสำหรับนักเรียน
 เป็นอย่างมาก

–“ไม่ไหว นำเบือ รับครูมาใหม่ๆ มีแต่เหยงๆ ที่หล่อๆ ไม่เห็นจะมีเลยเนอะ”

บทสนทนาของนักเรียนหญิงที่พูดคุยกันเรื่องรูปร่างหน้าตาของครูผู้ชายที่เข้ามาใหม่
 แสดงให้เห็นว่าสำหรับนักเรียนหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น เมื่อนึกถึงครูผู้ชายก็
 มักจะนึกถึงรูปร่างหน้าตาของครูก่อนว่าจะหล่อเหลา หน้าตาดีขนาดไหน อาจเป็นเพราะความ
 เป็นผู้หญิงก็เป็นได้ จึงทำให้อยากจะได้ครูผู้ชายที่หน้าตาดีมาเป็นครูของตน ซึ่งถ้าจะว่ากัน
 ตามเหตุผลที่ควรจะเป็นแล้ว เรื่องรูปร่างหน้าตาของครูนั้นไม่ได้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเท่ากับความ
 รู้ความสามารถที่ครูมีอยู่และจะได้นำไปใช้ในการสอนเลย แต่เรื่องความรู้ความสามารถ
 ของครูกลับกลายเป็นเรื่องที่นักเรียนมักให้ความสนใจเป็นลำดับท้ายๆ หรือแทบจะเรียกได้ว่าไม่
 ได้ให้ความสนใจเลยก็ว่าได้

–“แล้วถ้าเกิดเป็นเรื่องจริงขึ้นมาละ เธออาจเสียใจไปตลอดชีวิตก็ได้เนะ ถ้าวันนี้ไม่ไป
 ช่วยครูระเบียบนะ”

–“ชั้นจะเรียนครู ชั้นจะต้องเป็นครูที่ดีเหมือนครูระเบียบให้ได้”

บทสนทนาทั้ง 2 ประโยคนี้นับเป็นบทสนทนาที่แสดงถึงความรู้สึกที่ดีที่นักเรียนมีต่อครู
 ของตน ในประโยคแรกนักเรียนซึ่งเป็นผู้พูดได้แสดงถึงความห่วงใยในความปลอดภัยของครู
 ออกมาอย่างชัดเจน เมื่อได้ทราบว่าครูของตนกำลังตกอยู่ในสถานการณ์อันตราย ส่วนประโยค
 หลังนั้นก็เรียนประโยคที่นักเรียนผู้พูดแสดงถึงความรู้สึกประทับใจในตัวครูของตนเป็นอย่างมาก
 จนถึงกับตัดสินใจเลือกเรียนต่อทางสายวิชาชีพครู เพื่อจะได้ประกอบอาชีพเป็นครู ทั้งสอง
 ประโยคนั้น ถึงแม้ว่าจะเป็นข้อความที่ต่างสถานการณ์กัน แต่ก็มาจากความรู้สึกที่ดีที่นักเรียนมี
 ต่อครูของตนเช่นเดียวกัน

บทสนทนาที่บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่นักเรียนพูดถึงครูที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นบท
 สนทนาที่ผู้ร้ายคนหนึ่งซึ่งเป็นสายลับของแก๊งค์ยาเสพติดพูดกับหัวหน้าแก๊งค์ หลังจากที่ได้ไป

สืบคู่หูทางในการนำยาเสพติดเข้าไปขายในโรงเรียนของครูระเบียบแล้ว และได้พบว่าปัญหา และอุปสรรคสำคัญในการนำยาเสพติดเข้าไปขายในโรงเรียนแห่งนี้ก็คือ ครูระเบียบนั่นเอง

-“แต่นั้นนะยังไม่เท่าไร ถ้าเทียบกับครูระเบียบ”

-“ไม่มีปัญหา แต่มันติดอยู่ที่ครูระเบียบคนเดียวครับ”

ประโยคข้างต้นทั้ง 2 ประโยคนี้สามารถยืนยันได้ถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นครูที่ดีของครูระเบียบซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่อง นั่นก็คือการที่ครูระเบียบได้ปฏิบัติหน้าที่ในการปกป้องลูกศิษย์เป็นอย่างดี จนพวกค้ายาเสพติดถึงกับยอมรับว่าครูระเบียบเป็นอุปสรรคสำคัญในการค้ายาเสพติดในโรงเรียน ซึ่งนั่นก็หมายความว่าครูที่ดีจะต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องปกป้องลูกศิษย์ของตนให้พ้นจากภัยอันตรายที่จะมากล้นกราย เป็นเหตุแห่งหายนะ และความล้มเหลวในการศึกษา

บทสนทนาที่ครูพูดกับนักเรียนในภาพยนตร์เรื่องนี้ ปรากฏว่ามีตัวละครครูในภาพยนตร์เรื่องนี้ 2 ตัวละคร คือครูระเบียบ กับครูไปยาล บทสนทนาของครูระเบียบที่พูดกับนักเรียนนั้นก็อยู่หลายลักษณะด้วยกัน คือ เป็นบทสนทนาที่เป็นการสั่งสอนอบรมตามปกติ, เป็นการว่ากล่าวตักเตือนหรือตำหนิในการกระทำผิดของนักเรียน และเป็นบทสนทนาที่เป็นการแสดงการให้ออกสแกนนักเรียนที่กระทำผิดได้แก้ไขปรับปรุงตัวให้ดีขึ้น

-“การเข้ามาของยาม้าหรือยาบ้ามี 2 รูปแบบ...ครูขอเตือนนักเรียนทุกคน อย่าได้ริอ่านทดลอง...ครูขอให้ทุกคนระวังตัวให้มาก”

-“ทุกครั้งที่มีปัญหา ไม่มีใครก็ขอให้ถึงครู ครูขออวยพรให้ทุกคนก้าวออกไปอย่างมั่นคง มีความสุขในชีวิตและที่สำคัญ... เป็นคนดี”

ประโยคแรกนั้นเป็นการอบรมสั่งสอนและตักเตือนนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและให้เลิกประพฤติปฏิบัติในทางที่ผิด ในทางที่จะนำไปสู่ความเจริญ ซึ่งการอบรมสั่งสอนนี้ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ครูที่ดีพึงกระทำ เพื่อปลูกฝังความคิดในทางดีงาม ที่ถูกต้องแก่นักเรียน สิ่งใดที่จะเป็นภัยเป็นอันตรายต่อความเจริญของนักเรียน ครูก็ต้องสอนให้นักเรียนรู้ว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ไม่ดี และต้องเตือนให้รู้จักระมัดระวังตัวไม่เข้าไปเกลือกกลั้วให้ต้องประสบหายนะ ส่วนประโยคที่สองเป็นประโยคที่ครูระเบียบกล่าวแก่นักเรียนในที่ประชุมในการปัจฉิมนิเทศ เป็นประโยคที่แสดงถึงจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง แสดงถึงความรักและความปรารถนาดี ความห่วงใยที่ครูมีต่อผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นศิษย์อย่างไม่มีวันเสื่อมคลาย แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ว่าไม่ได้จบสิ้นกันเพียงวันที่ศิษย์สำเร็จการศึกษาเท่านั้น แต่ยังคงมีความผูกพันกันไปจนตลอดชีวิต

- “นักเรียนที่อยู่ในสนามนะ หยุคเดียวนี่นะ”
- “บอกให้หยุคค็ๆ ไม่เชื่อ คราวหน้าจะวังหุเอาไว้ด้วย”
- “วันเดียวสองครั้งเขียวนะพวกเธอ”
- “แต่สิ่งที่พวกเธอกระทำลงไปคือ วิชาพลาด ขาดวินัย ไร้ศีลธรรม และทราวมารยาท”
- “จะเป็นใคร มาจากไหน ไม่สำคัญ แต่เมื่อมาอยู่ที่นี้แล้ว จะต้องอยู่ในกฎระเบียบของที่นี่”

ประโยคข้างต้นที่ครูระเบียบบกล่าวกับนักเรียนนั้น ถึงจะเป็นการสั่งห้ามปราม ว่ากล่าว ตักเตือน หรือตำหนิติเตียน แต่ก็ยังเป็นประโยคที่มีความเป็นกลางๆ คือแม้จะไม่สุภาพมากนัก แต่ก็ไม่ได้เป็นถ้อยคำที่รุนแรงหยาบคายแต่อย่างใด ส่วนประโยคสุดท้ายที่ครูระเบียบบกล่าวอบรมนักเรียนผู้กระทำความผิดนั้น ตามเนื้อเรื่องนักเรียนผู้กระทำความผิดในสถานการณ์นี้เป็นหลานของผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งก็นับว่ามีเส้นสายที่ใหญ่มาก แต่ครูระเบียบบก็ได้ถือว่านักเรียนผู้นี้มีอภิสิทธิ์ที่จะรอดพ้นจากการถูกลงโทษแต่ประการใด เรียกว่าครูที่ตีความปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับที่ได้วางไว้อย่างตรงไปตรงมา มีความยุติธรรม ไม่ลำเอียงหรือเห็นแก่ความมีเส้นสายหรือเพราะเหตุอื่นใด

- “พวกเธออาจจะห่างโรงเรียนไปนาน ชั้นจะให้อภัย แต่คราวหน้าพวกเธอต้องถูกลงโทษ”
- “ชั้นนะไม่อยากทำลายอนาคตของเธอ เธอก็อย่ามาทำลายอนาคตของเด็กที่นี่ หวังว่านี่คงเป็นครั้งสุดท้ายที่ชั้นจะเห็นหน้าเธอ”

การให้ออกสแกนนักเรียนที่กระทำความผิดและรู้สำนึกได้กลับตัวหรือแก้ตัวใหม่นั้นเป็นสิ่งที่ดีที่ครูควรกระทำเป็นอย่างยิ่ง ประโยคข้างต้นที่ครูระเบียบบกล่าวนี้ถือว่าการให้ออกสแกนนักเรียนที่กระทำความผิดได้มีโอกาสกลับตัวใหม่ เพราะเป็นการกระทำความผิดครั้งแรกและไม่ได้เป็นความผิดอุกฉกรรจ์ ครูระเบียบบเพียงแต่เรียกตัวนักเรียนที่กระทำความผิดมาพบเพื่อว่ากล่าวตักเตือนและอบรมให้รู้ถูกผิดเท่านั้น ไม่ได้มีการดำเนินการลงโทษแต่อย่างใด ส่วนอีกประโยคหนึ่งนั้นก็เป็นการให้ออกสแกนนักเรียนโรงเรียนอื่นที่มาก่อนความวุ่นวายที่โรงเรียนของครูระเบียบบ โดยให้ออกสว่าถ้าไม่กลับมาท้อความวุ่นวายอีกก็ให้แล้วกันไป แต่ถ้ากลับมาท้อความวุ่นวายอีกก็จะต้องมีการลงโทษด้วยวิธีการอันสมควรต่อไป การให้ออกสแก่ผู้กระทำความผิดโดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดครั้งแรกและความผิดอย่างเบา ก็น่าจะได้รับการให้อภัยและที่สำคัญที่สุดก็คือน่าจะได้รับการให้ออกสที่จะกลับตัวเป็นคนดีอีกครั้ง ซึ่งการให้อภัยและการให้ออกสนั้นก็เป็นการให้ที่ประเสริฐที่สุดประการหนึ่งทีเดียว

ส่วนบทสนทนาที่ครูไปยาลพูดกับนักเรียนนั้นเป็นคำพูดที่ครูไปยาลพูดกับนักเรียนในชั้นเรียนเพียงคนเดียว แต่ก็แสดงภาพของครูไปยาลออกมาได้อย่างชัดเจน

-“มาเรียนกันเลยดีกว่านะครับ”

-“เมื่อไหร่ ไครทำครูครับ”

ประโยคที่ครูไปยาลพูดกับนักเรียนในชั้นเรียนทั้ง 2 ประโยคนี้แสดงถึงความสุภาพของครูไปยาลเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยคที่ 2 เป็นประโยคที่ครูไปยาลถามนักเรียนหลังจากที่ถูกนักเรียนคนหนึ่งทำร้ายร่างกายด้วยการยิงหนังสติ๊ก ทั้ง ๆ ที่ครูไปยาลก็เจ็บตัวและตกใจจากการกระทำของนักเรียนค่อนข้างมาก แต่แทนที่จะแสดงความรู้สึกว่าไม่ไหวหรือโกรธครูไปยาลกลับแสดงท่าทางว่ายังมีอารมณ์เย็นและอารมณ์ดีอยู่ ด้วยการตั้งคำถามที่ใช้ภาษาและน้ำเสียงที่แสดงความสุภาพเหมือนว่ากำลังอยู่ในเหตุการณ์ปกติ นับเป็นคุณสมบัติที่ครูที่ดีพึงมี คือ มีความสุขุม ใจเย็น ไม่โกรธง่าย มีความสามารถในการควบคุมและระงับอารมณ์ได้ดี มีความอดทนและความสุภาพอยู่เสมอ

บทสนทนาที่ครูพูดกับครูในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” นี้ เป็นบทสนทนาที่พูดถึงเรื่องสวัสดิภาพของนักเรียน, เรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่การงานของครู และเรื่องส่วนตัวของครู

-“ช่วงนี้มีนักเรียนบางคนมีพฤติกรรมแปลก ๆ คล้ายคิดยา สงสัยว่าเนื่องมาจากผลของการเสพยาบ้า ยิ่งช่วงใกล้สอบอย่างนี้ อยากให้ครูทุกคนช่วยเข้มงวดกวาดขันให้มากขึ้น”

ประโยคนี้เป็นประโยคที่ครูระเบียบกล่าวแก่ที่ประชุมครู เป็นการแสดงภาพของครูที่เอาใจใส่ดูแลพฤติกรรมของนักเรียนเป็นอย่างดี จึงสามารถสังเกตเห็นความผิดปกติได้อย่างชัดเจน และนอกจากนี้ก็ยังแสดงถึงความห่วงใยที่ครูมีต่อนักเรียนของตนด้วย สิ่งนี้เป็น ถือเป็นคุณสมบัติที่ครูที่ดีพึงมี ถ้าครูเอาใจใส่และเข้มงวดกวาดขันดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง ก็หน้าที่จะลดพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษาลงได้ แม้จะเพียงบางส่วนแต่ก็ยังคงดีกว่าที่ครูจะปล่อยปละละเลยไม่ได้เอาใจใส่นักเรียน จนกระทั่งการแพร่ระบาดของพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษามีเพิ่มมากขึ้นจนการแก้ไขปราบปรามกระทำไม่ได้ยาก

ส่วนบทสนทนาในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่การงานของครูนั้น เป็นบทสนทนาที่ครูระเบียบพูดกับครูไปยาลเพื่อขอให้ครูไปยาลช่วยรับภาระหน้าที่บางอย่างของครูระเบียบในสถานการณ์ที่ครูระเบียบจะต้องปฏิบัติหน้าที่แทนผู้อำนวยการ การมอบหมายภาระหน้าที่ให้ปฏิบัติแทนกันเช่นนี้ถือเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาทั่วไป การกำหนดบทสนทนาเรื่องหน้าที่การงานนี้ก็เพื่อเป็นการแสดงถึงลักษณะความจริงของเนื้อเรื่อง และเป็นจุดที่จะเชื่อมโยงไปสู่การดำเนินเรื่องในตอนต่อไปด้วย

ส่วนบทสนทนาของครูที่พูดคุยกันในเรื่องส่วนตัวของครูนั้น เป็นการสนทนาของครูไปยาลที่พูดกับครูระเบียบในเรื่องที่ครูไปยาลมาขอร้องให้ครูระเบียบรับเป็นเจ้าภาพฝ่ายชายในพิธีสมรสของครูไปยาล ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้กำหนด Character ของครูไปยาลให้เป็นคนที่เรียบร้อยมากจนดูเป็นคนขี้เกรงใจ และขี้อาย การสนทนาของครูไปยาลที่สนทนากับครูระเบียบในทุกๆ ฉาก ทุกๆ ตอนนั้น ถูกกำหนดให้มีลักษณะการพูดที่ซ้ำๆ ติดขัดตะกุกตะกัก มีการอ้อๆ อึ้งๆ คล้ายติดอ่างหรือพูดไม่ออกอยู่เสมอ จนทำให้ครูระเบียบเกิดความเข้าใจผิดว่าครูไปยาลมีความสนใจในตัวครูระเบียบจนชั่วสาว แล้วเลยเกิดความกระดากอาย ทำให้เคอะเขินและพูดจากติดๆ ชัดๆ ขึ้นมา ดังเช่น

–“ผมอยากจะ... เอ่อ... ถ้าเกิดว่าคุณครูพอจะมีเวลาว่าง ผมอยากจะขอคุยธุระส่วนตัวจะได้ไหมครับ”

–“คือ... เอ่อ... ผมขอบ... ขอบผู้หญิงอยู่คนเดียวครับ ผมอยากจะ....”

บทสนทนาที่ครูพูดกับคนอื่นในภาพยนตร์เรื่องนี้ ก็เป็นการสนทนาที่ครูระเบียบพูดกับผู้ชายคนหนึ่งซึ่งเป็นเพื่อนเก่าของครูระเบียบ แต่ปัจจุบันเป็นหัวหน้าแก๊งค้ายาเสพติด แต่เข้ามาทำที่ตีสันทิในクラブของนักธุรกิจและหลอกครูระเบียบว่าจะแต่งงานด้วยเพื่อความสะดวกในการนำยาเสพติดเข้าไปขายในโรงเรียนของครูระเบียบ ซึ่งในตอนท้ายโฉมหน้าที่แท้จริงของผู้ชายคนนี้ก็เปิดเผยออกมา

–“... คิดจะเป็นครูไปตลอดชีวิตเลยหรือครับ”

“ก็เป็นมาจนป่านนี้แล้ว อย่างอื่น... ก็ไม่รู้จะไปทำอะไรได้”

–“เอ๊ะ! มีเรื่องอะไรไหม ฟังดูเสียงเนือย ๆ ไปนะ”

“มีเรื่องเด็กนักเรียนนะค่ะ”

บทสนทนา 2 ประโยคแรกนั้น ประโยคแรกเป็นคำถามที่ผู้ร้ายในクラブนักธุรกิจถามครูระเบียบ ซึ่งก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาชีพครู ประโยคคำตอบที่ครูระเบียบตอบมานั้นเป็นประโยคคำตอบที่ให้ความรู้สึกว่าการที่ครูคนหนึ่งได้ตัดสินใจประกอบอาชีพครูเช่นนี้ จัดเป็นทางเลือกที่ค่อนข้างดี คือหมายถึงว่าถ้าได้ตัดสินใจเลือกที่จะเป็นครู แล้วได้ประกอบอาชีพเป็นครูไปสักระยะหนึ่ง ก็จะไม่สามารถเลิกจากอาชีพครูเพื่อที่จะไปประกอบอาชีพอย่างอื่นได้ ก็คงจะต้องประกอบอาชีพเป็นครูไปจนตลอดชีวิต

ส่วนบทสนทนา 2 ประโยคหลังนั้น ประโยคคำตอบที่ครูระเบียบตอบออกมาก็แสดงถึงความตั้งใจทุ่มเททำงานในหน้าที่ครูนั้น หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องมีปัญหาแก่นักเรียน ซึ่งบางครั้งอาจจะหนัก หรือจุกจิกเกินไปจนทำให้เหนื่อยใจได้

-“พวกลูกศิษย์ที่นำรักของคุณครู มันมากันแล้ว”

“อย่าทำอะไรพวกเขาละ”

บทสนทนาข้างต้นนี้เป็นบทสนทนาที่ครูระเบียบพูดคุยกับผู้ร้ายในขณะที่โฉมหน้าที่แท้จริง ได้ถูกเปิดเผยออกมาแล้ว เป็นบทสนทนาที่แสดงถึงความห่วงใยของครูระเบียบที่มีต่อ สวัสดิภาพและความปลอดภัยของนักเรียนในสถานการณ์ที่ครูระเบียบถูกผู้ร้ายจับตัวไว้ นักเรียนของครูระเบียบที่ทราบว่าคุณครูระเบียบถูกผู้ร้ายจับตัว ต่างก็รีบมาช่วยครูระเบียบ และเมื่อ ครูระเบียบทราบว่านักเรียนต่างพากันเสี่ยงอันตรายเพื่อมาให้การช่วยเหลือคน ครูระเบียบก็ รู้สึกเป็นห่วงเป็นใยในความปลอดภัยของนักเรียน เพราะทราบดีว่าสถานการณ์เช่นนั้นเป็น สถานการณ์ที่มีอันตรายมาก ประโยคที่ครูระเบียบบอกผู้ร้ายว่าไม่ให้ทำอะไรนักเรียนของคน นั้น แสดงให้เห็นถึงจิตใจของครูระเบียบว่ามีความรัก ความห่วงใยต่อนักเรียนของคนเป็นอย่างมาก ถือว่าเป็นคุณสมบัติของครูที่ดี

-“ชั้นไม่เคยนึกจริงๆ ว่าเธอจะทำอะไรแบบนี้ได้ ทั้งๆ ที่เมื่อก่อนจิตใจเธอสะอาด มากนะ”

-“แก... แกมันเดวมากที่เอายาม้ามาขายให้พวกเด็กๆ”

ประโยคทั้ง 2 ประโยคนี้เป็นประโยคที่ครูระเบียบกล่าวคำหัตถ์เตือนผู้ร้าย เป็นที่น่า สงเกตว่าประโยคทั้งสองนี้ มีการใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 2 ที่แตกต่างกัน ทั้งๆ ที่ผู้ฟังก็เป็น บุคคลคนเดียวกัน แสดงว่าเป็นประโยคที่กล่าวในสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงของอารมณ์ ความรู้สึกที่แตกต่างกัน ประโยคแรกมีความเบากว่า เพราะยังใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 2 เรียก ผู้ร้ายว่า “เธอ” แสดงว่าอารมณ์ของผู้พูดยังไม่รุนแรงนัก แต่ก็เป็นคำที่ค่อนข้างหนัก โดยเฉพาะตอนที่กล่าว -เมื่อก่อนจิตใจสะอาดมาก- เป็นประโยคที่ละข้อความต่อไปไว้ใน ลักษณะตรงกันข้ามว่า -เดี๋ยวนี้จิตใจสกปรกมาก- นั่นเอง ส่วนข้อความหลังนั้นการใช้คำ สรรพนามบุรุษที่ 2 เรียกผู้ร้ายได้เปลี่ยนจากคำว่า “เธอ” เป็นคำว่า “แก” และจากที่เคยใช้การ ละข้อความไว้ มาเป็นการใช้ข้อความตรงที่มีความรุนแรง คือคำว่า “เดว” แสดงว่าอารมณ์ของ ผู้พูดมีความรุนแรงมากแล้ว คงจะถึงขีดสุดแล้วด้วย

บทสนทนาที่ผู้อื่นพูดกับครูในภาพยนตร์เรื่องนี้ก็เป็นบทสนทนาที่ผู้ร้ายคนเดิมพูดกับครู ระเบียบในสถานการณ์ต่างๆ เรื่องที่สนทนากันก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับอาชีพครูในความรู้สึกที่เป็น เชิงลบ แต่มีความหนักเบาของอารมณ์ขณะที่พูดต่างกัน

-“... คิดจะเป็นครูไปตลอดชีวิตเลยหรือครับ”

ประโยคคำถามที่ผู้ร้ายในนวนิยายนักธุรกิจถามครูระเบียบนี้ ฟังดูเหมือนว่าผู้ถามมีอะไรบางอย่างในใจที่ไม่ค่อยจะดีนักเกี่ยวกับอาชีพครู เราคงเคยได้ยินคำถามว่า “คิดจะบวชพระ/บวชชีไปตลอดชีวิตเลยหรือ” แต่เราคงไม่เคยได้ยินคำถามที่ว่า “คิดจะเป็นแพทย์/วิศวกรไปตลอดชีวิตเลยหรือ” คำถามนี้น่าจะสะท้อนความรู้สึกในใจของผู้ถามที่ไม่อยากให้ผู้ถามคือ ยึดอาชีพครูไปตลอดชีวิต จะด้วยเหตุผลใดก็ตาม ยังแฝงความรู้สึกที่ว่าคนเป็นครูคือคร่ำครึ ไม่ก้าวหน้าเช่นเดียวกับคนที่ตัดสินใจจะบวชพระหรือบวชชี ซึ่งคิดว่าชีวิตในอนาคตเป็นทางตันหรือกล่าวได้ว่าคนที่คิดจะบวชพระหรือบวชชีไปตลอดชีวิตนั้นเป็นบุคคลที่ไม่มีอนาคต ผิดกับผู้ประกอบอาชีพเป็นแพทย์หรือเป็นวิศวกรซึ่งชีวิตจะมีความรุ่งโรจน์ มีเกียรติและที่สำคัญคือมีความร่ำรวย จึงไม่ค่อยมีคนตั้งคำถามในลักษณะนี้กับคนที่ประกอบอาชีพแพทย์หรือวิศวกรสักเท่าใดนัก

-“เลิกสอนหนังสือเสียเถอะ รบกับลูกอื่นปี ๆ หนึ่งเป็นร้อยเป็นพันคน ทำให้แก่เปล่า ๆ”

ประโยคนี้ผู้ร้ายในนวนิยายนักธุรกิจพูดกับครูระเบียบ เป็นประโยคที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกของผู้พูดที่มีต่ออาชีพครูว่าเป็นความรู้สึกในทางลบ คือมีความรู้สึกว่าการเป็นครูนั้นทำให้คนเป็นครูแก่ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งการแก่ตามวัยและการแก่ก่อนวัย โดยมากเมื่อพูดถึงครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้หญิง ถึงแม้ว่าจะมีอายุไม่มากนัก แต่การแต่งกายให้เหมาะสมกับอาชีพและการหมกมุ่นกับตำรับตำรา รวมไปถึงการอบรมสั่งสอนนักเรียน ก็จะทำให้ดูเป็นคนแก่มีอายุมากได้ ส่วนถ้าเป็นครูที่มีอายุมากอยู่แล้ว ก็จะมีดูแก่มากขึ้นไปอีก เพราะครูที่คิดที่ทุ่มเทให้กับการสอนมักจะไม่ค่อยมีเวลาและไม่ค่อยมีแรงใจจะไปแต่งเสริมเติมสวยให้ตนเองดูสาวดูสวยหรือดูทันสมัยเหมือนกับผู้หญิงที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น ผู้หญิงที่ทำงานสำนักงานที่เรียกกันว่า สาวออฟฟิศ เป็นต้น สรุปว่า ความรู้สึกของผู้พูดคือรู้สึกว่าผู้ที่เป็นครูมักจะดูแก่เร็วกว่าอายุจริง

-“ผมนึกไม่ถึงเลยว่า คนขนาดเป็นครูบาอาจารย์คน จะไปถึงขนาดนี้”

ประโยคนี้ผู้พูดคือผู้ร้ายในขณะที่โฉมหน้าที่แท้จริงได้เปิดเผยออกมาแล้ว ใช้วามาสผู้ฟังซึ่งก็คือครูระเบียบ หลังจากที่ความจริงถูกเปิดเผยออกมาว่าครูระเบียบถูกผู้ร้ายในนวนิยายนักธุรกิจหลอกหลวงว่าเขารักครูระเบียบและตั้งใจว่าจะแต่งงานด้วย ประโยคนี้ใช้คำพูดหุ้สวาทที่รุนแรงมาก ผู้พูดไม่ได้ให้เกียรติผู้ฟังซึ่งมีอาชีพเป็นครูเลย ทั้งๆ ที่ในสังคมไทยโดยทั่วไปยอมรับและให้เกียรติผู้ที่ประกอบอาชีพครูไว้ค่อนข้างสูง และผู้พูดเองก็ไม่ได้คำนึงถึงความเป็นจริงเลยว่าความฉลาดของครูอาจารย์นั้นอยู่ที่เรื่องวิชาการที่ใช้สั่งสอนนักเรียนและในส่วนที่เป็นจริยธรรมเพื่อที่จะอบรมให้นักเรียนเป็นคนดีมากกว่า ครูอาจารย์ไม่ใช่คนที่ฉลาดไปเสียหมดทุกเรื่องทุกอย่าง ครูที่เรียนมาทางสาขาวิชาอย่างหนึ่งก็อาจไม่มีความรู้ในทางสาขาวิชาอีกอย่างหนึ่งเลยได้ ส่วนครูอาจารย์ที่ประสบความสำเร็จในงานอาชีพหรือเรียนจบมาอย่างสูง อาจเป็นถึงศาสตราจารย์ หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก แต่ก็อาจจะประสบความล้มเหลวในการ

ดำเนินชีวิตส่วนตัวก็ได้ ดังนั้นที่ผู้พูดใช้ถ้อยคำที่ว่า -คนเป็นถึงครูบาอาจารย์ไม่น่าจะโง่ถึงขนาดนี้- จึงถือว่ารุนแรงเกินไป แง่คิดที่ได้จากตรงนี้ก็คือ คนที่เป็นครูก็เชื่อว่าอะไรก็ตามจะรู้เท่าทันอะไรต่ออะไรไปเสียทุกอย่าง โดยเฉพาะเล่ห์เหลี่ยมกลโกงของผู้ร้าย เรียกได้ว่า สู้เท่ายังรู้พลาค นักปราชญ์ก็ย่อมมีสิทธิ์ที่จะรู้พลั้งได้เหมือนกัน

-“ไม่ต้องมาสอนผม ผมไม่ใช่นักเรียนนะครับ ยายครูเฒ่า”

ประโยคนี้เป็นประโยคที่ผู้ร้ายกล่าวปรามาสครูระเบียบอีกเหมือนกัน โดยการใช้ถ้อยคำเรียกครูระเบียบว่า “ยายครูเฒ่า” ซึ่งเป็นการปรามาสความรู้สึกของผู้พูดว่าคนเป็นครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้หญิงมักจะมีลักษณะที่เรียกว่า “แก่” ไม่ว่าจะโดยอายุหรือโดยพฤติกรรมก็ตาม เช่น ครูมักพูดซ้ำๆ เพื่อจะให้นักเรียนฟังและคิดตามได้ทัน ก็กลายเป็นว่าครูพูดซ้ำเหมือนคนแก่ อีกลักษณะหนึ่งนั่นคือครูมักชอบสั่งสอนนักเรียน จนบางครั้งก็เลยเถิดกลายเป็นสอนคนอื่นที่ไม่ใช่ นักเรียนของตัวเองไปด้วย เหมือนคนแก่ชอบสอนลูกสอนหลานนั่นเอง

การใช้คำสรรพนามแทนตัวเองของครู ซึ่งปรากฏว่ามีตัวละครครูอยู่ในภาพยนตร์เรื่องนี้เพียง 2 ตัวเท่านั้น พบว่าครูไปยาลใช้คำสรรพนามแทนตัวเองอยู่ 2 คำ คือคำว่า “ครู” ซึ่งใช้เฉพาะในสถานการณ์ที่พูดกับนักเรียน และคำว่า “ผม” ใช้ในสถานการณ์ที่พูดกับครูด้วยกัน

ส่วนการใช้คำสรรพนามแทนตัวเองของครูระเบียบนั้น ปรากฏว่าครูระเบียบก็ใช้คำสรรพนามแทนตัวเองอยู่ 2 คำ เช่นกัน คือคำว่า “ครู” และคำว่า “ชั้น” คำว่า “ครู” นั้นใช้ในสถานการณ์เดียวคือ ในสถานการณ์ที่พูดกับนักเรียน ส่วนมากจะเป็นขณะที่กำลังสอนและมีสภาวะอารมณ์ที่เป็นปกติ ส่วนคำว่า “ชั้น” นั้นปรากฏว่ามีใช้ในหลายสถานการณ์คือ ใช้ในสถานการณ์ที่พูดกับครูด้วยกัน สถานการณ์ที่พูดกับคนอื่น และใช้ในสถานการณ์ที่พูดกับนักเรียนด้วย ในสถานการณ์ที่ใช้พูดกับนักเรียนนั้นมักบ่งบอกถึงสภาวะอารมณ์ที่ไม่ปกติและมักใช้ขณะที่กำลังดุ คำทนิ หรืออบรมนักเรียนที่กระทำผิด

2.2 Non-Verbal Language หรือ อวัจนภาษา

2.2.1 ลักษณะท่าทางของครู

ลักษณะท่าทางของครูระเบียบซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่อง ปรากฏว่าโดยปกติก็มีลักษณะท่าทางที่สง่าผ่าเผยทั้งการเดิน การยืน และการนั่ง แต่ก็ยังมีบางสถานการณ์ที่ดูไม่ค่อยสง่างามเท่าที่ควร เช่น ในตอนที่ดูหรือคำทนินักเรียนมักใช้สายตาคุมองนักเรียน บางครั้งก็แสดงท่าทางออกไปในแนวตลก เช่น ท่าตาโสดนักเรียน ท่าทางในบางสถานการณ์ก็ดูตลกแปลก เช่น ตอนชว้างแปรงลบกระดานใส่หน้านักเรียน นอกจากนี้ก็มีการแสดงท่าทางออกอาการหรือหวากับครูผู้ชาย มีการทิงสายตา ส่งยิ้มหวาน และกะพริบตาถี่ๆ และเมื่อประสบกับความผิดหวังในความรัก ก็แสดงลักษณะอาการที่ไม่เหมาะสม เช่น ส่งเสียงกรีดร้องอย่างดังซึ่งเป็นลักษณะอาการที่คน

เป็นครูไม่สมควรจะกระทำโดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่กำลังอยู่ในเวลาดวงและอยู่ในสถานศึกษาด้วย

ส่วนลักษณะท่าทางของครูไปยาลนั้น ปรากฏว่าเป็นลักษณะท่าทางที่เรียบร้อยมาก เป็นคนสุภาพ ท่าทางขี้เกรงใจ คิดๆจะขี้อาย สันเกตจากอาการประหม่าที่แสดงออกมาบ่อยๆ ทั้งก่อนที่จะเข้าสอน ตอนที่กำลังยืนสอนอยู่หน้าชั้นและตอนที่เข้าพบครูระเบียบ และเมื่อถูกนักเรียนกลั่นแกล้งจนได้รับความเจ็บปวด ก็ยังมีท่าทางสุภาพ เรียบร้อย อ่อนโยน ไม่ได้แสดงความโกรธเกรี้ยวแต่อย่างใด นับว่าเป็นคนใจเย็น อารมณ์ดี ยิ้มง่าย

2.2.2 ลักษณะการแต่งกายของครู

การแต่งกายของครูระเบียบในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” นี้ปรากฏว่า มีการแต่งกายในหลายสถานการณ์ กล่าวคือถ้าเป็นสถานการณ์ที่ไปโรงเรียนก็แต่งกายด้วยชุดที่เหมาะสมกับอาชีพครู ส่วนมากเป็นเสื้อปกเชิร์ตหรือปกคอวีก็มี และมักจะเป็นเสื้อแขนยาว สีลันก็เป็นสีที่สุภาพเช่นสีเข้มเป็นสีพื้น ถ้ามีลวดลายก็มักจะเป็นลายเล็กๆ ถ้าเป็นลวดลายใหญ่ๆ ก็มักจะเป็นลายดอกไม้ กระโปรงที่ใช้เกือบทั้งหมดจะเป็นกระโปรงที่มีความยาวตั้งแต่คลุมเข่าจนถึงกรอมเท้า ส่วนในสถานการณ์อื่นที่อยู่นอกเวลาสอนหรือนอกโรงเรียนก็เป็นการไปรับประทานอาหารเช้ากับชายคนรัก ซึ่งมีอยู่หลายครั้งด้วยกัน ปรากฏว่าครั้งหนึ่งครูระเบียบ แต่งกายด้วยชุดที่ออกไปในแนวชุดราตรีสีขาวดูหรูหรา อีกครั้งก็แต่งกายเป็นชุดเสื้อกับกางเกง สีชมพู มีสูททับ ซึ่งก็ดูเรียบร้อย เหมาะแก่กาลเทศะ บุคคลและสถานที่

ส่วนการแต่งกายของครูไปยาลซึ่งเป็นครูผู้ชายเพียงคนเดียวที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ ก็เป็นแต่งกายที่สุภาพในรูปแบบเดียวกันตลอดทั้งเรื่องคือ มักจะสวมเสื้อเชิร์ตแขนยาวสีขาวหรือสีอ่อนๆ ส่วนมากเป็นสีพื้น หรือไม่ก็เป็นลายเล็กๆ และผูกเนคไทสีเข้ม สวมกางเกงทรงสล็ค นอกจากนี้ก็สวมแว่นสายตาขอบหนาสีดำ ผมก็เรียบแปร์เหมือนใส่น้ำมันก่อนหวีด้วย

2.2.3 การใช้น้ำเสียงของครู

การใช้น้ำเสียงของครูระเบียบปรากฏว่ามีการใช้น้ำเสียงที่แตกต่างกันไปในสถานการณ์ต่างๆ กันคือ น้ำเสียงที่ใช้ในการสอนก็จะเป็นแบบค่อนข้างเรียบๆ น้ำเสียงที่ใช้เวลาสอนโทษนักเรียน หรือในเวลาที่ยอมรับนักเรียนที่กระทำผิดก็มียุ 2 แนว แนวแรกคือใช้น้ำเสียงที่แสดงอารมณ์โกรธเกรี้ยว จะใช้เสียงค่อนข้างสูง พุดเร็ว และกระแทกเสียงแรงๆ อีกแนวก็คือใช้เสียงค่อนข้างต่ำ พุดช้าๆ และเน้นเกือบจะทุกคำที่พุดออกไป และเมื่ออยู่ในอารมณ์ปกติและพุดกับคนที่เสมอกันก็จะใช้น้ำเสียงเรียบๆ เป็นกลางๆ พออยู่ในอารมณ์รัก ก็จะใช้ น้ำเสียงแบบที่เรียกว่า เสียงอ่อน เสียงหวาน คือทอดเสียงยาวๆหวานๆ แต่ขณะที่อยู่ในอารมณ์โกรธ ก็จะใช้ น้ำเสียงแบบรุนแรง คือเสียงดังแบบตะโกนด้วยความโมโห กระแทกเสียงอย่างรุนแรง ซึ่งก็เป็นการใช้น้ำเสียงที่สมเหตุสมผล เป็นลักษณะที่สมจริงสมจังตามสภาพเหตุการณ์และอารมณ์

ส่วนการใช้น้ำเสียงของครูไปยาลก็จะใช้น้ำเสียงแบบเรียบๆ นุ่มๆ ในทุกฉาก และทุกสถานการณ์ แม้แต่เมื่อตอนที่ถูกนักเรียนกลั่นแกล้งจนถึงกับเจ็บตัว ครูไปยาลก็ไม่ได้ใช้น้ำเสียงที่แสดงอารมณ์โมโหหรือโกรธเกรี้ยวแต่อย่างใด แสดงว่าเป็นผู้ที่สามารถรักษาอารมณ์ของคนให้อารมณ์เย็นและคืออยู่ได้เสมอ

2.2.4 การใช้ดนตรีประกอบ

- Plot Music

ในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” ไม่ปรากฏว่ามีดนตรีประกอบที่เป็น Plot Music ที่มีความเกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ของครู

- Background Music

การใช้ Background Music ที่แสดงถึงภาพลักษณ์ของครูในภาพยนตร์เรื่องนี้มีอยู่ 2 ประเภทด้วยกันคือ เพลงที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีโดยไม่มีเสียงร้อง และเพลงที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีและมีเสียงร้องด้วย

เพลง Background ที่บรรเลงโดยเครื่องดนตรีโดยไม่มีเสียงร้องมีอยู่หลายฉากหลายตอนด้วยกัน ส่วนมากเป็นการเสริมภาพการแสดงอารมณ์ของครู ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์รัก อารมณ์เหงา หรืออารมณ์อื่นๆ

การใช้ระนาดฝรั่งตีไล่เสียงให้ความรู้สึกนุ่มนวลรื่นหูเหมาะกับบรรยากาศที่โรแมนติกแบบหวานๆ เป็นแสดงถึงภาพของครูที่มีอารมณ์อยู่ในความรักเช่นปุณณทิวาไป ทำให้ภาพของครูเป็น Round Character มากขึ้น

การใช้เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ดเสียงเดี่ยวแต่ซำคีย์เร่งจังหวะให้อารมณ์ตื่นเต้นเร้าใจ เหมาะกับฉากที่ครูกำลังส่องกล้องมองหาเป้าหมายคือนักเรียนที่กำลังกระทำความผิด ส่วนการใช้เครื่องดนตรีประเภทเดียวกันนี้บรรเลงเป็นเพลง Wedding March ก็สื่อความหมายถึงความรู้สึกนึกคิดของครูที่อยู่ในฉากนั้นว่า กำลังมีความคิดความฝันถึงเรื่องการแต่งงาน และการมีชีวิตคู่ที่หวานชื่น

การใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าบรรเลงด้วยลีลาที่ฟังดูน่ารำคาญมากกว่าจะทำให้เกิดความไพเราะ ก็เป็นการสื่อความถึงอารมณ์ของครูในฉากนั้นว่า เริ่มรู้สึกรำคาญกับสถานการณ์ในขณะนั้นแล้ว

การใช้เปียโนบรรเลงเป็นลีลาที่ฟังแล้วรู้สึกเหงาๆ เศร้าๆ ประกอบฉากที่ครูกำลังอยู่ในสภาวะที่ผิดหวังในความรัก ก็ช่วยสื่อถึงความรู้สึกของครูในฉากนั้นว่ามีความเหงา และความ

เศร้าอยู่ในหัวใจ

ส่วนการใช้ไวโอลินบรรเลงเพลงเบาๆ หวานๆ เป็นการบรรเลงจริงๆ ในฉากที่ร้านอาหาร เป็นเสียงที่ใบบรรยากาศที่โรแมนติก เหมาะกับการที่คนสองคนที่เคยเป็นคนถูกใจกัน และจากกันไปนาน จะได้กลับมาทบทวนความหลังอันหวานชื่นร่วมกันอีกครั้ง

เพลง Background Music ที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีและมีเสียงร้องด้วยที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้มีอยู่ 2 เพลง ซึ่งเป็นเพลงที่บรรเลงโดยวงดนตรีสุนทราภรณ์ และขับร้องโดย เอื้อ สุนทรสนาน ทั้ง 2 เพลง

เพลง “นางฟ้าจำลอง” บรรเลงโดยวงดนตรีสุนทราภรณ์ ขับร้องโดย เอื้อ สุนทรสนาน เนื้อร้องเฉพาะตอน “เห็นเพียงนึกเดียว ให้ซาบเสียววิญญาณ” ใช้ประกอบฉากตอนที่ครูระเบียบเปิดประตูห้องออกไปและได้เห็นครูไปยาลเพียงแวบเดียว นักร้องก็ปิดประตูห้องกลับเข้ามา ยิ้มน้อยยิ้มใหญ่ มีความสุข เป็นการเลือกใช้เพลงประกอบได้เหมาะกับบรรยากาศมาก เพราะเนื้อเพลงสามารถอธิบายความรู้สึกในใจของครูระเบียบได้เป็นอย่างดี

เพลง “คิดถึงใจจะขาด” บรรเลงโดยวงดนตรีสุนทราภรณ์ ขับร้องโดยเอื้อ สุนทรสนาน เนื้อร้องเฉพาะตอน “คิดถึงใจจะขาดแล้วเอ๋ย คิดถึงที่เคยได้ชมได้เชยชื่นใจ คิดถึงรอยยิ้มพรราวพริ้มผ่องใส คิดถึงจนใจจะขาดรอนๆ” ใช้ประกอบฉากที่ครูระเบียบได้พบความจริงว่าครูไปยาลมีคนรักที่จะแต่งงานด้วยอยู่แล้ว เรื่องราวโรแมนติกหวานหวิวทั้งหมดนั้นครูระเบียบเป็นผู้คิดเข้าใจผิดไปเอง จึงมีความรู้สึกเหมือนว่าตนเองกำลังอกหัก และอดไม่ได้ที่จะคิดถึงความคิดใส สดชื่น ในช่วงเวลาที่ผ่านไป ถึงแม้ว่าจะเป็น การเข้าใจผิดก็ตาม เพลงนี้สื่อความหมายตรงความรู้สึกของครูระเบียบได้เป็นอย่างดี

เป็นที่น่าสังเกตว่าการเลือกเพลงประกอบที่มีเสียงร้องด้วยนี้ เจาะจงเลือกใช้เพลงของสุนทราภรณ์ ซึ่งเป็นเพลงในยุคเก่ามากแล้ว คนรุ่นใหม่โดยเฉพาะวัยรุ่นจะไม่นิยมฟัง และก็แทบจะไม่รู้จักเสียด้วยซ้ำไป จึงอาจตีความตรงจุดนี้ได้ว่าภาพยนตร์เรื่องนี้เจาะจงสร้างภาพครูระเบียบซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องให้เป็นครูที่ดูมีอายุ โดยเน้นความมีอายุที่ตรงการใช้เพลงเก่าๆ ด้วยทางหนึ่ง

2.2.5 การใช้ Effect

-Effect ด้านแสงและเงา

การใช้ Effect ด้านแสงและเงาที่ช่วยเสริมภาพของครูในภาพยนตร์เรื่องนี้มีอยู่หลายฉาก ส่วนมากเป็นการเสริมบรรยากาศของเรื่องให้เป็นไปในแนว Romantic คือ เกี่ยวกับความรัก ทำให้เห็นความอบอุ่น นุ่มนวล ไม่ว่าจะเป็นฉากในห้องทำงานของครูระเบียบซึ่งขณะนั้น

กำลังมีความรัก หรือกำลังรอคนที่ตนรักเข้ามาพบ และรวมไปถึงบรรยากาศในบ้านอาหารที่ครูระเบียบไปรับประทานอาหารกับคนรักด้วย จะมีอยู่เพียงฉากเดียวเท่านั้นที่ใช้ Effect แสงและเงาในบรรยากาศของความทุกข์ ความเศร้า เพราะครุณิศหวังในเรื่องความรัก เป็นฉากที่ใช้เทคนิคแสงเข้ามาทางด้านหลัง ทำให้เน้นสีของเส้นผมที่ขาวโพลน เงาที่เกิดขึ้นทำให้ใบหน้าของครูดุแก่ เป็นการสื่อภาพลักษณะของครูให้เห็นว่า ครูก็มีความทุกข์ได้เหมือนปุณฺชนทั่วไป และความทุกข์ก็ทำให้ครูดุทรุดโทรมเช่นเดียวกับปุณฺชนคนอื่นๆ ที่มีความทุกข์เช่นเดียวกัน

-Effect ด้านแสงและสี

การใช้ Effect ด้านแสงและสีที่ช่วยเสริมภาพของครูในภาพยนตร์เรื่องนี้ส่วนมากแล้วจะเป็นการใช้ Effect ให้ออกมาในรูปของกระแสไฟฟ้าที่ขั้วควบบาเป็นแสงสีต่างๆ ครั้งแรกเป็นตอนที่ครูไปยาลจับถูกมือครูระเบียบ เห็นเป็นกระแสไฟฟ้า 2 สี และข้อคิดที่มีครูทั้งสองคน ของครูไปยาลเป็นสีหนึ่ง ส่วนของครูระเบียบก็เป็นอีกสีหนึ่ง ซึ่งถ้าจะตีความว่าทำไมต้องใช้สีที่ต่างกัน ก็สามารถตีความได้ว่าเป็นเพราะครูทั้งสองคนนี้มีความรู้สึกที่แตกต่างกัน ไม่ใช่ความรู้สึกที่เรียกได้ว่า“ใจตรงกัน” อีกครั้งก็เป็นภาพไฟฟ้าขั้วควบบาตามตัวของครูระเบียบ ให้ความรู้สึกที่เกิดความวาบหวิวแผ่ซ่านไปทั่วร่างกาย และที่ปรากฏเป็นลักษณะไฟฟ้าขั้วอีกครั้งก็คือ เมื่อครูระเบียบใช้ Remote Control ส่งกระแสไปยังแปรงลบกระดานที่เด็กนักเรียนสามารถรับจากการขว้างของครูระเบียบไว้ได้และกำลังถือไว้ในมือ ซึ่ง Effect นี้เสริมภาพความมีอำนาจและความล้ำยุคทางเทคโนโลยีของครูให้มีมากขึ้น

-Effect ด้านเสียง

การใช้ Effect ด้านเสียงที่ช่วยเสริมภาพของครูในภาพยนตร์เรื่องนี้มีมากมายหลายฉาก โดยมีจุดประสงค์สำคัญประการแรกคือ เพื่อเสริมความมีอำนาจ ความน่ากลัว หรือความน่าเกรงขามให้กับภาพครูที่เป็นตัวเอกของเรื่อง Sound Effect ที่สร้างขึ้นเพื่อจุดประสงค์นี้ ได้แก่เสียงแปรงลบกระดานที่ถูกครูขว้างแหวกอากาศไปยังนักเรียนที่กระทำความผิด เสียงไม้เรียวบวมครูสั่นสะเทือนอยู่บนหลังตู้ เสียงการยัดและหดของไม้เรียวบวมครู เสียงการหมุนควงไม้เรียว เสียงลมพายุหมุนพัดอย่างรุนแรง เสียงครูควงแปรงลบกระดาน เสียงการค้นหา และเสียงการค้นพบเป้าหมายในกล่องส่องทางไกลตาเดียวของครูซึ่งคล้ายเสียงของการค้นหาเป้าหมายและเสียงสัญญาณการค้นพบเป้าหมายของอาวุธสงครามแบบอัตโนมัติที่ทันสมัย เสียงคะปู้ที่ครูขว้างไปลอยแหวกอากาศไปปักถูกหลังมือผู้ร้าย เสียงก้อนอิฐที่ครูขว้างลอยแหวกอากาศไปกระแทกถูกหน้าผู้ร้าย และเสียงที่ครูตบหน้าผู้ร้าย รวมไปถึงเสียงที่ครูกระทุ้งผู้ร้ายด้วย จุดประสงค์ประการต่อมาของการใช้ Sound Effect ก็คือเพื่อประกอบกับเทคนิคทางภาพอื่นๆ ให้ดูเป็น Fantasy เพื่อให้เห็นว่าครูก็มีเลือดเนื้อ มีอารมณ์ มีความรู้สึกเหมือนปุณฺชนทั่วๆ ไปเช่นกัน Sound Effect เหล่านี้ ได้แก่ เสียงไฟฟ้าขั้วตมือครูทั้งสองคน และเสียงไฟฟ้าขั้วตตามตัวครูระเบียบเมื่อตอนที่ครูระเบียบรู้สึกวาบหวิว เสียงลมพัดควบบถูกตัวครูระเบียบเพื่อปกป้องความรู้สึกวาบ และในฉากหนึ่งปรากฏว่ามีการใช้ Effect อย่างมาก รวมทั้ง Sound Effect ด้วย

เพื่อปกป้องถึงความสุขและความหวังในความรักของครู ได้นักเสียงหัวใจเต้น เสียงเสียดทรวง หลุดกระเด็นลอยขึ้นไปอยู่บนไฟนีออนที่เพดาน เสียงฝั่งบินมาตอยที่ลายดอกไม้ของเสื้อครู ซึ่งบังเอิญเป็นบริเวณที่หัวใจของครูพองโตออกมา เสียงหัวใจแฟบกลับเข้าที่

2.2.6 การใช้มุมกล้อง และ Shot

-การใช้มุมกล้อง

การใช้มุมกล้องเพื่อช่วยเสริมภาพของครูในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” นี้ ส่วนมากแล้วก็คำนึงถึงหลักธรรมชาติเป็นสำคัญ ยกเว้นในบางฉากที่ต้องการการสื่อความหมายเป็นพิเศษเฉพาะฉาก ก็จะใช้เทคนิคทางมุมกล้องเข้าช่วยให้เกิดความพิเศษ เช่น ในฉากที่ครูควงแปรงลบกระดานฉากหนึ่ง ใช้มุมกล้องแบบ High Angle ชนิดที่เรียกว่าคิงหน้ากล้องลง ทำมุมขนานกับพื้น เหตุผลก็เพื่อให้เห็นแปรงลบกระดานที่ครูระเบียบควงอยู่นั้นหมุนตัวอย่างรวดเร็วนั่นเอง ส่วนในฉากที่ครูระเบียบเข้าไปตักเตือนนักเรียนที่กระทำความผิดนั้น ก็เป็นการใช้มุมกล้องแบบ Low Angle เพื่อเน้นให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความมีอำนาจของครูระเบียบที่มีเหนือนักเรียน และทุกฉากที่ต้องการเน้นความมีอำนาจ ความน่ายำเกรง หรือความน่าหวาดกลัวของครู การใช้มุมกล้องก็มักเป็นมุมกล้องแบบ Low Angle เสมอ แต่ก็ปรากฏภาพครูอยู่หลายฉากเหมือนกันที่ใช้มุมกล้องเป็น High Angle เช่นตอนที่ลูกฟุตบอลที่นักเรียนเตะเล่นกันพลาดไปถูกที่ศีรษะของครูระเบียบ และครูระเบียบไม่สามารถหาคนทำได้จึงได้แต่เดินกุมศีรษะปือๆ ด้วยความเจ็บ ภาพนี้เมื่อได้พิจารณาด้วยเหตุผลแล้ว ก็เห็นว่าน่าจะเป็นการแสดงถึงเรื่อง “กรรมสนอง” มากกว่าอย่างอื่น เพราะครูระเบียบเองก็เคยขว้างแปรงลบกระดานบ้าง ขว้างชอล์กบ้าง ไปถูกศีรษะของนักเรียนมามากต่อมากแล้ว ถึงแม้ว่าจะมีจุดประสงค์เพื่อการอบรมสั่งสอนตักเตือนนักเรียนก็ตาม แต่ตามหลักของกรรมแล้ว นั่นก็ถือเป็นกรรมอย่างหนึ่งซึ่งก็ย่อมจะต้องมีการถูก “กรรมสนอง” ตามธรรมดา การใช้มุมกล้องแบบ High Angle ในฉากนี้ก็ น่าจะปกป้องถึงว่า คนที่เป็นครูก็ตกอยู่ภายใต้กฎแห่งกรรมตามวิถีของโลกเช่นเดียวกันกับสัตว์โลกทั่วไป ไม่มีข้อยกเว้น

-การใช้ Shot

การใช้ Shot เพื่อเสริมภาพของครูในภาพยนตร์เรื่องนี้คิดว่ามีอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเป็นการเน้นภาพของครูให้ดูน่ากลัวเป็นพิเศษก็จะยิ่งเน้นเรื่องการใช้ Shot เป็นอย่างมาก เช่นในฉากที่ครูระเบียบเข้าไปเตือนนักเรียนที่กระทำความผิด นอกจากจะใช้มุมกล้องช่วยดังได้กล่าวไปแล้ว ก็ยังใช้ Shot ช่วยเสริมภาพของครูระเบียบให้ดูน่ากลัวขึ้นอีก และช่วยปกป้องถึงความรู้สึกของนักเรียนคนที่ถูกครูระเบียบเตือนได้อีกด้วยว่ากำลังมีความรู้สึกเป็นอย่างไร เพราะกล้องในฉากนี้เป็นเสมือนแทนสายตาของนักเรียนคนนั้นนั่นเอง การใช้ Shot ในฉากนี้เริ่มด้วยการ Close up ภาพใบหน้าของครูระเบียบ จากนั้นครูระเบียบก็เคลื่อนเข้ามาใกล้กล้องมากขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งได้ภาพเป็น Extreme Close up คือเห็นใบหน้าของครูระเบียบอย่างชัดเจนมาก ประกอบกับการใช้เลนส์พิเศษด้วย ภาพใบหน้าของครูระเบียบจึงดูใหญ่โตผิด

สัดส่วน และสามารถเห็นรายละเอียดของใบหน้าครูระเบียบได้อย่างชัดเจนมาก แม้กระทั่งเม็ดเหงื่อบนใบหน้า หรือเส้นขนตาที่เคียว นี่ก็เพื่อให้แทนสายตาของนักเรียนคนที่ถูกครูเข้าไปตักเตือนว่าในขณะนั้นมีความรู้สึกกลัวครูเป็นอย่างมากและมองเห็นครูเป็นผู้มีอำนาจมากนั่นเอง

2.2.7 การใช้เทคนิคพิเศษทางการถ่ายภาพและการตัดต่อภาพ

การใช้เทคนิคพิเศษทางการถ่ายภาพและการตัดต่อภาพที่ช่วยเสริมภาพของครูในภาพยนตร์เรื่องนี้ ปรากฏว่ามีจุดประสงค์อยู่ 2 ลักษณะ ลักษณะแรกก็เพื่อช่วยเสริมภาพของครูให้ดูมีอำนาจและมีความน่าเกรงกลัวมากยิ่งขึ้น อีกลักษณะหนึ่งก็เพื่อช่วยเน้นความเป็นปฏุชนของครูในเรื่องของการมีความรัก เพื่อให้เห็นว่าครูก็มีสิทธิ์ที่จะมีความคิดเพื่อฝัน หรือฝันหวานในเรื่องความรักได้เหมือนกับปฏุชนคนอื่นๆ เช่นเดียวกัน

การใช้เทคนิคพิเศษทางการถ่ายภาพและการตัดต่อภาพเพื่อเสริมภาพของครูให้ดูมีอำนาจและความน่าเกรงกลัวมากยิ่งขึ้นนั้น เป็นการใช้เทคนิคพิเศษกับภาพต่างๆ เหล่านี้คือ ภาพการทวงแปรงลบกระดาน ภาพแปรงลบกระดานหมุนควงในอากาศ ภาพใบหน้าครูระเบียบตอนเข้าไปเตือนนักเรียนที่กระทำผิด ซึ่งเป็นการใช้เทคนิคด้านเลนส์ทำให้ภาพใบหน้าครูผิดสัดส่วนดูน่ากลัว ภาพการสั่นสะเทือนของไม้เรียวบรมครู ภาพการยึดและหุดของไม้เรียวบรมครู ภาพ Background ขณะที่ครูถือไม้เรียวบรมครูกวัดแกว่งไปมาซึ่งเป็นภาพลมพายุหมุนขนาดใหญ่ ภาพที่นักเรียนรับแปรงลบกระดานที่ครูระเบียบขว้างมาแล้วปรากฏว่าความแรงของการขว้างแปรงลบกระดานทำให้ตัวนักเรียนไถไปกับกำแพงรั้วโรงเรียนจนกางเกงขาด ภาพแปรงลบกระดานขนาดมหึมาที่มาร่วงลงมาทับร่างนักเรียน ภาพครูระเบียบไม่โทสจริตแล้วฉีกสมุดโทรศัพท์ (Yellow Pages) ออกเป็น 2 ส่วนอย่างง่ายดาย ภาพตะปู 2 ตัวที่ถูกครูระเบียบขว้างลอยแหวกอากาศไปปักหลังมือผู้ร้าย ภาพกองก้อนอิฐกองหนึ่งตัดสลับกับภาพกองก้อนอิฐกองเดิมที่มีแปรงลบกระดานอันหนึ่งวางอยู่แทนที่ก้อนอิฐก้อนหนึ่ง (เป็นภาพที่ครูระเบียบเห็นเป็นการเตือนให้ครูระเบียบรำลึกได้ว่าก้อนอิฐก็มีรูปร่างที่คล้ายคลึงกับแปรงลบกระดาน น่าจะลองใช้ก้อนอิฐแทนแปรงลบกระดานในสถานการณ์นั้นได้) ภาพครูระเบียบขว้างก้อนอิฐซึ่งเป็นท่าทางที่เหมือนกับขว้างลูกเบสบอล แต่ใช้เทคนิคให้เห็นเป็นภาพครูระเบียบควงก้อนอิฐจนตัวหมุนตัวก่อนที่จะขว้างออกไป ภาพก้อนอิฐที่ครูระเบียบขว้างลอยแหวกอากาศไป และภาพที่ครูระเบียบตบหน้าผู้ร้ายด้วยความเร็วสูงจนดูไม่ทัน

ส่วนการใช้เทคนิคพิเศษในการถ่ายภาพและการตัดต่อภาพที่ช่วยเน้นภาพของครูให้เห็นถึงความเป็นปฏุชนของครูที่มีความรู้สึกในเรื่องความรัก ก็เป็นเทคนิคการถ่ายภาพแบบ Slow Motion เป็นภาพครูไปยาลเดินออกจากห้องครูระเบียบ แล้วหันกลับมามองครูระเบียบครึ่งหนึ่งก่อนออกพ้นห้องไป เป็นภาพในความคิดคำนึงของครูระเบียบซึ่งในความจริงแล้วภาพนี้ไม่มี ความหมายพิเศษอะไร เป็นเพียงความต้องการของครูระเบียบที่ไม่อยากจะให้ครูไปยาลเดินออกจากห้องของคนไป หรืออยากให้ออกไปอย่างช้าๆ มากกว่า ภาพครูระเบียบรู้สึกหวาด

มีลมพัดมาถูกตัวครูระเบียบจนผมพลิว ภาพหัวใจครูระเบียบเด่นออกมานอกจอจนปุคออกมา ภาพเสื้อยกทรงของครูระเบียบกระเด็นจากอกลอยขึ้นไปแขวนอยู่บนโคมไฟนีออนบนเพดาน ภาพผั่งบินมาต่อที่สายดอกไม้ตรงอกเสื้อครูระเบียบ ภาพหัวใจครูระเบียบแฟบกลับเข้าที่ ภาพคล้ายระลอกน้ำ (บอกการสิ้นสติ Fantasy ที่เป็นความเพ้อฝันของครูระเบียบ) ภาพ Background เป็นฟ้าผ่าที่ห้องฟ้าเหนืออาคารเรียน ซึ่งเป็นภาพที่แสดงถึงความทุกข์อันรุนแรง และรวดเร็วที่มาปะทะจิตใจของครูระเบียบ

3. ภาพยนตร์เรื่อง "ครูโหวใจร้าย"

3.1 Verbal Language หรือ วจนภาษา

3.1.1 Monologue

Verbal Language หรือ วจนภาษาในส่วนที่เป็น Monologue ซึ่งเกี่ยวกับภาพของครูที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ ส่วนมากแล้วก็เป็น Monologue ของครูโหว ซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่อง โดยเป็นทั้งคำรำพึงในลักษณะการเขียนบันทึกประจำวันบ้าง คำรำพึงในลักษณะของการพูดกับตัวหนอนที่มากินกอกุหลาบของครูโหวบ้าง และคำรำพึงในเรื่องความเจ็บไข้ได้ป่วยของตนเองบ้าง นอกจากนี้ก็เป็นคำกล่าวของครูใหญ่ที่กล่าวต้อนรับครูโหวในฐานะที่เป็นครูใหม่

คำรำพึงของครูโหว ซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องเป็นคำรำพึงในลักษณะการอ่านข้อความที่บันทึกลงในสมุดบันทึกประจำวัน แบ่งเนื้อหาออกได้เป็นเรื่องต่างๆ ไปที่ได้พบเห็น และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนรุ่นแรกของครูโหว คำรำพึงแรกของครูโหวที่เป็นคำรำพึงในลักษณะการอ่านข้อความที่บันทึกลงในสมุดบันทึกประจำวันนั้น ปรากฏเสียงอ่านข้อความเป็นเสียงของครูโหวในวัยสาว เป็นการบรรยายสภาพของสถานที่ที่ไปอยู่ใหม่ และบรรยายถึงเด็กนักเรียนที่ได้สอนเป็นรุ่นแรก นอกจากนี้ก็เป็นการบันทึกเรื่องที่ครูโหวได้พบกับเพื่อนเก่าซึ่งเป็นนายแพทย์อยู่ที่โรงพยาบาลในอำเภอที่ครูโหวมาเป็นครู ส่วนคำรำพึงต่อมาของครูโหวเป็นคำรำพึงในลักษณะเดียวกับคำรำพึงแรกนั้นก็ปรากฏเสียงอ่านข้อความเป็นเสียงของครูโหวในวัยชราโดยเป็นคำรำพึงถึงสภาพของสถานที่ซึ่งอยู่มาได้ถึง 35 ปีแล้ว และรำพึงถึงความก้าวหน้าเปลี่ยนแปลงในชีวิตของลูกศิษย์รุ่นแรก จากนั้นก็เป็นคำรำพึงถึงเรื่องที่ได้เขียนจดหมายติดต่อกับเพื่อนเก่าซึ่งเป็นนายแพทย์และได้จากไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีคำรำพึงของครูโหวที่เป็นคำรำพึงถึงเรื่องครูที่ได้ร่วมงานในโรงเรียนเดียวกันตั้งแต่เมื่อแรกที่ครูโหวมาทำงานเป็นครูที่โรงเรียนนั้น ซึ่งมีครูที่กล่าวถึงอยู่ 2 คนคือ ครูใหญ่และครูอ่วม ข้อความตอนที่รำพึงถึงครูใหญ่มีใจความว่าครูใหญ่ได้เกษียณอายุราชการไปแล้ว ส่วนที่รำพึงถึงครูอ่วมก็มีใจความว่าครูอ่วมนั้นก็ยังมีนิสัยชอบดื่มเหล้าเหมือนเดิมและไม่ค่อยเอาใจใส่ในหน้าที่การสอนหนังสือเท่าที่ควร ซึ่งการกล่าวถึงครูผู้ชายที่มีนิสัยชอบดื่มสุราเป็นประจำจนทำให้การปฏิบัติหน้าที่ในการสอนหนังสือให้แก่นักเรียนต้องบกพร่องไปนั้น เป็นการสะท้อนภาพในสังคมจริงส่วนหนึ่งที่ว่า ครูผู้ชายที่สอนอยู่ในพื้นที่ต่างจังหวัด มักจะมีอยู่ส่วนหนึ่งที่นิยมดื่มสุราจนทำให้หย่อนความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่การสอนไป

คำรำพึงของครูไหวอีกตอนหนึ่งก็เป็นคำรำพึงในเรื่องสุขภาพของตนเอง ในขณะที่กำลังนอนรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลโดยมีศิษย์เก่าคนหนึ่งรับฟังอยู่เงียบๆ ไม่ได้โต้ตอบแต่อย่างใด คำรำพึ้นั้นมีใจความว่าครูไหวไม่เคยเจ็บป่วยหนักถึงขนาดต้องเข้ารักษาตัวในโรงพยาบาลเลย เมื่อเจ็บป่วยเล็กๆ น้อยๆ ครูไหวก็พยายามรับประทานเอง ถ้าเจ็บป่วยมากก็รักษาด้วยแพทย์ประจำตัว จึงไม่เคยทราบมาก่อนว่าการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลจะยุ่งยากและสร้างความเดือดร้อนลำบากให้ผู้อื่นเป็นอย่างมาก คำรำพึ้นี้แสดงถึงลักษณะของครูไหวว่าเป็นผู้มีภูมิความอดทน เข้มแข็ง ไม่ต้องการทำตัวให้เป็นภาระของผู้ใด ประารถนาที่จะฟังพาตนเองให้มากที่สุด

-“โธ่! เจ้านอนน้อย แอบมากินกุหลาบอีกแล้ว ไป ชั้นจะไปปล่อยข้างนอก แล้วอย่า กลับเข้ามาอีกเชียวนะ”

-“พวกแกชอบมารังแกชั้นอยู่เรื่อย เอาเถอะตามใจ ถ้ามันจะเป็นอาหารของพวกแก”

คำรำพึงแรกเป็นคำรำพึงเมื่อครูไหวปลุกต้นกุหลาบไว้ใหม่ๆ เห็นหนอนมาเกาะกิ่งดอกกุหลาบ ก็ไม่อยากจะฆ่าทิ้ง จึงนำไปปล่อยที่อื่น ส่วนคำรำพึงหลังเป็นคำรำพึงเมื่อครูไหวอยู่ในวัยชราแล้ว รู้สึกเหนื่อยหนายที่จะจับหนอนไปปล่อยที่อื่นแล้ว เพราะเมื่อนำไปปล่อยแล้ว มันก็กลับมาที่กอกุหลาบของครูไหวอีก แต่ครูไหวก็ไม่คิดจะฆ่าหนอนอยู่เหมือนเดิม ก็เลยปล่อยให้มันกินกอกุหลาบต่อไป คำรำพึงทั้งสองข้อความนี้แสดงภาพความเป็นคนรักธรรมชาติของครูไหว ที่มีทั้งความรักต้นไม้และความเมตตาต่อสัตว์ด้วย

-“...แต่ก็ยังมีครูไสว ผู้ซึ่งงามทั้งกายและหัวใจ.... คุณครูไสวที่แสนสวย ยังมีจิตใจที่ดีงาม บอมเสียดเสียดความสุข...”

คำกล่าวต้อนรับครูไหวซึ่งเป็นครูใหม่นี้ ผู้กล่าวคือครูใหญ่ ซึ่งกล่าวในงานเลี้ยงต้อนรับครูไหว เป็นการกล่าวยกย่องในคุณความดีที่ครูตัวเอกของเรื่องได้เสียดเสียดความสุขสบายในเมืองหลวง ไปสอนนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญ เป็นการสร้างภาพของครูไหวว่าเป็นครูผู้เสียดเสียด นายยกย่องนับถือ มีจิตใจที่ดีงาม แต่นอกจากการกล่าวในลักษณะยกย่องแล้ว ก็ยังมีการกล่าวเป็นนัยที่แสดงความชื่นชอบในรูปโฉมของครูไหว ซึ่งเป็นการกล่าวในเชิงเจ้าชู้ เป็นการแสดงภาพของครูใหญ่ที่เป็นคนเจ้าชู้ด้วย

3.1.2 Dialogue

Verbal Language หรือวิชาภาษาที่เป็น Dialogue ในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” ในส่วนที่เกี่ยวกับภาพของครูสามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อยๆ ได้หลายหัวข้อ ตามผู้พูดบทสนทนานั้นๆ

บทสนทนาของนักเรียนที่พูดกันถึงครู มีอยู่หลายแง่มุม ส่วนแรกเป็นบทสนทนาที่กล่าวถึงครูในด้านลบในความรู้สึกของนักเรียน

–“ครูไหวนี่แยชะมัด สุดเจ๋ม ไม่รู้จักรูปศิลป์”

–“ครูไหวนะให้การบ้านจนเลย แยชะมัด”

–“เฮ้ย! เห็นยายนกกระยางรีเป่ล่าวะ”

“ใครวะ”

“อ้าว! ก็ครูไหวใจร้ายสิ”

“พีโซ! นึกว่าใคร แกตั้งชื่อเหมาะะดีนี่หว่า”

“แกหมัดหนักนะ”

“เฮ้ย! โซ! ไม่เท่าไรหรอก อูถูกแปของชั้นมั้งซี . ผอมๆ อย่างนั้นนะ ปิาบเดียว ซึ่คร้านจุกอีกไม่ยอมลุก ตอนนี่ชั้นแ่สนแพะกตำไว้ว ไว้สู้กับยายนกกระยางของแก ใจเล่า”

–“แต่หม่ออารีนะ เคยเป็นลูกศิษย์ของครูไหวนะ”

“อ้าว! เคยเป็นลูกศิษย์ครูไหว ก็ต้องกลัวครูไหวซี ขนาดคุณพ่อคุณแม่ชั้นยังกลัวครูไหวเลย”

บทสนทนาแรกนั้นเป็นการนิทาครูไหวว่าเขย ไม่รู้จักรูปศิลป์ เป็นข้อความที่กล่าวโดยนักเรียนที่แอบวาดครูปลามกในเวลาเรียน แล้วถูกครูไหวจับได้ บทสนทนาที่สองเป็นการบ่นเรื่องที่ครูไหวให้การบ้านมาก บทสนทนาที่สามเป็นการนิทาถึงล้อเลียนลับหลัง โดยล้อเลียนจากลักษณะรูปร่างของครูไหว ส่วนบทสนทนาสุดท้ายเป็นบทสนทนาที่นักเรียนพูดถึงความน่ากลัวของครูไหวว่า แม้แต่พ่อแม่ซึ่งเคยเป็นนักเรียนของครูไหวและจบการศึกษาไปนานแล้วก็ยังคงกลัวครูไหว บทสนทนาทั้งหมดที่ยกมานี้ล้วนเป็นการเสนอภาพของครูที่เป็นลักษณะของคนที่คุณและโทษ ความคิดความอ่านเขย ไม่ทันสมัย และเป็นคนที่น่ากลัวมากในความรู้สึกของนักเรียน

–“แต่บุหรีเป็นของไม่ดี ครูบอกทำให้เป็นมะเร็ง”

–“พวกเธอสูบบุหรี ชั้นจะฟ้องครู”

–“ครูบอกว่า คนสูบบุหรี จะเป็นโรคมะเร็ง”

–“พวกเธอรั้งแกต้้ว ชั้นจะฟ้องครู”

–“คนเราควรทำในสิ่งที่มีนตึ่ๆ บ้างสิครับ”

“เอ... ฐิติมันคู้้นหุนะ”

“ครูไหวพูดบ่อยๆ ใจสะครับ”

บทสนทนาข้างต้นเป็นบทสนทนาของนักเรียนที่กล่าวถึงคำสั่งสอนของครูไหว ซึ่งเป็น การกล่าวลับหลังครูไหวทั้งสิ้น ไม่ได้เป็นการพูดคุยกันต่อหน้าครูไหวในลักษณะที่ต้องการจะเอา ใจครูไหวเป็นพิเศษแต่อย่างใด การที่นักเรียนสามารถจดจำคำสั่งสอนของครูแล้วนำมาใช้ใน สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมในชีวิตจริงนอกห้องเรียนนั้น ก็เป็นการสะท้อนให้เห็นภาพ ของครูผู้สอนว่า เป็นครูที่สอนดี เป็นครูที่น่าเชื่อถือในความรู้สึกของนักเรียน และมีอิทธิพลต่อ นักเรียนอย่างมาก

-“ครูไหวไม่สบายเป็นอะไรหรือ”

-“ชั้นสงสัยคราวนี้ครูไหวจะตาย”

“แน่! เธอแข่งครูไหวนี้”

“เปล่าละ ชั้นเพียงแต่คิดว่า ถ้าหมออารีนะผ่าตัดครูไหว คนแก่อาจจะตายก็ได้”

-“เฮ้ย! นั้นมันรตโรงพยาบาลในเมืองนี้หว่า”

“ครูไหวรีไปसानะ”

-“ถ้าครูไหวหายนะ เราขอสาบานว่าเราจะตั้งใจเรียน ไม่กินท็อปปี้ในเวลาเรียน ไม่ ขโมยตั้งค์เพื่อนอีกแล้ว”

บทสนทนาข้างต้นก็เป็นบทสนทนาที่นักเรียนพูดคุยกันด้วยความห่วงใยครูไหว ซึ่ง กำลังป่วยและเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล เป็นการเสนอภาพของครูไหวว่าเป็นครูที่นักเรียน มีความรักเคารพมาก เมื่อครูไหวเจ็บป่วย นักเรียนจึงมีความวิตกกังวลในอาการของครูเป็น อย่างมาก

-“... ต่อให้มีคนมาตัดขา ครูไหวก็มาสอนจนได้”

-“ทีหลังเวลาไม่มีเงินใช้ ก็บอกครูไหวว่าถูกขโมย เราก็ได้เงินใช้ฟรี”

บทสนทนาทั้งสองประโยคนี้เป็นบทสนทนาที่นักเรียนพูดถึงครูไหวในด้านบวก โดย ประโยคแรกนั้นแสดงถึงภาพของครูไหวว่าเป็นครูที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานอย่างสูง เรื่องของความเจ็บไข้ได้ป่วย ซึ่งอาจจะเป็นอุปสรรคสำหรับการปฏิบัติการสอนสำหรับครูคน อื่นๆ แต่สำหรับครูไหวแล้วถือว่าเป็นอุปสรรคที่น้อยมากหรือแทบจะไม่มีอุปสรรคเลย เพราะ ปรากฏว่าครูไหวไม่เคยหยุดสอนเพราะความเจ็บไข้ได้ป่วยเลย ส่วนบทสนทนาต่อมานั้นเป็น การแสดงถึงภาพของความมีเมตตาและความใจดีของครูไหว เมื่อนักเรียนถูกขโมยเงินแล้วครู ไหวไม่สามารถจับตัวคนขโมยได้ ครูไหวก็ได้แสดงความมีเมตตาต่อนักเรียนผู้เสียหายว่าจะ ไม่มีเงินสำหรับใช้จ่ายใช้สอยตามปกติประจำวัน เช่น ซื้อข้าว ซื้อน้ำ เป็นต้น จึงขอใช้เงินให้ นักเรียนผู้เป็นเจ้าของไป นักเรียนที่คิดไม่ดีบางคนจึงมองเห็นช่องทางหลอกเอาเงินจากครูไหว เพราะเหตุว่าเห็นว่าครูไหวเป็นคนใจดี มีเมตตานั่นเอง

บทสนทนาส่วนต่อมาก็คือบทสนทนาที่ศิษย์เก่าพูดถึงครูไหว ซึ่งก็มีอยู่หลายแง่มุมเช่น บทสนทนาที่แสดงภาพของครูในด้านลบ บทสนทนาที่กล่าวถึงคำที่ครูเคยสั่งสอน บทสนทนาที่แสดงความห่วงใยครู เป็นต้น

- “ครูไหว่นะใจร้ายมากเกินไป ชอบทารุณกับพวกเด็กๆ แก่แล้วก็น่าจะเลิกสอนได้ชะก็”
- “ใจร้ายแบบนี้ไม่มีใครทนได้หรอก”
- “...นอนฝันเห็นนกกระยางขาวยาวสูงโฉบโฉบ เดี๋ยวก็บินหายไปไว้บนหัว แล้วก็มองลอดแว่นมาแสบๆยิ้มให้...”

บทสนทนาข้างต้นนี้เป็นบทสนทนาที่ศิษย์เก่าของครูไหวพูดกันถึงครูไหวในด้านลบ ตามความรู้สึกของตนเอง ประโยคแรกนั้นเป็นบทสนทนาของศิษย์เก่าซึ่งได้กลายเป็นพ่อแม่ของนักเรียนของครูไหว เมื่อลูกหลานของตนถูกครูไหวลงโทษด้วยวิธีทารุณ ด้วยความรักลูกรักหลานของตน จึงกลายมองเห็นว่าครูไหว่นั้นใจร้ายกับเด็กๆ เป็นเรื่องที่จะยอมไม่ได้ เป็นการสร้างภาพของครูว่าเป็นครูที่ใจร้าย โหดเหี้ยม ทำโทษนักเรียนด้วยวิธีการที่ทารุณ ส่วนประโยคต่อมานั้นเป็นส่วนหนึ่งของข้อความในจดหมายที่ศิษย์เก่าเขียนมาถึงน้องสาวซึ่งกำลังเป็นนักเรียนของครูไหวอยู่ เป็นการล้อเลียนกึ่งนิทลาลักษณะท่าทางของครูไหว ที่ไม่ค่อยแสดงถึงความมีสัมมาคารวะสักเท่าใดนัก เป็นการสะท้อนภาพของครูไหว่ว่าแค้นตัวเองและแสดงกิริยาด้วยการมองลอดแว่นดูนักเรียนอยู่บ่อยๆ ซึ่งกิริยาอาการดังกล่าวนี้นอกจากจะแสดงถึงลักษณะสายตาของผู้ชราแล้วยังแฝงภาพความแค้นและความโหดร้ายเอาไว้ด้วย

- “คนเราควรทำในสิ่งที่มันดี ๆ บ้างสิครับ”
- “เอ... รู้สึกมันคันหูนะ”
- “ครูไหวพูดบ่อย ๆ ใจสะครับ”

บทสนทนาข้างต้นนี้ศิษย์เก่าซึ่งทำงานเป็นนักการที่โรงเรียนได้รับคำตอบจากนักเรียนปัจจุบันถึงสาเหตุที่เขากำลังกวาดพื้นที่หน้าตึกเรียนว่า -คนเราควรทำสิ่งดี ๆ บ้าง- ศิษย์เก่าคนนั้นบอกว่ารู้สึกคันหูกับประโยคนั้นเหลือเกิน เขาก็ได้รับการบอกเล่าต่อไปว่าประโยคนั้นเป็นคำสั่งสอนของครูไหว การที่ศิษย์เก่ารู้สึกคันหูกับคำสั่งสอนของครู ก็แสดงภาพของครูออกมาได้ว่า ครูไหวเป็นครูที่สอนดี สร้างความประทับใจให้กับศิษย์เก่าตั้งแต่ครั้งที่ยังเป็นนักเรียน แม้ว่ากาลเวลาจะล่วงเลยไปนานแล้ว แต่ศิษย์เก่าก็ยังสามารถระลึกและจดจำคำสั่งสอนของครูได้

- “เรียกใครว่า -แก- ครูไหวห้ามเรียกใครว่า -แก- จำไม่ได้หรือ”

บทสนทนาข้างต้นนี้เป็นบทสนทนาที่ศิษย์เก่าสองคนพูดคุยกัน คนหนึ่งนั้นหลุดปากพูดคำว่า -แก- ออกมา ศิษย์เก่าอีกคนจึงทบทวนให้ฟังว่าครูไหวเคยสอนและสั่งห้ามไม่ให้ไปเรียกใครว่า -แก- เป็นการสะท้อนภาพของครูว่าสอนดี ทำให้นักเรียนจดจำคำสั่งสอนได้ แม้ว่าจะนานเพียงใด คำสั่งสอนนั้นก็ยังไม่ลืมเลือนไป

-“คือ ท่านเป็นครูของผม”

บทสนทนานี้เป็นประโยคที่นายแพทย์คนหนึ่งซึ่งเป็นศิษย์เก่าของครูไหวบอกกับนางพยาบาล หลังจากทีนางพยาบาลไวยวายเป็นนายแพทย์ผู้นั้นในเรื่องการสั่งจองห้องพักคนไข้ อย่างกระตั้นหันทำให้เกิดความวุ่นวาย นายแพทย์ผู้เป็นศิษย์เก่าของครูไหวจึงได้ให้เหตุผลสั้นๆ แก่นางพยาบาลผู้นั้นว่า เพราะครูไหวเป็นครูของเขา .ซึ่งเป็นประโยคที่สั้นมากแต่มีความหมายที่ยิ่งใหญ่มหาศาล เป็นการตอบคำถามที่อยู่ในใจของนางพยาบาลได้ดีที่สุดว่า ทำไมจึงต้องจองห้องที่ดีที่สุดให้กับคนไข้คนนี้ ประโยคที่นายแพทย์ศิษย์เก่าของครูไหวกล่าวนี้จึงเป็นการแสดงภาพของครูไหวเป็นอย่างดีว่า ครูไหวเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเป็นพิเศษสำหรับลูกศิษย์

-“คงเป็นมากสะ เดินไม่ได้เลยนี่”

“แปลกนะ ปกตินะ ครูไหวแกไม่เคยเป็นอะไรถึงต้องแบกต้องหามกันแบบนี้เลย”

“ขึ้นนะหนักใจ ลองเป็นแบบนี้”

-“ครูไหวเป็นไงบ้างหมอ”

“สงสัยจะต้องผ่าตัดนะ”

“ผ่าตัด! คายแล้ว คนแก่อ่างครูไหวจะทนได้ยังไงล่ะ”

“นี่เธอ อย่าไปแข่งครูไหวซี ขึ้นยังเป็นห่วงแกอยู่”

-“บอกครูด้วยนะ ว่าพวกเราจะไปเยี่ยม”

“อย่าเพิ่งเลย ให้ครูพักผ่อนมากๆ ดีกว่านะ”

-“ครูไหวอาการไม่ค่อยดีเลย”

“งั้นก็แปลว่าครูไหวอาการแย่อแล้วละซี”

“คงไม่เป็นไรหรอก ...อย่าไปบอกใครเป็นอันขาดว่าครูไหวอยู่ในชั้นอันตราย”

“อยู่ในชั้นอันตราย หมายความว่าอาจตายได้นะสิ”

-“ถ้าครูไหวหาย ชั้นจะจ้างจิวมาเล่น 3 วัน 3 คืน”

“ชั้นก็จะกินเจ 15 วัน”

-“เรารู้ว่าครูไหวเสียใจเพราะเรา... ถ้าเราพันคดี ครูไหวจะต้องดีใจ”

-“ไม่รู้ว่าครูไหวจะหายรีเปสา ตั้งเดือนกว่ามาแล้ว ไม่ได้ข่าวเลย”

บทสนทนาเหล่านี้เป็นบทสนทนาของศิษย์ที่แสดงถึงความปริวิตกและความห่วงใยในการเจ็บป่วยของครูไหว และยังแสดงถึงความพยายามของบรรดาศิษย์เก่าที่จะทำให้ครูไหว

หายจากการเจ็บป่วย ซึ่งถ้อยคำต่างๆ ที่เต็มไปด้วยความห่วงใยต่อครูไหว่นี้ ได้สะท้อนให้เห็นภาพของครูไหว่ว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมาก กับทั้งยังเป็นที่รักและห่วงใยของศิษย์เก่าเป็นอย่างดีที่สุด

บทสนทนาส่วนต่อมาก็คือบทสนทนาที่บุคคลอื่นพูดถึงครู ซึ่งมีบทสนทนาที่พระภิกษุพูดกับนายแพทย์ที่เป็นศิษย์เก่าของครูไหว่โดยสนทนากันถึงอาการเจ็บป่วยของครูไหว่ และบทสนทนาที่ผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ได้เป็นศิษย์เก่าของครูไหว่พูดถึงครูไหว่ ซึ่งมีทั้งส่วนที่แสดงความไม่พอใจครูไหว่ และพูดถึงความถูกต้องของครูไหว่

-“อาตมาขอรอจะถามหมอดูถึงเรื่องครูไหว่ เห็นว่าป่วยมากไม่ใช่หรอ?”

-“แก่แล้วก็น่าเป็นห่วง นี่ก็ตั้งใจจะสวดแผ่เมตตาให้หายป่วยเร็วๆ”

-“อาตมาหวังว่าครูไหว่คงจะปลอดภัยหายจากโรค”

-“ถึงยังงี้ก็ต้องเตรียมไว้ละ เรื่องวัดเรื่องวาไม่ต้องห่วง เมรุเผาเราก็สร้างเสร็จแล้ว เรื่องโลงก็เหมือนกันต้องเตรียมเอาไว้”

บทสนทนาที่พระภิกษุพูดถึงครูไหว่นี้ สะท้อนภาพให้เห็นว่าครูผู้นี้เป็นที่ยอมรับนับถือของคนในสังคมที่เป็นสมาชิกอยู่เป็นอย่างมาก แม้แต่พระภิกษุสงฆ์ก็ยังระลึกถึงด้วยความห่วงใย ต้องการทราบอาการ นอกจากนี้ก็ก็ยังจะสวดแผ่เมตตาเพื่อด้วยช่วยให้ครูไหว่หายป่วยในเร็ววัน จนกระทั่งคิดไปถึงว่าถ้าถึงคราวที่ครูไหว่จะต้องละโลกนี้ไป พระภิกษุสงฆ์ท่านก็จะรับเป็นภาระในเรื่องพิธีศพให้ด้วย

-“มั่งเกิงป่วย อาคูลุไหว่ทำทาลุงกะเหล็กเกิงป่วยจิงๆ อาเส็ง ลื้อต้องป่วยทุกกะคูลุไหว่ให้ ลื้อเลื่องนา... มาบ่อยให้คงแก่ๆ ใจล้ำ มาทำทาลุงกะลูกกะกลางอย่างจี่มายล้ำ กุงพอม่ายยอม”

บทสนทนาข้างต้นนี้เป็นบทสนทนาที่ปู่ของนักเรียนซึ่งเป็นคนไทยเชื้อสายจีนพูดกับลูกชายของตนในเรื่องที่ครูไหว่ลงโทษหลานสาวของตนด้วยความรุนแรงคือให้ใช้สบู่อ้างปาก เป็นบทสนทนาที่แสดงภาพของครูไหว่ว่าเป็นครูที่มีวิธีลงโทษนักเรียนที่โหด และสร้างความไม่พอใจให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนด้วย

-“มั่งเป็งเหล็กหลุกยากาแล็ก ก็ต้องถูกคูลุทังโทษซี”

-“ครูไหว่ไปแล้วนะ”

“วันนี้เข้าไปตั้ง 5 นาที”

บทสนทนาแรกนี้เป็นบทสนทนาที่ผู้ปกครองคนเดิมพูดกับลูกชายซึ่งในขณะนั้นกำลังเป็นนักเรียนของครูไหวอยู่ เป็นบทสนทนาที่พูดคุยกันถึงเด็กที่สูบบุหรี่ว่า การที่เด็กคนนั้นถูกครูไหวทำโทษเพราะสูบบุหรี่ก็เป็นการสมควรแล้ว แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนผู้นี้เห็นด้วยที่ครูไหวตัดสินใจลงโทษเด็กนักเรียนที่สูบบุหรี่ เป็นการแสดงภาพของครูว่า การที่ครูลงโทษเด็กที่ทำความผิดเป็นเรื่องที่ถูกต้องและสมควรแล้ว ส่วนบทสนทนาต่อมาเป็นบทสนทนาของผู้ปกครองนักเรียนที่บอกกล่าวแก่กันถึงการที่ครูไหวออกจากบ้านเพื่อไปโรงเรียนเป็นประจำทุกวัน เป็นบทสนทนาที่แสดงให้เห็นภาพความเป็นคนตรงต่อเวลาของครูไหว ซึ่งผู้กล่าวบทสนทนาสามารถยึดถือเอาการปรากฏตัวของครูไหวในขณะเดินทางไปโรงเรียนนี้ แทนการดูเวลาจากนาฬิกาได้เสมอ และในขณะที่กล่าวบทสนทนา ครูไหวได้ล่าช้าไป 5 นาที เป็นการแสดงภาพของครูไหวว่าเริ่มเข้าสู่วัยชราแล้ว สิ่งที่เคยทำด้วยความรวดเร็วตรงเวลา ก็อาจจะล่าช้าลงไปบ้างตามวัยที่ร่วงโรยไป

บทสนทนาที่ครูพูดกับนักเรียนนั้นก็มียุ่หลายลักษณะ อาทิเช่น บทสนทนาที่เป็นการทักทาย บทสนทนาที่เป็นคำสั่งห้ามปรามไม่ให้นักเรียนกระทำในสิ่งที่ไม่ควรกระทำ บทสนทนาที่เป็นคำสั่งลงโทษนักเรียนที่กระทำความผิด บทสนทนาที่เป็นการอบรมสั่งสอนในด้านวิชาความรู้ เป็นต้น

-“สวัสดิ์ นักเรียน”

บทสนทนาที่เป็นการกล่าวทักทายนี้เป็นประโยคที่ครูไหวซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องใช้กล่าวทักทายนักเรียนก่อนที่จะเริ่มการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งในการกล่าวคำทักทายนี้ ครูไหวจะแสดงอาการปฏิกิริยาประกอบด้วยการมองดูนักเรียนในชั้นด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มไม่แสดงอารมณ์ใดๆ แล้วก้มศีรษะให้นักเรียนเล็กน้อยก่อนที่จะกล่าวคำทักทาย ลักษณะวิธีการทักทายนักเรียนเช่นนี้เป็นวิธีการที่ครูไหวใช้อยู่ตลอดเรื่อง จนถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ของครูไหว และยังเป็นภาพสำคัญในตอนจบของเรื่องด้วย คือเป็นการแสดงว่าเมื่อครูไหวกลับจากการเข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลในจังหวัดแล้ว ครูไหวก็ยังมีความพร้อมและมีกำลังที่จะทำงานเป็นครูต่อไปด้วยการกล่าวคำทักทายนักเรียนและแสดงท่าทางประกอบการทักทายอย่างที่ได้เคยทำมาตลอด นอกจากนี้การทักทายนักเรียนด้วยวิธีการดังกล่าวก็ถือได้ว่าเป็นการแสดงภาพของครูที่ให้เกียรตินักเรียนด้วยการทักทายอย่างเป็นพิธีการ

-“พวกเธอมาชุมนุมอะไรกัน”

“ก็... ก็ยืนคุยกันนะคะ”

“คุยเรื่องอะไร”

“เรื่องกวดวิชานะครับ พวกเราตั้งใจว่าจะพยายามเรียนให้ดีนะคะ”

“อ้อ! ก็ดีนะ”

บทสนทนาที่เป็นคำกล่าวทักทายอย่างไม่เป็นพิธีการนี้ แสดงภาพของครูไหวว่ามีความเป็นมิตรกับนักเรียนพอสมควร มีความใส่ใจ สนใจในตัวนักเรียน และมีความใกล้ชิดกับนักเรียนพอสมควรที่จะเรียนรู้ลักษณะนิสัยของนักเรียน เพื่อการอบรมสั่งสอนให้ถูกต้องตามลักษณะนิสัยของนักเรียนแต่ละคน

-“สวัสดิ์ เติ้ง ยังไม่ไปโรงเรียนอีกเหรอ”

“กำลังจะไปครับ”

-“อ้าว! ไม่ได้ทานข้าวเหรอ”

“ครับ”

“ก็รีบไปทานซะสิ”

บทสนทนาข้างต้นนี้เป็นการกล่าวทักทายระหว่างครูไหวกับนักเรียนคนหนึ่งในขณะที่ครูไหวกำลังเดินผ่านบ้านของนักเรียนคนนั้นเพื่อที่จะไปโรงเรียนในเช้าวันหนึ่ง เป็นการทักทายที่เป็นกันเองและแฝงความห่วงใยในตัวนักเรียนค่อนข้างมาก กล่าวที่นักเรียนจะไปโรงเรียนสาย และกล่าวที่นักเรียนจะไม่ได้รับประทานอาหารเช้า เป็นการแสดงภาพของครูว่ามีความห่วงใยในตัวนักเรียนของตนอย่างมาก

-“ยังไม่ถึงเธอ ครูไม่อนุญาตให้พูด”

-“อย่ามาแพร่เชื้อไวรัสในที่สาธารณะ ออกไปจามข้างนอก”

ประโยคทั้งสองนี้เป็นการสั่งเชิงห้ามปรามไม่ให้นักเรียนทำในสิ่งที่ไม่ควรกระทำ เป็นการปรามในลักษณะสอนให้นักเรียนรู้จักในเรื่องการมีมารยาทและในเรื่องการรักษาสุขภาพอนามัยของส่วนรวม เป็นการแสดงภาพของครูไหวว่าเป็นครูที่เน้นในเรื่องการรู้จักมีมารยาทในสังคมและเรื่องการรักษาสุขภาพอนามัยของส่วนรวม เช่นว่าถ้ายังไม่ถึงเวลาที่ควรจะพูด ก็ยังไม่ควรที่จะพูด ไม่เช่นนั้นจะเป็นการเสียมารยาท และไม่ควรถามในที่สาธารณะเพราะจะเป็นการแพร่เชื้อโรคให้ผู้อื่น

-“เธอยกคิ้วเก่งนี่ หันหน้าไปทางเพื่อน ๆ ของเธอ แล้วยกคิ้วให้เขาคูตักหัวไมงซี”

-“หันหน้าไปทางเพื่อน...แบกโลก...ยกสูง ๆ...คาบไว้...เฮ้ยนี่ก่อนกลับบ้านคัดลายมาสวย ๆ มา 5 หน้ากระดาษ ข้อความว่า ต่อไปนี่ผมจะตั้งใจในการเรียน”

-“ออกไปล้างปากด้วยสบู่ในห้องน้ำเดี๋ยวนี้ แล้วกลับมาให้ครูตรวจ ไป”

-“ออกไปคายทิ้งเดี๋ยวนี้ แล้วไปล้างปากด้วยสบู่ แล้วก็กลับมายืนทางแขนหน้าชั้น จนกว่าครูจะให้เอาลง”

-“รู้ใช่ไหมว่าเธอสองคนนะ พูดมากเกินไป... ไปจัดการลงโทษตัวเองเดี๋ยวนี้”

-“เธอรู้ใช่ไหมว่าโทษของการไม่สนใจในการเรียนคืออะไร ไป... ไปรับโทษนั้นซะ”

-“คัดข้อความบนกระดานนี้ลงในสมุด 50 ครั้ง”

ประโยคทั้งหมดที่ยกมาข้างต้นนี้เป็นคำสั่งลงโทษที่ครูไหวสั่งแก่นักเรียนผู้กระทำความผิด ซึ่งเมื่อพิจารณาให้ดีจะเป็นว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ในเชิงสร้างสรรค์กับในเชิงลบ ในเชิงสร้างสรรค์นั้นก็คือการให้นักเรียนได้มีการพัฒนาความสามารถของตนเอง เช่น การลงโทษให้นักเรียนฝึกหัดการคัดลายมือให้สวยงาม ส่วนในเชิงลบก็คือการลงโทษที่นักเรียนผู้ถูกลงโทษมักได้รับความอับอายจากการเยาะเย้ย ล้อเลียนของเพื่อนๆ ซึ่งที่พบในภาพยนตร์เรื่องนี้ในส่วนมากแล้วมักเป็นในเชิงลบมากกว่า เช่น การลงโทษให้นักเรียนล้างปากด้วยสบู่ การลงโทษให้นักเรียนยืนกางแขนหรือยืนทำท่าอื่นๆ หรือแม้แต่การลงโทษให้นักเรียนกลับบ้านเย็นเกินเวลาโรงเรียนเล็กก็ตาม ล้วนเป็นการแสดงภาพของครูไหวว่ามีความรุนแรงโหดร้ายในการลงโทษอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสายตาของนักเรียน

-“ไม่มีอะไรดีไปกว่าอากาศบริสุทธิ์สำหรับคนที่รู้สึกตัวที่กำลังจะเป็นหวัด”

-“ผู้ที่รักษาความดี ไม่ข่มเหงผู้อื่น... ผู้นั้นถือได้ว่าปฏิบัติธรรม ผู้ยึดถือธรรมก็ย่อมจะเกิดผลคือไม่เดือดร้อน ผู้มีธรรมะในใจก็จะเป็นผู้มีเกียรติ”

-“ผู้อารธนาศีลก็จะกราบที่พระพุทธรูปก่อน แล้วก็จะกล่าวโม 3 จบ”

-“ไชยาส่งจดหมายมาถึงเธอ แก่คำพูดเสียใหม่ให้ถูกต้อง”

-“อย่าสอดเงินใส่ซองจดหมายนะ ชื่อธนาณัติแล้วส่งทางไปรษณีย์”

-“เธอต้องสับลงไปบนดิน แล้วแฉะดินขึ้นมา แล้วทุบดินให้แตก ดินจะได้ร่วน... มานี้... ครูจะทำให้ดู”

ประโยคข้างต้นเหล่านี้เป็นการสอนและอบรมทางด้านวิชาความรู้ที่ครูไหวสอนและอบรมนักเรียนในภาพยนตร์เรื่องนี้ ซึ่งประโยคเหล่านี้สามารถสะท้อนภาพของครูไหวได้ว่าเป็นครูที่มีความตั้งใจในการสอน มีความปรารถนาจะให้นักเรียนได้รับความรู้มากที่สุด และยึดวิธีการสอนโดยการสาธิตเป็นหลัก คือครูเป็นผู้ทำตัวอย่างให้นักเรียนดู

-“แต่จำไว้ทุกคนนะ ถ้าควรวาหน้าเกิดเรื่องอย่างนี้ขึ้นอีก ครูจะจับตัวขโมยให้ได้ แล้วคนนั้นจะต้องได้รับโทษอย่างหนัก”

ประโยคนี้เป็นประโยคที่ครูไหวกล่าวกับนักเรียนในชั้นด้วยสาเหตุที่ครูไหวไม่สามารถหานักเรียนผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ ซึ่งก็มีความหมายแฝงว่าใครก็ตามที่เป็นผู้กระทำความผิดในครั้งนี้ ก็ได้รับโอกาสในการแก้ตัวใหม่ และไม่สมควรที่จะกระทำความผิดซ้ำอีก แสดงภาพว่าครูก็มีน้ำใจที่จะให้โอกาสนักเรียนได้ปรับปรุงตัวใหม่

- “หนูอยากได้นั่งโต๊ะเล่มนั้นเป็นของหนูเองค่ะ”
 “พุ่มนี่เธอมารับเงินจากครู ครูจะให้”
 -“มัลลิกามาศ เธอตามครูไปที่ห้องพักครู ครูจะใช้ให้”

บทสนทนาทั้ง 3 ประโยคนี้เป็นบทสนทนาที่ครูไหวท้าวสาวกับนักเรียน เมื่อได้ตัดสินใจว่าจะมอบเงินให้นักเรียน ในกรณีแรกคือเมื่อนักเรียนต้องการเงินซื้อหนังสือที่อยากได้และบอกกับครูไหวว่าจะใช้เงินที่พี่ชายของเธอส่งมาให้ไปซื้อหนังสือ ซึ่งเงินนั้นก็เงินที่ได้มาจากการเล่นการพนัน แต่ครูไหวสั่งไม่ให้นักเรียนคนนั้นใช้เงินที่ได้มาด้วยวิธีสกปรกและไม่สุจริต ให้นักเรียนคนนั้นส่งเงินกลับคืนให้พี่ชายไป และครูไหวจะเป็นผู้ออกเงินค่าหนังสือนั้นให้เอง ในกรณีหลังคือเมื่อนักเรียนคนหนึ่งถูกเพื่อนขโมยเงินไปแล้วครูไหวไม่สามารถจับตัวขโมยได้ ครูไหวจึงต้องมอบเงินให้นักเรียนคนนั้นเพื่อที่นักเรียนคนนั้นจะได้ไม่เดือดร้อนลำบากที่ไม่มีเงินใช้สอยประจำวัน ซึ่งก็เป็นที่น่าทึ่งที่ว่าเงินเดือนของครูนั้นก็ไม่ได้มากมายนัก การที่ครูยอมเสียสละเงินให้นักเรียนเช่นนี้ก็เป็นการแสดงภาพของครูว่าเป็นผู้มีน้ำใจอันดี มีความเมตตา กรุณาและเสียสละให้นักเรียน เป็นบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ที่ครูจะต้องรับปฏิบัติด้วยในบางโอกาส

บทสนทนาที่นักเรียนพูดกับครูที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ก็เป็นบทสนทนาที่แสดงถึงความเกรงกลัวไหลของนักเรียนส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งก็เป็นประโยคที่นักเรียนฟ้องครู ซึ่งสำหรับนักเรียนรุ่นเล็กแล้วถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา

- “ตอบครูซิ ชรรมะคืออะไร”
 “ชรรมะ... ชรรมะคือคุณากรครับ”
 -“พวกเขาชุมนุมอะไรกัน”
 “ก็... ก็ยีนคุยกันนะครับ”
 “คุยเรื่องอะไร”
 “เรื่องกวดวิชาเนะครับ พวกเราตั้งใจว่าจะพยายามเรียนให้ดีเนะครับ”

บทสนทนาแรกเป็นประโยคที่นักเรียนซึ่งไม่ตั้งใจเรียนตอบคำถามของครูไหวในลักษณะเดาศุ่ม หรือโมเมตอบ ส่วนบทสนทนาที่สองนั้นปรากฏว่าสถานการณ์จริงกำลังมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แต่นักเรียนกลัวครูไหวจะผิดสังเกต จึงตอบคำถามครูไหวแบบโกหกเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจ เป็นบทสนทนาที่แสดงว่านักเรียนมีความกลัวครู ซึ่งนั่นก็เป็นการสะท้อนภาพของครูว่าเป็นครูที่ดุและน่ากลัวสำหรับนักเรียน

นอกจากนั้นก็ยังมีประโยคที่นักเรียนฟ้องครูเมื่อตนได้รับความเดือดร้อน ซึ่งก็เป็นการสะท้อนภาพของครูไหวว่าเป็นผู้มีอำนาจและความยุติธรรมในความรู้สึกของนักเรียน

บทสนทนาที่ครูพูดกับครูด้วยกันที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ก็มีอยู่หลายลักษณะเช่น การกล่าวต้อนรับ การพูดจาเชิงเกี้ยวพาราสี และการพูดจาเชิงชมหรือวางย้านาจ เป็นต้น

-“ดิฉันจะมาเป็นครูที่โรงเรียนนี้ค่ะ”

“ครู!... ครูเหอะ... ครูโรงเรียน... ยินดีครับ... ยินดีที่โรงเรียนของเราจะได้ครูมาช่วยสอนนักเรียน”

-“แล้วพบกันที่โรงเรียนนะครับ”

“อ้อ! แนนอนค่ะ เราต้องพบกันอยู่แล้ว แต่ดิฉันยังไม่ทราบว่าจะพักที่ไหนเลย”

“อ้อ! ครูต้องไปรายงานตัวศึกษาก่อน เรื่องบ้านพักรู้สึกว่าการที่ท่านนายกเทศมนตรีจะช่วยจัดการ”

-“ผมยินดีมากครับ ที่โรงเรียนของเราได้ครูช่วย”

-“พรุ่งนี้เราจะจัดงานเลี้ยงต้อนรับคุณครู ขอเชิญนะครับ”

“แหม! คงไม่ตีงั้นค่ะ”

“ไฉน! เรื่องธรรมดาครับ”

บทสนทนาเหล่านี้ แสดงถึงภาพสังคมในชนบทในส่วนของครู ว่ามีปัญหาในเรื่อง การขาดแคลนครู เมื่อครูไหนซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องมีความตั้งใจจะไปเป็นครูในชนบท ภาพ การต้อนรับครูจึงมีความยิ่งใหญ่ ผู้ที่มาอยู่ก่อนก็ล้วนแสดงความยินดีและต้อนรับอย่างมีน้ำใจ ไมตรี ให้ความช่วยเหลือแนะนำเป็นอย่างดี เป็นการแสดงให้เห็นภาพของครูไหนซึ่งเป็นครูที่มา อยู่ใหม่ว่าเป็นคนที่มีอุดมคติเสียสละเพื่อสังคม และเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ คือเป็นความหวัง ของคนในพื้นที่เป็นอย่างมาก

-“คงสบายนะครับ ตัวคนเดียว ผมก็... ตัวคนเดียวเหมือนกัน”

“ผมก็โสดตัวคนเดียวเหมือนกันครับ”

-“ถ้ามีอะไรขาดเหลือก็บอกผมได้นะครับ ผมจะยินดีมาก ถ้าหากว่าจะมีโอกาส...”

บทสนทนาข้างต้นนี้ เป็นบทสนทนาซึ่งประกอบด้วยอากัปกริยาท่าทางกรุ่มกริมและ แววตาที่แสดงเจ้าชู้ของผู้พูดด้วย เป็นการแสดงการเกี้ยวพาราสีครูไหน ซึ่งก็เป็นการสะท้อน ภาพครูไหนว่าเป็นคนที่มีลักษณะที่ดี คืออย่างน้อยก็เป็นคนมีอัธยาศัยอันดี และมีรูปร่างหน้าตา ที่ดูงดงามเป็นที่ถูกใจเพศตรงข้ามพอสมควรทีเดียว

-“ผมตัวคนเดียวเพราะเมียตาย แต่คุณโสดเพราะเมียหนี ขอโทษ... มันต่างกันนะครับ เลิกกินเหล้าเสียทีซี”

-“ครูช่วย ช่วยจัดการเป็นแม่งานด้วย แล้วบอกทุกคนด้วยนะ”

-“รีบกลับเหอ... คงแวะร้านเหล้าละซี... เบบๆ หนอยนะ เมาทู่วัน คนกินเหล้า อย่าให้เหล้ากินคน เด็กๆ มันจะดูถูก... ไป”

บทสนทนาข้างต้นนี้เป็นบทสนทนาที่ครูใหญ่พูดกับครูน้อยที่ชื่อครูอ่วม โดยครูใหญ่ใช้น้ำเสียงที่แสดงความเป็นห่วงใยต่อผู้ฟัง ไม่ว่าจะการสนทนานั้นจะเป็นการสนทนาต่อหน้าบุคคลที่สามหรือไม่ก็ตาม เป็นการสร้างภาพครูใหญ่ว่าเป็นผู้บังคับบัญชาประเภทที่ชอบทำตัวข่มผู้ใต้บังคับบัญชา และในขณะที่เดียวกันก็เป็นการสร้างภาพครูอ่วมซึ่งเป็นครูผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยว่าเป็นครูที่เหลวไหล มีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม จึงเปิดช่องให้ผู้บังคับบัญชาข่มได้ตลอดเวลา

บทสนทนาที่ครูพูดกับศิษย์เก่าที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นบทสนทนาที่แสดงลักษณะของครูไหวว่ามีจิตวิญญาณของความเป็นครูอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นสถานการณืเช่นใดก็ตาม

-“เดี๋ยวนี้อยู่สบายหรือเปล้า...สบายหรือให้โทษ เปลืองเงิน แล้วยังอาจจะเป็นโรคมะเร็งด้วย”

-“ผิดศีลข้อห้า ผิดไปหมดทุกอย่าง เปลืองเงินด้วย ไม่ให้ผลดีอะไรเลย นอกจากความหายนะ”

บทสนทนาของครูไหวที่กล่าวแก่ศิษย์เก่าทั้ง 2 ประโยคนี แสดงถึงภาพของครูไหวว่ายังมีความห่วงใยลูกศิษย์อยู่เสมอ ไม่ว่าจะลูกศิษย์จะเรียนสำเร็จไปแล้วนานเพียงใดก็ตาม ความเป็นครูเป็นศิษย์ก็ยังคงมีอยู่ตลอดไป

-“กิมฮวย เธอต้องออกเสียง ร. รักษาให้ถูก”

-“อย่าใช้แทนตัวว่า -หนู- มันไม่เหมาะสม ใช้คำว่า -ฉัน- หรือ -ดิฉัน- สิ”

-“เรื่องของเด็กที่โรงเรียนนะเป็นหน้าที่ของครูนะ ถ้าอยู่ที่บ้านจะทำอะไรกันยังงัยครูไม่เกี่ยว ถ้าอยู่ที่โรงเรียนต้องอยู่ภายใต้คำสั่งของครู”

-“ลูกที่ดีเป็นที่ชื่นใจของบิดามารดา... เธอไปดูแลลูกชายเธอให้ดีเถอะ”

บทสนทนาข้างต้นนี้แสดงอย่างชัดเจนว่า แม้ว่าศิษย์เก่าจะสำเร็จการศึกษาไปนานแล้วก็ตาม แต่ความเป็นครูเป็นศิษย์กันนั้นมิได้จบสิ้นลงไปด้วย เมื่อมีโอกาสอันเหมาะสมอันควร ครูก็ไม่ละเลยที่จะว่ากล่าวสั่งสอน เตือนสติให้ เป็นการแสดงภาพของครูไหวว่าเป็นครูที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง

-“ครูต้องไปโรงพยาบาลเดี๋ยวนี๋ครับ”

“แต่ครูยุ่งมากตอนนี๋ ต้องตรวจข้อสอบนักเรียน แล้วยรวบรวมนะเนน”

“ไปเดี๋ยวนี๋เถอะครับครู”

“แต่ชั้น ม. 1 อ่อนมาก ครูต้องช่วยเขาทบทวน”

–“นี่ก็วันพุธแล้ว อย่างช้าที่สุดครูจะต้องไปโรงเรียนในวันเสาร์ เด็กกำลังจะสอบ ครูต้องทบทวนทุกวิชา... เฮ้อ! ถ้าครูไม่อยู่ จะเป็นถึงเป็นค้างกันแคไหนก็ไม่รู้”

บทสนทนาข้างต้นนี้เป็นบทสนทนาที่ครูไหวกล่าวเมื่อเกิดอาการเจ็บป่วยและต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล ซึ่งนั่นก็หมายความว่าครูไหวจะไม่ได้ไปสอนหนังสือให้แก่นักเรียนที่โรงเรียนตามปกติ แต่ถึงแม้ว่าครูไหวจะกำลังเจ็บไข้ได้ป่วยถึงขนาดต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลก็ตาม แต่ครูไหวก็ยังคงมีความห่วงใยในหน้าที่ของตนที่จะต้องปฏิบัติ เป็นการแสดงภาพของครูไหวว่ามีความรับผิดชอบในหน้าที่การเป็นครูสูงมาก เป็นครูที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครูอยู่ตลอดเวลา

บทสนทนาที่ศิษย์เก่าพูดกับครูเป็นบทสนทนาที่มีอยู่ 2 ลักษณะคือลักษณะที่แสดงความรู้สึกของศิษย์เก่าว่ายังมีความเกรงหรือความกลัวต่อครูอยู่ แม้ว่าในขณะนั้นศิษย์เก่าจะไม่ได้เป็นนักเรียนของครูแล้วก็ตาม และอีกลักษณะหนึ่งก็คือลักษณะที่แสดงถึงความห่วงใยที่ศิษย์เก่ามีต่อครูของคน

–“เดี๋ยวนี้ ยังสูบบุหรี่รีเปล่า”

“อ้อ! ไม่สูบแล้วครับ”

ครูไหวถามศิษย์เก่าคนหนึ่งที่เคยแอบสูบบุหรี่ตั้งแต่เมื่อครั้งที่ยังเป็นนักเรียนอยู่ เป็นคำถามที่แสดงความห่วงใยในสุขภาพของศิษย์เก่าคนนั้น แต่ด้วยความที่ศิษย์เก่าคนนั้นยังมีความฝังใจอยู่กับเรื่องเก่าๆ ครั้งที่ยังเป็นนักเรียนของครูไหว เขาจึงไม่กล้าตอบความจริงให้ครูไหวได้ทราบว่าเขายังสูบบุหรี่อยู่ เพราะกลัวว่าถ้าตอบความจริงให้ครูไหวทราบ เขาก็จะถูกครูไหวดูเอาเป็นการแสดงภาพของครูไหวว่ามีความน่ากลัวมากเสียจนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วเป็นเวลานาน ก็ยังมีความฝังใจในความดู และความน่ากลัวของครู

บทสนทนาในฉากที่ศิษย์เก่าคนหนึ่งซึ่งต่อมาได้กลายเป็นผู้ปกครองนักเรียนของครูไหว ได้ไปพบกับครูไหวเพื่อเจรจาขอให้ครูไหวเลิกลงโทษนักเรียนด้วยความรุนแรงนั้น ปรากฏว่าเมื่อศิษย์เก่าได้พบกับครูไหวเข้าจริงๆ กลับไม่กล้าพูดเรื่องที่ตั้งใจจะพูด เป็นเพราะศิษย์เก่าคนนั้นยังมีความกลัวครูไหวฝังใจอยู่ เป็นการแสดงภาพความดูและความน่ากลัวของครูว่ามีมากถึงขนาดเป็นเรื่องที่ฝังใจไปนานทีเดียว

–“จำเป็นที่สุดเลยครับ ครูต้องไปโรงพยาบาลเดี๋ยวนี้ครับ”

–“ไปเดี๋ยวนี้เถอะครับครู”

–“ครูครับ คนเราก็ต้องมีใบเลี้ยงเหมือนกัน ถ้าเมื่อใบเลี้ยงมันตาย ร่างกายก็กระดิก กระเดี้ยไม่ได้ ผมยอมให้ครูตัดสินใจไม่ได้นะครับ ในกรณีนี้ เรื่องหอมเรื่องยา ทุกอย่างต้องอยู่ในคำสั่งของผม”

บทสนทนาข้างต้นนี้เป็นประโยคที่นายแพทย์คนหนึ่งซึ่งเป็นศิษย์เก่าของครูไหวทูลกล่าวกับครูไหวด้วยความห่วงใยในอาการป่วยของครู เป็นการสะท้อนภาพว่าครูไหวเป็นที่เคารพรัก และห่วงใยของลูกศิษย์เป็นอย่างมาก

บทสนทนาที่ครูพูดกับบุคคลอื่นเป็นบทสนทนาที่สามารถสะท้อนภาพของครูทั้งในด้าน ลักษณะนิสัยของครูเอง และภาพความสัมพันธ์ระหว่างครูกับสังคมที่ครูเป็นสมาชิกอยู่ด้วย

เมื่อครูไหวเดินทางไปถึงสุดทางที่รถสองแถววิ่งรับส่งผู้โดยสารแล้ว ครูไหวได้ถามทาง ไปอำเภอจากชาวบ้านคนหนึ่ง ชาวบ้านได้ให้คำตอบที่ชัดเจนด้วยอัธยาศัยอันดี เมื่อครูไหวได้รับคำตอบแล้วก็กล่าวขอบคุณ เป็นการสร้างภาพของครูไหวว่าเป็นผู้มีอัธยาศัยอันดี มีมารยาท และมีมนุษยสัมพันธ์ดี

–“ผมอยากให้เขาอยู่ใกล้ผม แต่เขาก็ตามผัวเขาไปอยู่สงขลา”

“อ้อ! คิดตามสามีไปอยู่สงขลา

“ก็... เอ่อ... ครับ... ครับ คิดตามสามี...”

บทสนทนานี้เป็นบทสนทนายระหว่างครูไหวกับท่านนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ทั้งอายุและตำแหน่งหน้าที่การงาน ปรากฏว่าเมื่อท่านนายกเทศมนตรีเสาะว่าบ้านที่จะยกให้เป็นบ้านพักครูของครูไวนั้นเดิมที่เป็นบ้านที่ท่านนายกเทศมนตรีตั้งใจจะปลูกให้เป็นเรือนหอของลูกสาว แต่ลูกสาวกลับไม่ได้ใช้เป็นเรือนหอ เพราะต้องตามสามีไปอยู่ที่จังหวัดสงขลา แต่ในการบอกเล่านี้ ท่านนายกเทศมนตรีใช้คำพูดไม่ถูกต้อง ครูไหวจึงพูดเป็นท่านเองแก้ไขให้ ท่านนายกเทศมนตรีเองก็แสดงท่าที่ยอมรับว่าตนเองใช้คำพูดไม่ถูกและได้แก้คำพูดของคนเสียใหม่ราวกับว่าท่านนายกเทศมนตรีเป็นเด็กนักเรียนของครูไหว ที่กำลังแก้ไขคำผิดอยู่ในชั้นเรียนของครูไวนั้นทีเดียว เป็นการแสดงภาพของครูไหวว่าเป็นครูที่มีจิตวิญญาณของความเป็นครูมาก เห็นอะไรไม่ถูกต้องก็ต้องแก้ไขให้ถูกต้อง

–“อ้อ! ท่านนายกฯ ค่ะ แล้วคำเช่า”

“ไ้อ้! ไม่มีปัญหา ไม่มีปัญหาเรื่องคำเช่า อยู่ได้จนบ้านพัง ตำบลสะเมิงยินดีต้อนรับคุณครูคนใหม่”

บทสนทนานี้เป็นบทสนทนาที่นายกเทศมนตรีแสดงความยินดีในการต้อนรับครูคนใหม่ เป็นอย่างมาก แม้บ้านก็ให้อยู่โดยไม่ต้องจ่ายค่าเช่าเลย เป็นการสะท้อนภาพว่าครูเป็นคนสำคัญของสังคมเป็นอย่างมาก

- “ชั้นเห็นจดหมายที่เธอเขียนไปบอกว่าที่นี้กันดาร เป็นเมืองที่สงบเงียบห่างไกลความเจริญ ชั้นก็คิดว่าชั้นน่าจะเหมาะที่จะมาทำงานที่นี่”
- “ชั้นเป็นครูนะ ชั้นไม่อยากให้ผู้ชายพายเรือเข้ามาวุ่นวายในบ้าน โดยเฉพาะถ้าลูกศิษย์เขาเห็นเข้า เขาจะเข้าใจผิด”
- “ครูนะ ต้องทำตัวเป็นแม่พิมพ์ที่ดี”

บทสนทนายระหว่างครูกับเพื่อนที่ยกมานี้ เป็นบทสนทนาที่แสดงภาพของครูไหววว่าเป็นคนมีอุดมคติและมีความตั้งใจที่จะเป็นครูที่ดีอย่างมาก เป็นคนที่ชอบตั้งกฎเกณฑ์ต่างๆ ให้กับตนเองและก็จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เหล่านั้นอย่างเข้มงวดด้วย

- “เป็นไงบ้าง”
- “ชั้นยังไม่เป็นอะไร”
- “ใช้คุณชั้นสูงนะ เมื่อกี้ก็เพื่อ”
- “ชั้นฝันร้ายนิดหน่อยเท่านั้นเอง”

บทสนทนาข้างต้นนี้เป็นบทสนทนาในขณะที่ครูไหววกำลังป่วยหนัก มีอาการไม่สู้ดีนัก แต่ก็ยังฝืนใจคอยนายแพทย์ซึ่งเป็นเพื่อนเก่าในทำนองว่าตนไม่ได้เป็นอะไรหนักหนานัก เป็นการแสดงภาพของครูไหววว่า เป็นคนมีความเข้มแข็ง ชอบพึ่งพาตนเองมากกว่าที่จะเป็นภาระของผู้อื่น ทั้งไม่ชอบแสดงความอ่อนแอให้ผู้อื่นได้เห็นด้วย

- “เปลี่ยนเสื้อผ้าสิคะ... ดิฉันช่วยไหมคะ”
- “ฮือ... ไม่ต้อง... ไม่ต้อง... ชั้นทำเองได้”

บทสนทนานี้เป็นบทสนทนายระหว่างนางพยาบาลกับครูไหวว เมื่อตอนที่ครูไหววต้องเข้ารับการรักษาโดยเป็นคนไข้ในที่โรงพยาบาล นางพยาบาลได้เสนอให้ความช่วยเหลือครูไหววในการเปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นชุดคนไข้ แต่ครูไหววปฏิเสธไม่ยอมรับความช่วยเหลือนั้น เป็นการย้ำภาพของครูไหววว่ามีนิสัยชอบพึ่งพาตนเองมากกว่าที่จะพึ่งพาคนอื่น

- “อย่างนี้หลังโกสสิคะ”
- “ชั้นไม่เคยนั่งหลังโกเลยตลอดชีวิต”
- “ก็กำลังนั่งอยู่นี่ไงคะ”

บทสนทนาระหว่างครูไหวกับนางพยาบาลนี้ฟังดูแล้วมีลักษณะออกไปในทางโต้เถียงกันมากกว่าเป็นการสนทนากันด้วยดี เป็นการแสดงภาพของครูไหวว่าเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองอย่างสูง ซึ่งเมื่อมีความเชื่อว่าสิ่งใดไม่ดี ไม่ควรกระทำ ตนก็จะยึดมั่นด้วยความตั้งใจแน่วแน่ว่าจะไม่กระทำเป็นอันขาด แต่ถ้าหากเป็นการกระทำที่ได้กระทำไปโดยที่ตนเองก็ไม่รู้สึกตัวว่าได้กระทำไปแล้ว ก็จะทำให้เกิดการไม่ยอมรับความจริงขึ้นมาว่าตนได้กระทำสิ่งนั้นลงไป

-“เธอต้องไม่ใช่คำว่า -เรา- ถ้าเธอหมายถึงบุคคลคนเดียว และเธอก็ไม่สามารถลุกขึ้นพร้อมกับนอนลงได้ ควรแก้คำพูดซะใหม่”

บทสนทนาของครูไหวประโยคนี้เป็นบทสนทนาที่แสดงภาพของครูไหวว่ามีจิตวิญญาณของความเป็นครูฝังลึกในจิตใจ ไม่สนใจว่าการกระทำที่ผิคนั้นจะเป็นในกาลเทศะแบบใด หรือใครเป็นผู้กระทำ ถ้าหากได้พบก็จะต้องแก้ไขทันทีตามวิสัยของครู

-“อ้อชั้นเป็นครู นั่งเครื่องบินจะไปสอนหนังสือ”

บทสนทนาที่น่าสนใจอีกตอนหนึ่งก็คือบทสนทนาที่ครูไหวได้พูดกับรูกษเทวดาในความฝันของครูไหว เป็นบทสนทนาที่แสดงภาพของครูไหวได้อย่างชัดเจนถึงแม้ว่าจะเป็นเพียงความฝันก็ตาม โดยบทสนทนานี้ครูไหวได้ตอบคำถามของรูกษเทวดาที่ถามว่าครูไหวเป็นใคร ซึ่งครูไหวก็ได้ตอบและอธิบายว่าตนเป็นครู และได้นั่งเฮลิคอปเตอร์จะไปสอนหนังสือให้นักเรียน แต่ปรากฏว่าเครื่องขัดข้อง ครูไหวจึงต้องโดดร่มลงมาจนได้พบกับรูกษเทวดา ถึงแม้ว่าจะเป็นความฝัน แต่ก็ยังแสดงภาพครูไหวได้เป็นอย่างดีว่าครูไหวมีความเป็นห่วงในหน้าที่การสอนของตนเป็นอย่างมาก เป็นคนที่มีความรับผิดชอบสูง

การใช้คำสรรพนามแทนตัวเองของครูในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” นี้ปรากฏว่าสำหรับครูไหวซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่อง การสนทนากับเพื่อนร่วมอาชีพไม่ว่าจะเป็นระดับเดียวกันหรือระดับผู้บังคับบัญชา ก็จะใช้คำสรรพนามแทนตัวผู้พูดว่า “ดิฉัน” เมื่อพูดกับนักเรียนก็จะใช้คำสรรพนามแทนตัวผู้พูดว่า “ครู” ต่อเมื่อนักเรียนคนนั้นเป็นศิษย์เก่าครูก็จะใช้คำสรรพนามแทนตัวผู้พูดว่า “ชั้น” เช่นเดียวกับที่พูดกับเพื่อนและบุคคลอื่นที่อายุน้อยกว่าเช่นนางพยาบาลเป็นต้น การเลือกใช้คำสรรพนามแทนตัวผู้พูดนี้ ไม่ได้เลือกใช้ตามสถานะทางอารมณ์ แต่เลือกตามบุคคลมากกว่า แสดงภาพว่าครูตัวเอกของเรื่องนี้เป็นคนที่มีความคิด มีเหตุผล ไม่ได้ใช้อารมณ์เป็นใหญ่

ส่วนการใช้คำสรรพนามแทนตัวผู้ฟัง ส่วนมากครูไหวจะใช้คำสรรพนามว่า “เธอ” แทนตัวผู้ที่พูดด้วยที่เป็นนักเรียน แต่เมื่อบุคคลนั้นมีอาชีพก็มักเรียกผู้ฟังด้วยการเรียกชื่ออาชีพเป็นการให้เกียรติ เช่น ถ้าพูดกับนายแพทย์ก็จะใช้คำว่า “หมอ” เป็นคำสรรพนามแทน

ตัวผู้ฟัง เป็นต้น

3.2 Non-Verbal Language หรือ อวัจนภาษา

3.2.1 ลักษณะท่าทางของครู

ลักษณะท่าทางของครูไหวซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องนั้นเป็นลักษณะท่าทางที่ดี คูลง่า ผ่าเผยอยู่ตลอดทั้งเรื่อง เป็นคนมีกิริยาสุภาพ เรียบร้อย สวมกับความเป็นครูที่ดี แต่การมองนักเรียนด้วยการลอคแว่นมองทำให้ภาพของครูออกมาดูน่ากลัว

ลักษณะท่าทางของครูใหญ่เป็นลักษณะของผู้ชายที่มีท่าทางเจ้าชู้ แสดงความกรุ่มกริม ออกมาเต็มที่ทั้งสีหน้า แววตา และท่าทาง แต่ก็เป็นคนที่มีท่าทางของผู้ใหญ่ เช่น การยึดตัวตรง แล้วเอามือโพล่หลังสนทนากับผู้ใต้บังคับบัญชา

ลักษณะท่าทางของครูผู้ชายที่เป็นครูอ่วมซึ่งเป็นครูน้อยที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ เป็นลักษณะท่าทางที่หลุกหลิกล่องแล้ง มีความเป็นตลกมากกว่าที่จะเป็นครูที่น่าเคารพนับถือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูอ่วมเมื่อดื่มสุราก็จะมีลักษณะท่าทางเป็นคนเมาที่ไม่มีบุคลิกลักษณะส่วนหนึ่งส่วนใดที่แสดงความเป็นครูหลงเหลืออยู่เลย

3.2.2 ลักษณะการแต่งกายของครู

การแต่งกายของครูไหวซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องนั้น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครู หรือในขณะที่ไปธุระใดๆ ก็ตาม ปรากฏว่าครูไหวจะแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวสีขาว คอปิดบ้าง คอเชิร์ตบ้าง และสวมกระโปรงสีดำ หรือกรมท่าตลอดทั้งเรื่อง แม้แต่ในฉากจบที่เพิ่งกลับมาจากการรักษาตัวในโรงพยาบาลก็ตาม มีเพียงที่บ้านพักเท่านั้น ที่เห็นครูไหวแต่งชุดลำลองอยู่กับบ้าน การแต่งกายด้วยเสื้อสีขาว กระโปรงสีดำหรือกรมทານี้ ไม่ได้เป็นระเบียบการแต่งกายของครูที่ใช้บังคับในโรงเรียนที่ครูไหวสอนอยู่แต่ประการใด แต่การที่ครูไหวแต่งกายเช่นนี้ตลอดทั้งเรื่องนั้น ก็เป็นการแสดงภาพของครูไหวว่าเป็นคนชอบความเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นคนชอบตั้งกฎเกณฑ์ และยึดถือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ตนเองได้ตั้งไว้ อย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ครูไหวก็ยังสวมแว่นสายตาเป็นประจำอีกด้วย โดยในช่วงที่ครูไหวยังเป็นสาวอยู่นั้น ก็สวมแว่นสายตาในลักษณะสายตาสั้น เมื่อครูไหวอยู่ในวัยชราก็ยังสวมแว่นสายตาอยู่ แต่เปลี่ยนแบบเป็นแว่นสายตาสำหรับคนแก่ ลักษณะแว่นเฉียงขึ้นไปทางหางตา ซึ่งไม่ว่าครูไหวจะอยู่ในวัยใด และสวมแว่นสายตาในรูปแบบใดก็ตาม การสวมแว่นสายตาของครูไหวก็เป็นการสร้างภาพของครูไหวให้เป็นภาพของคนคงแก่เรียนและดูเป็นคนชราอีกด้วย

ลักษณะการแต่งกายของครูใหญ่นั้นก็ปรากฏว่ามักเป็นการแต่งกายด้วยเสื้อเชิร์ตแขนยาวสีขาว จิตกระคุมคอและผูกเนคไทเรียบร้อยในทุกฉากที่ปรากฏตัว เป็นลักษณะการแต่งกายที่สุภาพและเหมาะสมกับอาชีพครู แม้ว่าจะถึงเวลาโรงเรียนเลิกแล้ว แต่ครูใหญ่ก็ยังคิดถึง

กระคุมคอและผูกเนคไทอยู่ ซึ่งนับเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนได้ในเรื่องการแต่งกาย เป็นการเสนอภาพของครูที่แต่งกายดี มีความเหมาะสม สุภาพ เรียบร้อย

ส่วนการแต่งกายของครูอ่วมซึ่งเป็นครูผู้ชายอีกคนหนึ่งก็ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้นั้น ปรากฏว่ามีเครื่องแต่งกายอยู่หลายลักษณะด้วยกัน ชุดแรกที่ปรากฏในภาพยนตร์ตามเนื้อเรื่อง ก็คือชุดผู้กำกับลูกเสือ ซึ่งก็เป็นชุดที่ครูอ่วมมักใช้เวลาคุมวงดุริยางค์โรงเรียน และใช้ในเวลาที่ สอนวิชาลูกเสือ ชุดต่อไปก็คือชุดลำลอง ซึ่งเป็นชุดสบายๆ แต่ก็มีภาพที่เรียบร้อยดี เป็น ชุดที่สวมใส่ไปงานเลี้ยง และชุดที่สำคัญก็คือชุดที่สวมใส่เพื่อไปทำหน้าที่ครูที่โรงเรียนตามปกติ เป็นเสื้อเชิร์ตสีขาวแขนยาว ในเวลาสอนก็คงจะได้ติดกระคุมคอและผูกเนคไทเรียบร้อย ซึ่งภาพ ในขณะที่ครูอ่วมสอนหนังสือในชั้นเรียนนั้นไม่ได้มีปรากฏให้เห็นในภาพยนตร์ แต่ภาพที่มี ปรากฏในภาพยนตร์นั้นเป็นภาพในขณะที่โรงเรียนเลิกแล้ว ปรากฏว่าครูอ่วมได้ปลดทั้งกระคุม คอและผูกเนคไทออกแล้ว ถือว่าเป็นภาพการแต่งกายที่ไม่ค่อยเรียบร้อยนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าเปรียบเทียบกับการแต่งกายของครูใหญ่แล้ว จะเห็นว่าภาพของครูน้อยคนนี้เป็นภาพของครู ที่ไม่เรียบร้อย ไม่รักษาวินัย ไม่ทำตัวให้เป็นตัวอย่างที่ดีของลูกศิษย์เท่าที่ควร

3.2.3 การใช้น้ำเสียงของครู

การใช้น้ำเสียงของครูไหว ซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องเป็นน้ำเสียงที่ราบเรียบ สม่่าเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการสอนหนังสือหรือการสนทนาทั่วไป แม้ว่าจะอยู่ในอารมณ์ที่ไม่พอใจก็ไม่น่าจะ เสียงสูง แต่จะพูดทั้งน้ำหนักทุกถ้อยทุกคำอย่างชัดเจน แม้แต่ในขณะที่กำลังได้รับความเจ็บ ปวดทรมานจากอาการป่วยไข้ ก็สามารถสั่งการกับนักเรียนได้ด้วยการใช้น้ำเสียงที่เป็นปกติ ขรรมดาชัดเจนทุกคำพูด เป็นการแสดงภาพของครูไหวว่าเป็นคนรักษาอารมณ์ของตนเองไว้ ได้ในทุกสถานการณ์ ส่วนในการสนทนากับเพื่อนเท่านั้น ครูไหวก็ใช้น้ำเสียงแสดงความเป็น กันเอง ฟังสบายๆ รื่นหู ซึ่งก็นับว่าเป็นการใช้น้ำเสียงได้เหมาะกับบุคคล เป็นภาพของครูที่รู้จัก กาลเทศะ สถานที่ และบุคคลเป็นอย่างดี

ส่วนการใช้น้ำเสียงของครูใหญ่นั้น เนื่องจากไม่ปรากฏภาพของครูใหญ่ในขณะที่สอน หนังสือเลย คงมีแต่ฉากที่ครูใหญ่สนทนากับครูด้วยกัน และฉากที่ครูใหญ่เป็นตัวแทนกล่าว ต่อหน้าครูใหม่ในงานเลี้ยงเท่านั้น จึงวิเคราะห์ที่ได้จากฉากที่ปรากฏเท่านั้น ในการสนทนากับ ครูด้วยกันนั้น เมื่อเป็นการสนทนากับครูผู้ชายที่เป็นครูน้อยนั้น น้ำเสียงที่ใช้ก็เป็นน้ำเสียงที่ แสดงความมีอำนาจ เป็นน้ำเสียงโน้มน้าวว่าคนเหนือกว่า และออกไปในเชิงสั่งสอนด้วย ส่วน น้ำเสียงที่ใช้ในการสนทนากับครูไวนั้น ก็มักจะออกไปในแนวเกี้ยวพาราสี เชิงกุ่มกุ่ม เจ้าชู้ แม้แต่ในฉากที่ครูใหญ่เป็นตัวแทนกล่าวต้อนรับในงานเลี้ยง ก็ยังมีการใช้น้ำเสียงแบบหวานๆ เชิงเกี้ยวแอบแฝงไว้ด้วย

การใช้น้ำเสียงของครูอ่วมนั้น ไม่ว่าจะเป็น้ำเสียงที่ไ้พูดกับนักเรียน หรือครูด้วยกัน ก็ตาม มักจะเป็น้ำเสียงน่าวสนุกสนาน พูดไปกลั้เสียงหัวเราะเอ็กอักไปตลอด แสดงถึงความเป็คนอารมณ์ดี ไม่ชอบทำตัวให้เป็นทุกข์ แต่ลั้ขณะการพูดมักเป็การพูดที่เร็วมาก ซึ่งสามารถแสดงถึงอุปนิสัยของครูอ่วมที่เป็คนชอบทำอะไรรวดเร็วจนกลายเป็นคนที่มีบุคลิก หลกหลิกล่อกล่เกินไ้ด้วย

3.2.4 การใช้ดนตรีประกอบ

-Plot Music

การใช้ Plot Music ที่เกี่ยวกับภาพของครูในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” นี้ปรากฏว่าเป็การใช้เพลงบรรเลงอย่างเดี่ยว โดยไม่มีเสียงร้อง เป็การบรรเลงดนตรีของนักเรียนในวงโยชวาทิต เพลงที่ไ้ใช้บรรเลงคือเพลง “แหลมทอง” ที่มีเนื้อร้องตอนต้นว่า “แหลมทอง ไทยเข้าเป็แดนไทย รักกันไว้เราพวกไทยในแดนทอง” เป็เพลงปลุกใจให้รักชาติที่มีความเก๋าก่มาก เพลงหนึ่ง ในช่วงที่นักเรียนบรรเลงเพลงนี้ไ้ก็เป็ช่วงเวลาเดียวกันกับที่ครูไหวไ้เดินทางมาถึงที่อำเภอสะเมิงพอดี จึงอาจมองไ้ว่าการบรรเลงของวงโยชวาทิตนี้เป็เสมือนการบรรเลงดนตรีต้อนรับการมาถึงของครูไหวโดยบังเอิญ นอกจากนี้แล้วการกำหนดเจาะจงให้วงดนตรีบรรเลงเพลงนี้ก็มองไ้ได้อีกว่าเป็การบ่งบอกความตั้งใจอันแน่วแน่ของครูไหวว่าเป็ครูที่มีความรักชาติ มีอุดมคติสูงส่ง และได้แสดงออกด้วยการเสียดสละความสุขสบายในเมืองหลวงมาเป็ครูอยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลความเจริญ และความเก๋าก่ของเพลงก็สามารสสะท้อน Period ของเนื้อเรื่องไ้ว่าเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นนานมาแล้ว

-Background Music

การใช้ดนตรีประกอบประเภท Background Music ในลักษณะที่ช่วยเสริมภาพของครูที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” นี้ ปรากฏว่ามีทั้ง Background Music ที่เป็เพลงบรรเลงเพียงอย่างเดี่ยว และที่เป็เพลงซึ่งมีเสียงร้องด้วย

เพลง Title หรือเพลงนำเรื่องของภาพยนตร์เรื่องนี้ถือว่เป็ Background Music ด้วย เพราะเป็เพลงที่ไ้ใช้ประกอบฉากที่ครูไหวซึ่งเป็ครูตัวเอกของเรื่องกำลังเดินทางมายังอำเภอสะเมิง เนื้อเพลงมีความหมายถึงครูไหวว่ามีความตั้งใจที่จะละทิ้งความเจริญรุ่งเรืองของเมืองหลวง และมุ่งหน้าเดินทางไปยังพื้นที่ที่ห่างไกลความเจริญเพื่อไปเป็ครูสอนนักเรียนในพื้นที่นั้นให้ไ้ได้รับความรู้ เป็การพัฒนาให้สังคมนั้นมีเจริญขึ้น ถือไ้ว่าเพลง Title นี้ไ้แสดงภาพของครูผู้มีความตั้งใจแน่วแน่ มีอุดมคติที่จะเสียดสละความสุข เพื่อไปพัฒนาสังคม

การใช้ Background Music ประกอบในฉากที่นายแพทย์ซึ่งเป็เพื่อนเก่าของครูไหวมากล่าวคำอำลาเพื่อไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ เนื่องจากนายแพทย์ผู้นี้ไ้เคยแสดงท่าทีว่ามีความรู้สึกชอบพอครูไหว และเคยจะขอเป็คนรักของครูไหว แต่ถูกครูไหวปฏิเสธโดยขอแค่

ความเป็นเพื่อน เมื่อนายแพทย์ผู้นั้นมากล่าวคำอำลา ครูไหวก็มีท่าทีที่อ่อนลงมาก แต่ก็ยังคงยึดมั่นในอุดมคติที่จะเป็นครูที่ดี โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องความรักระหว่างชายหนุ่มหญิงสาว ต่อเมื่อรถของนายแพทย์ผู้นั้นแล่นออกไปแล้ว จึงมีการใช้เพลงประกอบกับภาพที่ครูไหวยืนมองรถของนายแพทย์ผู้นั้นไปจนลับสายตา เพลงประกอบนี้เป็นเพลงที่มีทำนองเหงาๆ เศร้าๆ มีเนื้อร้องในลักษณะที่ว่าครูไหวเคยรู้สึกอบอุ่นใจ แม้ในยามที่อากาศหนาวเหน็บเพราะในตอนนั้นมีคนรักหรือคนที่รู้ใจอยู่เคียงใกล้ แต่ขณะนั้นแม้จะไม่มีลมหนาวพัดผ่าน ครูไหวก็มีความรู้สึกว่าหนาวจนใจสั่นเพราะคนรักหรือคนที่รู้ใจได้จากไปแล้ว เนื้อเพลงเป็นถ้อยคำที่แสดงภาพของครูไหวได้ค่อนข้างชัดเจนว่ากำลังรู้สึกหวั่นไหวกับเรื่องของความรักอยู่ไม่น้อย ทั้งๆ ที่ปากแข็งยอมรับมิตรภาพแต่ละระดับของความเป็นเพื่อน แต่เมื่อเขาได้จากไปแล้วจริงๆ ก็กลับรู้สึกหวั่นไหวเป็นทุกข์ในใจอยู่เหมือนกัน

เพลงที่ใช้เป็นเพลงจบเรื่องก็ถือเป็น Background Music ได้เช่นกัน เพราะใช้ประกอบฉากสุดท้ายของภาพยนตร์เรื่องนี้ คือฉากที่บรรดานักเรียนพากันมอบดอกไม้ให้ครูไหวที่เพิ่งหายป่วยกลับมาจากการรักษาตัวที่โรงพยาบาลในจังหวัด เนื้อเพลงให้ภาพของครูที่ชราภาพมาก มีความร่วงโรยของสังขารไปตามกาลเวลา แต่เฟิ่งรู้ตัวว่าตนเองมีคุณค่าเพราะยังเป็นที่ต้องการของคนในสังคมอยู่ ส่วนความต้องการของครูไหวก็คือได้เห็นลูกศิษย์ของคนเป็นคนที่เท่านั้นเอง ถือได้ว่าเป็นภาพสรุปว่า ครูก็คือผู้ที่มีความปรารถนาดีต่อศิษย์ กระทำทุกสิ่งทุกอย่างก็เพื่อให้ศิษย์เป็นคนดี ประสบความสำเร็จ ครูไม่ได้หวังอะไรเป็นสิ่งที่ตอบแทนความเหน็ดเหนื่อยนั้นเลย นอกจากความปลื้มปิติที่ได้เห็นความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้าของศิษย์เท่านั้น ดิถีของเพลงเมื่อเนื้อร้องที่เป็นภาษาไทยจบลงแล้วก็เปลี่ยนไปเป็นทำนองเร็ว สนุกสนาน มีชีวิตชีวา ร้องโดยเด็กๆ เนื้อร้องเป็นบทสวดสรรภัญญะบทไหว้ครูว่า “ปาเจรา จรียา โหนติ คุณุตรานุสาสกา” ซึ่งก็เป็นการให้ภาพของครูว่ายังคงมีพลังกำลัง มีเรี่ยวแรงที่จะปฏิบัติหน้าที่ของครูต่อไป เพราะเหตุว่าได้รับกำลังใจจากลูกศิษย์ และเพราะการที่ลูกศิษย์มองเห็นคุณค่าของครูนั่นเอง

การใช้เพลงประกอบประเภท Background Music ที่เป็นบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีอย่างเดียวโดยไม่มีเสียงร้องนั้น มีส่วนสร้างภาพครูอยู่ 2 ลักษณะคือ ภาพครูที่มีความทุกข์ และภาพครูที่มีชีวิตชีวา

เพลงประกอบที่บรรเลงด้วยเปียโน โดยใช้ทำนองเหงาๆ เศร้าๆ ประกอบฉากที่ครูไหวต้องพลัดพรากจากนายแพทย์ที่เป็นเพื่อนเก่าและเป็นคนที่เป็นที่สนิทสนมกันมานาน เป็นการสื่อภาพของครูว่ามีอารมณ์เป็นทุกข์ เหงา และเศร้าแฉกเช่นบุดูชนทั่วไปที่ต้องพลัดพรากจากสิ่งที่รัก ที่ชอบใจ เหมือนกัน

การใช้เพลงประกอบโดยนำเพลง Title มาบรรเลงทำนองด้วยเครื่องดนตรีเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีเสียงร้องนั้น ก็เป็นการแสดงภาพเปรียบเทียบครุคนเดียวกันในช่วงวัยที่ต่างกัน โดยในช่วงที่ใช้เพลงบรรเลงอย่างเดีวนี้ เป็นนัยบอกถึงความมีชีวิตชีวา ความกระปรี้กระเปร่า และความสุขกับการสอนหนังสือของครูในวัยชรา ว่ายังคงมีอยู่อย่างเต็มเปี่ยม เพราะเหตุว่าเพลงเพลงนี้มีลีลาที่สนุกสนาน เช่นเดียวกับเพลงเดียวกันที่เป็น Title ที่มีเนื้อร้อง ซึ่งเพลง Title ที่มีเนื้อร้องนั้นใช้ประกอบภาพของครุคนเดียวกันนั้นในขณะที่ยังอยู่วัยสาว

3.2.5 การใช้ Effect

-Effect ด้านแสงและสี

การใช้ Effect ด้านแสงและสีในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” นี้ไม่ปรากฏว่ามีการใช้ Effect ให้เกิดความพิเศษของภาพแต่ประการใด ภาพที่ปรากฏนั้นเป็นภาพที่สมจริงสมจังตามธรรมชาติอย่างมาก

-Effect ด้านเสียง

การใช้ Effect ด้านเสียงในภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นการใช้ Effect ที่เห็นได้เด่นชัดที่สุด Effect ด้านเสียงหรือ Sound Effect ที่ใช้ในภาพยนตร์เรื่องนี้มีค่อนข้างมาก เช่น เสียงอ่านบันทึกของครูไหวซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่อง สามารถใช้เป็นจุดเปลี่ยนวัยของตัวละครได้เป็นอย่างดี การเขียนบันทึกครั้งที่ปรากฏภาพในภาพยนตร์เป็นการเขียนบันทึกในขณะที่ครูไหวอยู่ในวัยสาว และเมื่อจะตัดตอนเป็นเรื่องราวของครุคนเดียวกันแต่อยู่ในวัยชรา ก็ใช้วิธีการเดิม คือ กำหนดให้เป็นภาพครุคนเดิมเขียนบันทึก และใช้เสียงอ่านเป็นเสียงคนแก่ ซึ่งก็สามารถสื่อได้อย่างดีว่าในขณะนั้นครุผู้เขียนบันทึกได้อยู่ในวัยชราแล้ว

การใช้ Sound Effect เป็นเสียงนักเรียนสวดมนต์ที่โรงเรียนเป็นบทสวดบูชาพระธรรมซึ่งเริ่มด้วยภาษาบาลีแล้วต่อยด้วยบทสวดภาษาไทยในทำนองสรภัญญะที่ว่า “ธรรมะคือคุณากร ส่วนชอบสาร จุดดวงประทีปชัชวาล แห่งองค์พระศาสดาจารย์” ซึ่งคำที่ถือเป็นกุญแจสำคัญสื่อความหมายเรื่องครุนั้นก็มียู่ 2 คำคือคำว่า “ดวงประทีปชัชวาล” กับคำว่า “ศาสดาจารย์” โดยคำว่า “ดวงประทีปชัชวาล” นั้นก็ได้เปรียบได้กับครุผู้จุดดวงประทีปแห่งปัญญาให้เกิดแก่นักเรียน และคำว่า “ศาสดาจารย์” ก็เป็นคำสนธิระหว่างคำว่า “ศาสดา” กับคำว่า “อาจารย์” ซึ่งคำว่า “อาจารย์” ก็มีความหมายถึง “ครู” นั่นเอง

การใช้ Sound Effect เสียงเฮลิคอปเตอร์ที่ซอเข้ามาพร้อมภาพครูไหวกำลังนอนหลับ ก็เป็น Sound Effect ที่ทำให้เกิดความสมจริงสมจังกับเรื่องราวที่เกิดขึ้นในความฝันของครูไหวที่ว่ากำลังนั่งอยู่บนเฮลิคอปเตอร์

นอกจากนี้ก็เป็นการใช้ Sound Effect ที่เป็นธรรมชาติซึ่งก็ช่วยในการสร้างความรู้สึกสมจริงสมจังให้กับเรื่อง เช่น เสียงไซเรนรถพยาบาล เสียงการเรียนการสอนห้องข้างเคียงที่แทรกเข้ามาขณะครูไหวกำลังสอนอยู่ในชั้น รวมไปถึง เสียงนาฬิกา เสียงสัตว์ และเสียงระฆัง เป็นต้น

3.2.6 การใช้มุมกล้อง และ Shot

-การใช้มุมกล้อง

การใช้มุมกล้องในภาพยนตร์เรื่องนี้ ปรากฏว่าเกือบตลอดทั้งเรื่องเป็นไปตามธรรมชาติ คือส่วนมากก็เป็นมุมกล้องในระดับ Eye-Level Camera Angle เป็นการแสดงภาพที่เหมือนจริงมากที่สุด ซึ่งก็น่าจะเป็นการสื่อภาพของครูในเรื่องนี้ว่า เป็นครูที่มีลักษณะเหมือนจริงคือเป็นแบบ Realistic มากที่สุดด้วย ครูที่มีลักษณะเช่นนี้ก็คงจะมีอยู่จริงในชีวิตจริง ๆ ซึ่งพบเห็นได้ไม่ยากนัก นอกจากการใช้มุมกล้องแบบ Eye-Level Camera Angle แล้ว ก็ยังมีการใช้มุมกล้องในระดับ Low Angle และ High Angle บ้าง แต่ก็ไม่ได้เป็นการสร้างภาพในลักษณะพิเศษแต่อย่างใด กล่าวคือเป็นการเสนอภาพตามที่ควรจะเป็น คือตามธรรมชาติ เช่น เมื่อครูถูกหามขึ้นสูง การถ่ายภาพครูก็ต้องเป็น Low Angle และเมื่อครูนอนอยู่บนเตียงคนไข้ การถ่ายภาพครูก็ต้องเป็น High Angle เป็นธรรมดา สรุปได้ว่าการใช้มุมกล้องในภาพยนตร์เรื่องนี้เน้นความเป็น Realistic ของภาพครูเป็นอย่างมาก แต่ถ้าจะตีความมุมกล้องที่เป็น Low Angle ภาพครูถูกหามขึ้นแก้อัสน์ที่ศิษย์เก่า 2 คนช่วยกันทำเพื่อยกตัวครูไปโรงพยาบาลนั้น ก็อาจตีความได้ว่าครูเป็นที่เคารพรักของลูกศิษย์อย่างสูง ศิษย์เก่าทั้ง 2 คนที่เกาะแขนกันทำเป็นแก้อัสน์ให้ครูนั่งนั้นก็ เป็นลูกศิษย์ที่มีความเคารพรักเกิดทูนครูอย่างสูง ก็น่าจะตีความเช่นนั้นได้ ส่วนภาพครูไหวนอนเจ็บอยู่บนเตียงในโรงพยาบาลใช้มุมกล้องแบบ High Angle ก็น่าจะตีความว่า การเจ็บไข้ได้ป่วยของครูเป็นชะตากรรมที่ครูต้องได้รับตามวิถุสงสาร(เกิด-แก่-เจ็บ-ตาย)ที่ไม่มีใครสามารถหลีกเลี่ยงได้

-การใช้ Shot

การใช้ Shot ในภาพยนตร์เรื่องนี้ก็มีเช่น เมื่อต้องการเน้นสีหน้าและแววตาของครูไหว ก็จะถ่ายภาพในลักษณะ Close up ที่ใบหน้าของครูไหว ส่วนลักษณะของภาพที่เป็น Extreme Close up ในภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่ปรากฏว่ามี เพราะการใช้ Shot ในลักษณะนั้นจะทำให้ภาพของครูออกมาเป็นภาพที่เกินจริง เท่าที่ Close up ก็ได้เห็นสีหน้าและแววตาที่ชัดเจนแล้ว ซึ่งก็ได้ถ่ายทอดความน่ากลัวของครูไหวซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องในลักษณะที่สมจริงสมจังอย่างเพียงพอแล้ว เพราะภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นภาพยนตร์แนวเหมือนจริง Realistic ความน่ากลัวของครูที่ปรากฏออกมาเป็นความน่ากลัวที่เหมือนจริง ซึ่งอยู่ภายในตัวละครครูและถูกถ่ายทอดออกมาโดยการแสดง Acting มากกว่าที่จะอยู่ที่ความเหนือจริงซึ่งต้องอาศัยทั้ง Effect และทั้งมุมกล้องทั้ง Shot เข้าช่วย

3.2.7 การใช้เทคนิคพิเศษทางด้านการถ่ายทำ และการตัดต่อภาพ

การใช้เทคนิคพิเศษที่พบในภาพยนตร์เรื่องนี้ มีปรากฏอยู่ในฉากที่เป็นความฝันของครูไหวเพียงฉากเดียวเท่านั้น เพราะฉากนี้เป็นฉากเดียวในเรื่องที่เป็น Fantasy เทคนิคที่ใช้เริ่มตั้งแต่การซ้อนภาพวันข่าวกับภาพครูไหวที่กำลังนอนเจ็บอยู่บนเตียงคนไข้ แล้วซ้อนภาพเป็นภาพเฮลิคอปเตอร์ เมื่อเครื่องเกิดขัดข้องก็มีการใช้เทคนิควันช่วย ต่อมาเมื่อผู้โดยสารจะโคจรลงจากเฮลิคอปเตอร์ ก็มีการใช้เทคนิคลมช่วยโดยประกอบกับการใช้มุกกลอง จึงทำให้ดูเหมือนผู้โดยสารกำลังโคจรลงมาจากจริง ๆ การใช้เทคนิควันประกอบทำให้มีความรู้สึกที่ภาพต่างๆ นั้นเป็นภาพในความฝัน

4. ภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี”

4.1 Verbal Language หรือ วจนภาษา

4.1.1 Monologue

Verbal Language หรือ วจนภาษาที่เป็น Monologue ซึ่งเกี่ยวกับครูในภาพยนตร์เรื่องนี้ ส่วนมากเป็นประโยคที่ครูพูดอบรมนักเรียนหน้าแถว

–“เรามีหน้าที่ เราต้องรู้ว่าเรากำลังทำอะไรอยู่”

–“เราเป็นนักเรียน เรามีหน้าที่เรียน”

–“ครูขอให้ทุกคนเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการสอบครั้งนี้”

–“ครูขอให้ทุกคนปรบมือให้กับนายสุชพันธ์ บุญเสื่อ... เป็นนักมวยที่สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนของเรา เป็นนักมวยผู้ทรหดอดทน ล้ำจัญญดา ถึงผลการชกจะแพ้ในยกแรกด้วยเวลาเพียง 42 วินาทีก็ตาม... นี่แหละหัวใจของนักสู้ขอให้ทุกคนปรบมือให้อีกครั้ง”

ประโยค 3 ประโยคแรกข้างต้นนี้เป็นประโยคที่ครูพูดกระตุ้นให้สติกับนักเรียนในเรื่องการเล่าเรียน และการเตรียมตัวสอบ แสดงถึงความเป็นห่วงเป็นใยที่ครูมีต่อนักเรียนในเรื่องการศึกษาเล่าเรียน ส่วนประโยคสุดท้ายนั้น เป็นประโยคที่ผู้อำนวยการกล่าวอบรมนักเรียนหน้าแถว เป็นการยกย่องนักเรียนที่ได้เสียสละฝึกซ้อมและเข้าแข่งขันเป็นตัวแทนโรงเรียน ถึงแม้ว่าจะพ่ายแพ้กลับมาก็ตาม ก็ยังถือว่านักเรียนผู้นี้เป็นวีรบุรุษที่นายยกย่อง การกล่าวยกย่องนักเรียนในลักษณะนี้เป็นการแสดงภาพของครูที่มีจิตวิญญูญ มีความเข้าใจในตัวนักเรียนและรู้จักให้กำลังใจนักเรียน

4.1.2 Dialogue

Verbal Language หรือ วจนภาษาที่เป็น Dialogue ที่เกี่ยวกับครูในภาพยนตร์เรื่องนี้ แบ่งตามผู้พูดได้คือ บทสนทนาที่นักเรียนพูดกันถึงครู บทสนทนาที่ครูพูดกับครู และบทสนทนาที่ครูพูดกับนักเรียน

บทสนทนาที่นักเรียนพูดกันถึงครู สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายเรื่อง เช่นเรื่องกฎระเบียบและการลงโทษของครู เรื่องรูปร่างหน้าตาของครู เรื่องสถาบันการศึกษาของครู และเรื่องที่แสดงความห่วงใยที่นักเรียนมีให้ครู เป็นต้น

-“ไม่น่าจะถึงฝ่ายปกครองเลย ก็เห็นโดนลูกฟุตบอลประจำเลยนี่”

บทสนทนาประโยคนี้นี้เป็นประโยคที่นักเรียนกล่าวเมื่อถูกเรียกตัวพบหลังจากการกระทำ ความผิด เป็นการแสดงภาพของครูฝ่ายปกครองว่ามีความเข้มงวดในเรื่องกฎระเบียบเป็นอย่างมาก และยังมีความน่าเกรงขามในสายตาของนักเรียนด้วย

-“แม่ง... โคตรเจ็บเลยว่ะ... โอ้ย!”

“เจ็บแค่นี้ เล็กน้อยว่ะ”

“ไม่เล็กน้อยนะโว้ย แม่ง... เจ็บเหลือเกินนะโว้ย”

บทสนทนานี้เป็นบทสนทนาของนักเรียนชายสองคนที่เพิ่งถูกครูลงโทษด้วยการตีกัน เป็นบทสนทนาที่แสดงถึงความเจ็บปวดจากการถูกลงโทษเป็นอย่างมาก เป็นการสะท้อนภาพความโหดและความดุของครู เป็นภาพครูที่น่าเกรงกลัวเป็นอย่างมาก

-“สวยจะตาย สวยที่สุดในบรรดาที่มาฝึกสอนเลยว่ะ”

-“ใช่... มีอาจารย์มาฝึกสอนใหม่นะ สวยด้วย เธอเห็นรียังล่ะ”

“เห็นแล้ว ก็นั่นๆ”

“ไม่นั่นๆ นะ เราน่ะเห็นแล้ว สวยล่ะ... หน้าวีไอเซียว”

บทสนทนาข้างต้นนี้เป็นบทสนทนาที่นักเรียนพูดคุยกันถึงอาจารย์ฝึกสอนที่ชื่ออาจารย์วาริ ซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่อง เป็นบทสนทนาที่แสดงภาพของครูว่ามีรูปร่างหน้าตาที่งดงาม ถูกใจนักเรียนชายมาก ทั้งยังสะท้อนภาพว่าในกรณีที่เป็นครูผู้หญิง สำหรับนักเรียนชายแล้ว เรื่องรูปร่างหน้าตา ก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่นักเรียนมักนึกถึง ทั้งๆ ที่เรื่องรูปร่างหน้าตาไม่ใช่เรื่องที่มีความสำคัญเท่ากับเรื่องความรู้ความสามารถของครู

-“... เขามาจากจุฬาฯ ด้วยนะ”

ประโยคนี้ที่นักเรียนผู้กล่าวมีความรู้สึกชื่นชมอาจารย์วาริว่าเรียนอยู่ในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง เป็นการสะท้อนภาพว่าสถาบันการศึกษาที่ครูสำเร็จการศึกษามากก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาและความชื่นชมในตัวครูให้เกิดขึ้นกับนักเรียนด้วย

-“เป็นไงบ้าง”

“นำส่งสารอาจารย์เนอะ”

บทสนทนานี้เป็นบทสนทนาที่นักเรียนสองคนพูดถึงอาจารย์ที่กำลังเจ็บป่วยอยู่และต้องสูญเสียทารกในครรภ์ไป เป็นบทสนทนาที่แสดงภาพของอาจารย์คนนั้นว่าเป็นครูที่ดี นักเรียนจึงมีความรักและความห่วงใยให้อย่างมาก

-“อาจารย์ทำดีที่สุดแล้วละ ไม่มีใครคิดว่าเป็นความผิดของอาจารย์หรอกค่ะ”

“ค่ะ/ครับ ใช่ค่ะ/ใช่ครับ อาจารย์”

“ไม่ใช่ความผิดของอาจารย์หรอกครับ”

บทสนทนาเหล่านี้เป็นบทสนทนาที่บรรดานักเรียนพากันพูดปลอบใจอาจารย์วาริซึ่งกำลังโทษตัวเองเรื่องอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับนักเรียนคนหนึ่ง เป็นการสะท้อนภาพของครูว่าเป็นครูที่ดี มีความเข้าใจในตัวลูกศิษย์ จึงทำให้ลูกศิษย์รัก มีความเข้าใจและห่วงใยให้ครูเช่นกัน

บทสนทนาที่ครูพูดกับนักเรียน ก็แบ่งได้เป็นหลายเรื่อง อาทิ บทสนทนาที่เป็นการแนะนำอาจารย์ฝึกสอน บทสนทนาที่เป็นการแสดงความห่วงใยนักเรียน และบทสนทนาที่เกี่ยวกับเรื่องกฎระเบียบ เป็นต้น

-“สำหรับเทอมนี้จะมีอาจารย์ฝึกสอนมาช่วยสอน ขอให้ทุกคนตั้งใจเรียน แล้วก็อย่าท้อให้มันมากนัก เพราะอาจารย์เขาต้องได้รับการประเมินด้วย”

บทสนทนานี้เป็นบทสนทนาที่อาจารย์ประจำชั้นแนะนำอาจารย์ฝึกสอนให้นักเรียนในชั้นได้รู้จัก นอกจากจะเป็นการแนะนำตัวแล้ว ก็ยังแสดงภาพของครูด้วยว่าต้องฟังพาท้ายนักเรียนเช่นเดียวกับที่นักเรียนก็ต้องฟังพาท้ายครูเหมือนกัน

-“แต่กฎ ก็ต้องเป็นกฎ”

ประโยคนี้ผู้อำนวยการกล่าวกับนักเรียนที่กระทำความผิด ถึงแม้ว่าโดยส่วนตัวแล้วผู้อำนวยการจะได้แสดงความเข้าใจในตัวนักเรียนมากเพียงใดก็ตาม แต่เมื่อมีกฎและมีการฝ่าฝืนละเมิดกฎ ผู้ที่ฝ่าฝืนละเมิดกฎก็ต้องถูกลงโทษตามกฎที่ได้ตั้งไว้ แสดงภาพครูว่ามีความเข้มงวดกวดขันในการรักษากฎระเบียบของโรงเรียน

-“อ้าว! ว่ายังไง มัวยืนรออะไรกันอยู่จ๊ะ ยังเจ็บไม่พอใช่ไหม”

ประโยคนี้อาจารย์กล่าวกับนักเรียนที่เพิ่งถูกลงโทษไป ครั้นเห็นว่ายังมัวเดินไอ้เอ้ชักช้า ไม่รีบไปเข้าเรียน จึงได้ทักถามไปเป็นเชิงว่าการไม่รีบไปเข้าเรียนนั้นก็มีความผิด ถ้ายังไม่รีบไปเข้าเรียนก็จะถูกลงโทษซ้ำอีก เป็นการแสดงภาพของครูที่ดุและโหด แต่ก็มีความห่วงใยว่า นักเรียนจะไม่ได้ได้รับความรู้ครบถ้วนตามหลักสูตร เพราะไม่ได้เข้าชั้นเรียนตรงเวลา

-“แล้วคนอื่นเนี่ยมีใครบ้าง”

“จำไม่ได้แล้วอะ”

“เอาละ ครูเข้าใจ จำไม่ได้ก็ไม่เป็นไร”

บทสนทนานี้เป็นบทสนทนายระหว่างผู้อำนวยการกับนักเรียนที่ได้กระทำความคิด เมื่อผู้อำนวยการถามถึงผู้ร่วมกระทำความคิดคนอื่นๆ นักเรียนตอบว่าจำไม่ได้ ผู้อำนวยการก็บอกว่าตนเองเข้าใจดีว่าความจริงนั้นนักเรียนผู้นั้นจำได้ดีว่ามีใครเป็นผู้ร่วมกระทำความคิดบ้าง แต่การที่นักเรียนปฏิเสธว่าจำไม่ได้นั้น ก็เป็นเพราะว่าต้องการช่วยเพื่อนๆ ที่ร่วมกระทำความคิดด้วยกันให้พ้นผิด ไม่ต้องถูกลงโทษ เพราะความรักเพื่อน การที่ผู้อำนวยการแสดงว่ามีความเข้าใจในเรื่องนี้เป็นอย่างดีนั้น ก็เป็นการแสดงภาพของครูที่มีความเข้าใจในตัวนักเรียนเป็นอย่างดี

-“จะไปไหนกัน”

“ไปแข่งดนตรี พอดีเขาเลื่อนวันมา ก็เลยต้องรีบไปครับ”

“นัดไว้กี่โมงล่ะ”

“แข่งบ่ายโมงครึ่งครับ”

“อ้าว! แล้วทำไมถึงไม่รีบไปล่ะ”

บทสนทนาข้างต้นนี้เป็นบทสนทนายระหว่างผู้อำนวยการกับนักเรียนที่หนีโรงเรียนไปแข่งดนตรี เป็นบทสนทนาที่แสดงภาพของผู้อำนวยการว่าเป็นครูที่เป็นเหตุผลและรู้จักรับฟังเหตุผลของนักเรียน เป็นครูที่มีความเข้าใจในตัวนักเรียนเป็นอย่างดี มีความยืดหยุ่นในกฎระเบียบตามสมควรแก่กาลเทศะ ไม่เคร่งครัดอย่างไร้เหตุผล

-“ชั่วโมงนี้ครูจะงดสอน เพราะอารมณ์ของพวกเราทุกคนคงไม่อยู่ในสภาพที่จะเรียนได้”

ประโยคนี้อาจารย์วารีกกล่าวกับนักเรียนในชั้น เมื่อเห็นว่านักเรียนทุกคนในชั้นกำลังอยู่ในสภาพซึมเศร้า เนื่องจากอาจารย์ประจำชั้นกำลังล้มเจ็บและต้องสูญเสียทารกในครรภ์ไป อาจารย์ฝึกสอนผู้นี้มีความเข้าใจในสภาพอารมณ์ของนักเรียนเป็นอย่างดี จึงได้ผ่อนผันงดการสอนในชั่วโมงนั้น เพื่อให้นักเรียนได้ปรับสภาพอารมณ์ให้สบายขึ้นก่อน เป็นการแสดงภาพของครูที่รู้จักการใช้จิตวิทยาในการสอน และมีความเข้าใจความรู้สึกของนักเรียนเป็นอย่างดี

-“แล้วนี่เมื่อไหร่จะเปลี่ยนเป็นสุภาพสตรีกับเขาบ้าง ทำตัวเป็นทอมอยู่ได้ ไม่เบื่อรีใจ”

บทสนทนานี้เป็นบทสนทนาของอาจารย์ที่แสดงความห่วงใยในเรื่องพฤติกรรมของนักเรียนหญิงคนหนึ่งซึ่งมีลักษณะเบี่ยงเบนทางเพศหรือที่เรียกอย่างภาษา Slang ว่า “ทอม” อาจารย์อยากให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสียใหม่ให้ถูกต้องตามเพศของตนเอง เป็นการแสดงภาพของครูที่ห่วงใยนักเรียนในด้านพฤติกรรมที่ไม่ปกติ เก่งว่าจะมีปัญหา

-“ทำไมไม่เรียนกับเพื่อนรอก่อนละ ตั้งหลายอาทิตย์”

บทสนทนาประโยคนี้เป็นบทสนทนาที่อาจารย์กล่าวกับนักเรียนที่สอบเทียบได้และสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้แล้วด้วย ซึ่งในขณะที่มหาวิทยาลัยไม่เปิด เขาก็อยู่เฉยๆ ไม่ได้ทำอะไร อาจารย์เห็นว่าจะเป็นการปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ด้วยความห่วงใยในการศึกษาของนักเรียน อาจารย์จึงได้แนะนำให้นักเรียนใช้เวลาว่างก่อนมหาวิทยาลัยเปิดด้วยการมาเข้าชั้นเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ไปก่อน เป็นการแสดงภาพความห่วงใยของครูที่มีต่อนักเรียนในด้านการศึกษา

-“นุช ทำไมไม่ตั้งใจเรียน”

ประโยคนี้อาจารย์ฝึกสอนกล่าวกับนักเรียนคนหนึ่ง แสดงภาพของครูที่เอาใจใส่และมีความห่วงใยต่อนักเรียนในด้านการศึกษา

-“อาจารย์ขา หนูอยู่นี่”

“อ้าว! ยายหวานไปนั่งอยู่ทำไม”

-“มาแต่เช้าเป็นเหมือนกันหรือ ยายนุช”

-“เคี้ยวสิคะ ชื่อเล่นชื่ออะไร นามสกุลอะไร มีพี่น้องกี่คน ชอบอะไร พุคอะไรก็ได้ อีกลักนิคสิคะ”

บทสนทนาทั้งสามประโยคนี้ เป็นประโยคที่อาจารย์สนทนากับนักเรียนอย่างเป็นทางการเอง สองประโยคแรกอาจารย์คนเดียวกันเรียกนักเรียนหญิงโดยการใช้คำว่า “ยาย” นำหน้าชื่อเล่นของนักเรียน เป็นการแสดงความสนิทสนมที่ครูมีต่อนักเรียนประการหนึ่ง และลักษณะการทักทายก็เป็นประการที่สองที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความเป็นกันเองของครูที่มีต่อนักเรียน ในประโยคแรกอาจารย์เห็นนักเรียนล้มลงไปนั่งอยู่ที่พื้น การกล่าวข้อความทักทายนักเรียนในประโยคแรกนี้จึงเป็นลักษณะของการล้อเล่นด้วยความเอ็นดู ส่วนในประโยคที่สองอาจารย์กล่าวทักทายนักเรียนที่ขอมมาโรงเรียนสายเป็นประจำ แต่ปรากฏว่าในวันนี้กลับมาถึงโรงเรียนแต่เช้า ซึ่งก็เป็นลักษณะของการล้อเล่นเช่นกัน การที่ครูกล่าวกับนักเรียนในเชิงล้อเล่นเช่นนี้ก็

การแสดงภาพของครูที่มีความเป็นกันเองกับนักเรียน ไม่ถือตัวจนเกินไป ส่วนประโยคสุดท้าย นั้น อาจารย์ฝึกสอนกล่าวกับนักเรียนในชั้นเรียนเป็นการขอให้นักเรียนแนะนำตัว ซึ่งการขอให้ นักเรียนบอกชื่อเล่นและรายละเอียดต่างๆ ไป ก็เป็นการพยายามสร้างความเป็นกันเองให้เกิดขึ้น ในชั้นเรียนระหว่างครูกับนักเรียนนั่นเอง

-“ที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จในชีวิตได้ คือความตั้งใจ”

-“ช่วงนี้ใกล้จะสอบแล้วนะคะ ครูอยากจะให้นักเรียนทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนกันมา แล้วนะคะ”

บทสนทนาของอาจารย์ที่ยกมานี้เป็นประโยคที่อาจารย์กล่าวอบรมและตักเตือนนักเรียน ในเรื่องการเรียนการสอน เป็นการสะท้อนภาพความห่วงใยที่ครู มีต่อลูกศิษย์ในเรื่องการศึกษา ทั้งสิ้น

-“ควรวินาทีทำหนังสือขอมานำให้เรียบร้อย จะได้ไม่ต้องปิ่นรื้อออกมา”

ประโยคนี้นี้เป็นประโยคที่ผู้อำนวยการอนุญาตให้นักเรียนทั้ง 4 คนที่ปิ่นรื้อหนังสือเรียน ออกมาโดยมีจุดประสงค์ที่จะไปเข้าร่วมการแข่งขัน ให้ไปตามความประสงค์ได้ แต่ก็คิดว่า กล่าวตักเตือนว่าในโอกาสต่อไปให้ทำหนังสือขออนุญาตมาให้ถูกต้อง เป็นการสอนให้นักเรียน รู้จักความถูกต้อง และเป็นการอบรมที่ไม่ทำให้นักเรียนรู้สึกเสียกำลังใจด้วย

-“จะเคาะทำไมที นายเอก สติแตกรีไร รีว่าไม่มีอะไรจะทำ”

ประโยคนี้นี้เป็นประโยคที่อาจารย์ผู้หญิงคนหนึ่งตักเตือนว่านักเรียนคนหนึ่งที่เขาตีระตนเอง ไชกไปที่ประตูห้องประชุมในขณะที่อาจารย์กำลังประชุมกันอยู่ เนื่องจากเกิดอาการคลื่นขึ้น ชั่วขณะ เป็นภาพของอาจารย์ที่ต้องว่ากล่าวนักเรียนที่ทำอะไรไม่ถูกกาลเทศะ

-“ใครที่เตรียมจดลออกอะไรเข้ามาในห้องสอบ ให้เอาออกมาถึงถึงชยะหน้าห้องนี้ชะ ครู ให้เวลา 1 นาที ไม่งั้นครูจะค้นตัวทุกคน”

ประโยคนี้นี้เป็นประโยคที่อาจารย์วารีกกล่าวกับนักเรียนในชั้น เป็นการให้โอกาสนักเรียนที่ กระทำคามผิดโดยการจดลออกสูตรต่างๆ แล้วนำมาเข้าห้องสอบด้วยนั้น ได้นำออกไปทิ้งก่อนที่ จะแจกกระดาษสอบ ซึ่งก็เป็นการเปิดโอกาสหรือให้โอกาสนักเรียนได้ทำตัวเองให้บริสุทธิ์ก่อนที่ จะเริ่มลงมือทำข้อสอบ เป็นการแสดงภาพของครูที่ให้โอกาสแก่นักเรียนที่กระทำคามผิดได้แก้ ตัวใหม่

นอกจากนี้ก็ยังมียุทธศาสตร์ที่อาจารย์วาริได้ให้คำปรึกษาปัญหาแก่นักเรียนในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาที่บ้าน โดยอาจารย์ไม่ได้ให้คำปรึกษาในลักษณะที่เข้าข้างใครข้างใดข้างหนึ่ง แต่พยายามชี้แนะให้นักเรียนรู้จักคิดเอง โดยให้คิดกว้างๆ และคิดในมุมมองด้านอื่นๆ ที่ต่างจากมุมมองที่มองจากด้านของตนเองเพียงด้านเดียว เมื่อนักเรียนได้หนีออกจากบ้านและไม่มาสอบที่โรงเรียน อาจารย์ก็ได้ตามไปพบและพูดให้นักเรียนได้คิดเรื่องปัญหาของเขา โดยไม่ได้ตำหนิหรือต่อว่า หากใช้คำพูดให้นักเรียนคิดเองว่าจะเลือกแก้ปัญหาด้วยวิธีใด ในที่สุดนักเรียนก็ได้คิดและกลับใจทำตัวให้ถูกต้องได้ การให้คำปรึกษาของอาจารย์แก่นักเรียนนี้ เป็นภาพของครูที่มีหลักจิตวิทยาเป็นอย่างดี มีความรักและเมตตาแก่นักเรียนเป็นพื้นฐาน และให้คำแนะนำปรึกษาด้วยความห่วงใย

บทสนทนาที่เป็นลักษณะการสอน ปรากฏว่ามีอาจารย์ผู้หญิงคนหนึ่งสอนในลักษณะบ่น นักเรียนไม่สนใจฟังและคุยกันทั้งห้อง ส่วนอาจารย์ผู้หญิงอีกคนหนึ่งพูดในลักษณะที่ขัดต้อยขัดคำมากและใช้ภาษาภาษาบาลีที่เกี่ยวกับศาสนาซึ่งเป็นคำศัพท์ที่ยาก ลักษณะพูดเรื่อยๆ แต่เน้นทุกคำพูด จนหาความสำคัญที่ข้อความใดไม่ได้เลย นักเรียนก็ไม่ได้สนใจฟังเช่นกัน ทั้งสองเหตุการณ์ เป็นการแสดงภาพของครูที่สอนโดยไม่ได้พิจารณาตัวนักเรียนว่ามีปฏิกริยาอย่างไร ไม่มีการพัฒนาวิธีสอนให้นำสนใจสำหรับนักเรียน และทำให้ภาพครูเป็นภาพตกลงไป

-“สมัยครูเป็นนักเรียน ครูจะเรียวร้อยแล้วก็ตั้งใจเรียน สอบที่ไร ถ้าได้คะแนนน้อย ครูจะเสียใจมาก”

ประโยคนี้อาจารย์ผู้กล่าว ตั้งใจจะเล่าเรื่องของตนเองให้เป็นแบบอย่างของนักเรียน แต่เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นการอวดตัว เป็นการแสดงภาพของครูที่หลงตัวเองและนักเรียนยอมรับไม่ได้หรือยอมรับได้ยาก

-“ผมนะโชคโชนนะ สมัยเด็กๆ นี่หัวโจกเลย”

ประโยคนี้อาจารย์ผู้กล่าวได้เล่าเรื่องความเกเรของตนเองในสมัยที่เป็นนักเรียนให้นักเรียนฟัง เพื่อให้นักเรียนที่เกเรได้เห็นว่าตัวครูเองก็เคยเป็นอย่างที่นักเรียนกำลังเป็นอยู่ แสดงภาพของครูที่มีความเข้าใจในสภาพของนักเรียนเป็นอย่างดี

-“อีกหน่อยจะเสียดายนะ เวลาที่ได้เรียนกับเพื่อนมัธยมนะ รู้ไหมพี่ก็สอบเทียบได้ มาตอนนี้เสียดายเวลามากเลย ขาดทุนเพื่อนไปปิ้ง”

ประโยคนี้อาจารย์วาริคุยกับนักเรียนที่สอบเทียบได้ เป็นการบอกเล่าคุณสมบัติของตัวครูที่เหมือนกับนักเรียนผู้นั้น เป็นการแสดงภาพของครูที่มีความสามารถในการเรียน ในเชิงบอกเล่าธรรมดาไม่ได้สร้างความรู้สึกที่ว่าหลงตัวเองหรือเป็นการอวดตัวแต่อย่างใด

บทสนทนาที่ครูพูดถึงนักเรียนที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวาริ” นี้ก็มีอยู่หลายลักษณะ เช่น บทสนทนาที่พูดถึงเรื่องลักษณะนิสัยของนักเรียน และบทสนทนาที่พูดถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นต้น

-“เด็กที่นี้ดีนะ ถึงจะเล่นมากไปหน่อย แก่นไปนิด แต่ก็ไม่ก้าวร้าว สบายใจได้
หน่อยนึง”

ประโยคนี้นี้เป็นประโยคที่อาจารย์ประจำส่วกับอาจารย์ฝึกสอนเป็นการสะท้อนภาพของครูว่าเป็นผู้มีทัศนคติต่อนักเรียนของตนในทางที่ดี และมีความเข้าใจในลักษณะนิสัยของนักเรียนของตนเป็นอย่างดี

-“สำหรับนักเรียน ถ้าทำดี เราต้องส่งเสริมให้ถูกทาง เราไม่ได้เป็นศัตรูกับนักเรียนนี้
จริงไหม”

ประโยคนี้นี้เป็นประโยคที่ผู้อำนวยการกล่าวกับอาจารย์ผู้ชายคนหนึ่งเป็นการสะท้อนภาพความเป็นมิตรของครูที่มีต่อนักเรียน เป็นการแสดงภาพที่เป็น Progonist อย่างชัดเจน

การใช้คำสรรพนามแทนตัวผู้พูดของครูนั้น ปรากฏว่าในภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่ว่าจะเป็นผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ก็ตาม ทุกคนใช้คำสรรพนามแทนตัวเองเมื่อพูดกับนักเรียนว่า “ครู” ทั้งสิ้น แม้ว่านักเรียนจะเรียกอาจารย์ว่า “อาจารย์” แต่ก็ไม่มีอาจารย์คนไหนเรียกตัวเองเป็นอย่างอื่นเลย ไม่ว่าจะเป็นคำว่า “อาจารย์” หรือคำว่า “ชั้น” ก็ไม่ปรากฏ เป็นการแสดงภาพของอาจารย์หรือครูว่า มีความศรัทธาในอาชีพครู และให้ความสำคัญกับคำว่า “ครู” มากกว่า “อาจารย์” เพราะเป็นคำไทยแท้ที่มีความหมายลึกซึ้ง และมีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากกว่าคำว่า “อาจารย์” ซึ่งฟังดูมีความสูงส่ง แต่ห่างเหินกับนักเรียน

ส่วนการใช้คำสรรพนามแทนตัวผู้ฟังที่เป็นนักเรียนนั้น ส่วนมากอาจารย์จะใช้คำสรรพนามว่า “เธอ” แต่นอกจากการใช้คำสรรพนามแล้ว อาจารย์มักจะเรียกชื่อเล่นของนักเรียนในสถานการณ์ที่เป็นกันเอง เช่น นอกห้องเรียน และมักเรียกชื่อจริงในสถานการณ์ที่เป็นทางการ เช่น ในห้องเรียน

4.2 Non-Verbal Language หรือ อวัจนภาษา

4.2.1 ลักษณะท่าทางของครู

ลักษณะท่าทางของอาจารย์วารีซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่อง ปรากฏว่าเป็นลักษณะท่าทางที่สง่าผ่าเผยทั้งการยืนและการเดิน เป็นครูที่มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ

ส่วนอาจารย์ปรานีก็เป็นครูที่มีลักษณะท่าทางที่สง่าผ่าเผย มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใสดี เช่นเดียวกับอาจารย์วารี

อาจารย์ผู้หญิงที่อบรมนักเรียนหน้าแถว มีลักษณะท่าทางการยืนที่ดูสง่าผ่าเผยดี แต่เวลาที่ไม่โทกลับมีท่าทางการเดินที่มีลักษณะคลกเหมือนตัวการ์ตูน Olive ในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่อง Popeye The Sailor Man สีหน้าท่าทางที่แสดงความโกรธนั้นเป็นภาพที่ดูตลกมากกว่าน่ากลัว

อาจารย์ผู้หญิงที่สอนเรื่องความตั้งใจ มีลักษณะท่าทางดูสง่าผ่าเผย สีหน้าแสดงความดูแลเล็กน้อย แต่ไม่น่ากลัว

ลักษณะท่าทางของผู้อำนวยความสะดวกเป็นลักษณะท่าทางที่ดูหลุกหลิกสอกลงในบางครั้ง แต่ส่วนมากมักแสดงลักษณะสบายๆ คล้ายคนขี้เล่น มีลักษณะเป็นกันเอง ไม่ดู ไม่น่ากลัว

อาจารย์ผู้ชายที่คนติดตามผู้อำนวยความสะดวกนั้นมีลักษณะท่าทางที่ไม่มีความมั่นใจในตัวเอง ท่าทางเกร็งๆ ในบางครั้ง ไม่ดู ไม่น่ากลัว

4.2.2 ลักษณะการแต่งกายของครู

ลักษณะการแต่งกายของอาจารย์วารีซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องนั้น เนื่องจากเป็นนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 4 ที่มาฝึกสอน จึงแต่งกายด้วยเครื่องแบบนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตลอด เป็นการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบ

ลักษณะการแต่งกายของอาจารย์ปรานีนั้น ปรากฏว่าในช่วงแรกของเรื่องอาจารย์ผู้นี้กำลังตั้งครรภ์ จึงแต่งกายด้วยชุดคลุมท้อง ซึ่งก็เหมาะกับสภาพของร่างกาย ในฉากที่อาจารย์ผู้นี้ปรากฏตัวเป็นฉากสุดท้าย ตามเนื้อเรื่องก็เป็นฉากที่อาจารย์ผู้นี้เพิ่งออกมาจากโรงพยาบาลหลังการแท้งบุตร การแต่งกายก็กลับมาสวมชุดปกติ เป็นชุดเสื้อกระโปรง สีและแบบสุภาพ เอาเสื้อไว้ในกระโปรงและคาดเข็มขัดเรียบร้อย

อาจารย์ผู้หญิงคนที่อบรมนักเรียนหน้าแถวนั้นก็แต่งกายด้วยเสื้อแขนยาวสีขาว และกระโปรงสีดำ ซึ่งเป็นการแต่งกายที่เรียบร้อยมาก

อาจารย์ผู้หญิงคนที่สอนเรื่องความตั้งใจนั้น ในฉากแรกซึ่งเป็นฉากที่กำลังสอนเรื่องความตั้งใจนั้น อาจารย์ผู้นี้แต่งกายชุดเสื้อกระโปรง สีสุภาพ ส่วนในฉากที่สองที่เปิดประตูออกมาต่อว่านักเรียนคนที่เอาศีรษะโขกประตุนั้น อาจารย์ผู้นี้แต่งชุดข้าราชการสีทากิ

ลักษณะการแต่งกายของผู้อำนวยความสะดวกในฉากแรกนั้น เป็นการแต่งกายด้วยชุดผู้กำกับลูกเสือ และในฉากที่ขึ้นอบรมนักเรียนหน้าแถวก็สวมสูท ผูกเนคไท ส่วนในสภาพการณ์ปกติ ก็สวมเสื้อเชิร์ตสีอ่อน ผูกเนคไทเรียบร้อย

ส่วนลักษณะการแต่งกายของอาจารย์ผู้ชายคนที่ติดตามผู้อำนวยความสะดวกนั้น ปรากฏว่าในฉากที่ผู้อำนวยความสะดวกชุดผู้กำกับลูกเสือ อาจารย์ผู้นี้ก็แต่งชุดเหมือนกันกับผู้อำนวยความสะดวก และเมื่อผู้อำนวยความสะดวกแต่งกายเสื้อเชิร์ตและผูกเนคไท อาจารย์ผู้นี้ก็แต่งกายในลักษณะเดียวกันอีก

4.2.3 การใช้น้ำเสียงของครู

การใช้น้ำเสียงของอาจารย์วารีซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่อง เป็นการใช้น้ำเสียงแบบเดียวกันตลอดทั้งเรื่อง คือน้ำเสียงราบเรียบเป็นธรรมดา

ส่วนอาจารย์ปรานีก็ใช้น้ำเสียงธรรมดาเช่นกัน แต่มีตอนที่แสดงความเป็นห่วงก็จะขึ้นเสียงสูงเล็กน้อย

อาจารย์ผู้หญิงคนที่อบรมนักเรียนหน้าแถว ใช้วิธีการพูดที่ชัดเจนและเน้นน้ำหนักทุกถ้อยคำ พูดเป็นห่วง ๆ ตูนาเบือเพราะไม่ทราบว่าคุณค่าของข้อความที่พูดอยู่ตรงไหน

การใช้น้ำเสียงของอาจารย์ผู้หญิงคนที่สอนเรื่องความตั้งใจนั้น ปรากฏว่าใช้น้ำเสียงในการสอนเหมือนปน ไม่น่าสนใจ ไม่จูงใจให้อยากเรียน

การใช้น้ำเสียงของผู้อำนวยความสะดวกเป็นการใช้น้ำเสียงที่เป็นธรรมดามาก แม้เมื่อกำลังอบรมนักเรียนหรือกำลังสอบสวนความผิดของนักเรียนก็ตาม เป็นน้ำเสียงที่ฟังแล้วรู้สึกว่าจะเป็นคนเรื่อย ๆ สบาย ๆ ไม่เคร่งเครียดกับเรื่องกฎระเบียบเท่าไรนัก

ส่วนการใช้น้ำเสียงของอาจารย์ผู้ชายคนที่คอยติดตามผู้อำนวยความสะดวกนั้น ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ เนื่องจากไม่มีบทพูดที่มากพอแก่การวิเคราะห์

4.2.4 การใช้ดนตรีประกอบ

-Plot Music

การใช้ดนตรีประกอบประเภท Plot Music ในภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” นี้

ปรากฏว่ามีในฉากที่เกี่ยวข้องครู คือในฉากที่อาจารย์กำลังพูดคุยอบรมนักเรียนที่หน้าแถวในวันเปิดเทอมวันแรก แล้วปรากฏว่าเกิดอุบัติเหตุขึ้นแก่สาวคือในขณะที่อาจารย์กำลังอบรมอยู่ นักเรียน 2 คน ซึ่งเป็นนักดนตรีด้วย ได้เข้าไปซ้อมเล่นดนตรีกันโดยเสียบแฉีกหูฟังไว้ เมื่อแฉีกหูฟังที่ต่อกับแอมป์เกิดหลุด ทำให้เสียงที่เล่นดนตรีและร้องเพลงดังออกไปข้างนอก เป็นความบังเอิญที่เนื้อเพลงที่ร้องไปขัดช่วงจังหวะที่อาจารย์กำลังพูดคุยอบรมพอดี ทำให้ฟังเป็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่อาจารย์พูดอบรมไปเป็นเรื่องโกหก ไม่ให้เชื่อ เป็นการแสดงภาพของสถานการณ์ที่ทำให้อาจารย์กลายเป็นตัวตลกไป

-Background Music

การใช้ดนตรีประกอบประเภท Background Music ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ ก็มีอยู่มากมายหลายรูปแบบ แต่ส่วนมากเป็นการใช้เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ดมากกว่าอย่างอื่น โดยมีจุดประสงค์ในการสร้างภาพของครูตัวประกอบในลักษณะตลกเป็นส่วนมาก

การใช้เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ดบรรเลงเพลงประกอบเพื่อสร้างภาพครูตลก เริ่มด้วยการบรรเลงเพลงในลีลาสนุกสนานแกมตลกในลักษณะที่ช่วยเสริมภาพความเป็นคนสนุกสนานและตลกให้กับผู้อำนวยการได้เป็นอย่างดี การใช้เครื่องดนตรีประเภทเดียวกันบรรเลงเพลงในลีลาตลกยัด ๆ อืด ๆ ประกอบท่าทางการเดินของอาจารย์ผู้หญิงคนที่อบรมนักเรียนหน้าแถวซึ่งเป็นท่าทางการเดินที่เหมือนตัวการ์ตูน Olive ในภาพยนตร์การ์ตูนเรื่อง Popeye The Sailor Man เป็นการเน้นภาพครูที่ตลกให้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ก็ยังมีการใช้เครื่องดนตรีประเภทเดียวกันนั้นบรรเลงเพลงในลีลาตลกตื้นเต้นเร้าใจ ในตอนที่อาจารย์คนเดิมส่งเสียงเรียกถามว่าใครอยู่ในห้องซ้อมดนตรี เพื่อเป็นการเสริมความตื้นเต้นเร้าใจว่าเมื่ออาจารย์คนนี้เปิดประตูห้องซ้อมดนตรีเข้ามาแล้วจะได้พบนักเรียนทั้งสองคนที่แอบเข้ามาซ้อมดนตรีในเวลาเข้าแถวหรือไม่ แล้วเหตุการณ์ต่อไปจะเป็นอย่างไร ยิ่งเป็นการเสริมภาพของครูผู้ให้ดูเป็นครูที่มีความโหดและน่ากลัวมากยิ่งขึ้น เหมือนผู้ร้ายกำลังตามล่าเหยื่อในภาพยนตร์ตื้นเต้นระทึกขวัญ

การใช้เครื่องดนตรีประเภทกลองและกีตาร์ลีด บรรเลงเพลงในลีลาสนุกสนาน ประกอบท่าทางการเดินของนักเรียนที่ถูกทำโทษให้ยืนคาบไม้บรรทัดและกางแขนอยู่หน้าชั้นเรียน ด้านหลังอาจารย์ซึ่งกำลังสอนในลักษณะเหมือนพระเทศน์ คือพูดชัดเจนทุกถ้อยทุกคำ และเน้นน้ำหนักทุกคำจนน่าเบื่อหน่าย เป็นการเสริมภาพความตลกของครูได้เป็นอย่างดี

4.2.5 การใช้ Effect

-Effect ด้านแสงและสี

การใช้ Effect ด้านแสงและสีในภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่มีปรากฏในลักษณะพิเศษกว่าความเป็นธรรมชาติและความสมจริงสมจังเลย เพราะประเภทของภาพยนตร์มุ่งไปในแนว Realistic คือต้องการสร้างความรู้สึกที่ว่าเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้เป็น

เหตุการณ์เรื่องราวที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในความเป็นจริง รวมทั้งภาพของครูที่น่าเสนอในภาพยนตร์เรื่องนี้ก็มีลักษณะที่เหมือนจริง สร้างความรู้สึกที่ว่าอาจมีครูจริงๆ ที่มีลักษณะเช่นที่ปรากฏในภาพยนตร์นี้อยู่ในชีวิตจริงก็เป็นได้ ส่วนที่มีการใช้ Effect เป็นภาพสีขาว-ดำก็เป็น การรำลึกถึงเหตุการณ์ในอดีต แต่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับภาพครูแต่ประการใด

-Effect ด้านเสียง

การใช้ Effect ด้านเสียงมีอยู่บ้าง แต่ในปริมาณที่ค่อนข้างน้อย คือการใช้ Effect เสียงลูกฟุตบอลถูกกระเจกห้องผู้อำนวยการแตกก็เป็นเสียงที่พอเหมาะได้จังหวะกับภาพใน วิดีโอเทปที่ผู้อำนวยการกำลังดูซึ่งเป็นภาพนักเรียนเหวี่ยงไม้ฟาดกลองวิดีโอพอดี้ ทำให้ผู้อำนวยการร้องบอกว่าเสียงชัดเจนมาก เป็นจุดที่ทำให้ผู้อำนวยการได้แสดงภาพตลกเล็กน้อย ซึ่งทำให้เห็นภาพผู้อำนวยการว่าเป็นคนอารมณ์ดี มีความสนุกสนานในจิตใจ นอกจากนี้ก็มีเสียงนักเรียนที่รูปร่างอ้วนล้มลงกับพื้นเนื่องจากเป็นลมเพราะกลัวว่าอาจารย์จะจับทุจริตในการ สอบได้ ซึ่งช่วยเสริมภาพความเคร่งครัด เอาจริงเอาจังของครูได้

4.2.6 การใช้มุมกล้องและ Shot

-การใช้มุมกล้อง

การใช้มุมกล้องในภาพยนตร์เรื่องนี้คำนึงถึงหลักธรรมชาติเป็นสำคัญ มีบางฉากที่มีการใช้มุมกล้องแบบ High Angle กับภาพนักเรียน แทนสายตาของผู้อำนวยการที่มองนักเรียนจาก มุมสูง คือบนห้องพักชั้นบนของอาคาร เป็นการสื่อความว่า นักเรียนคนนั้นจะต้องถูกลงโทษ เช่นเดียวกับที่นักเรียนตกลงมาจากกันสาดตึกชั้น 2 ลงมานั่งอยู่ที่พื้นในขณะที่อาจารย์ยืนมอง ดูอยู่เช่นกัน ส่วนการใช้มุมกล้องแบบ Low Angle กับภาพอาจารย์ที่ยืนอยู่บนตึกและดูนักเรียน ที่อยู่ที่สนามด้านล่างนั้น ก็เป็นการปกป้องภาพของอาจารย์ว่ามีอำนาจเหนือนักเรียน เช่นเดียวกับอาจารย์ที่ก้มลงมองนักเรียนที่นั่งอยู่ที่พื้นเช่นกัน

-การใช้ Shot

ในส่วนการใช้ Shot ในลักษณะต่างๆ ในภาพยนตร์เรื่องนี้ ส่วนมากจะเป็นการใช้ Shot เพื่อเน้นเรื่องแสดงสีหน้าและแววตาของอาจารย์ ซึ่งใช้ Shot ในลักษณะ Close up เช่น เมื่ออาจารย์มีความกังวลใจเพราะเป็นห่วงนักเรียน หรือในฉากสุดท้ายที่อาจารย์มีความชื่นชมยินดี ในความสำเร็จของนักเรียน เป็นต้น

5. ภาพยนตร์เรื่อง "อนึ่ง คิดถึงพอสังเขป รุ่น 2"

5.1 Verbal Language หรือ วจนภาษา

5.1.1 Monologue

Verbal Language หรือวจนภาษาที่เป็น Monologue ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ เป็น บทที่ศิษย์เก่าคนหนึ่งผู้ซึ่งมีเรื่องราวดำเนินอยู่ในเนื้อเรื่องของภาพยนตร์นี้ ได้เล่าให้ฟังถึงเรื่องราวช่วงที่เขายังศึกษาอยู่ในโรงเรียน เป็นการเล่าเพื่อเปิดเรื่อง และเป็นการพูดถึงลักษณะของ

ครูของเขาที่เขามีความประทับใจอย่างมาก ซึ่งข้อความที่เกี่ยวกับครูที่เขาพูดถึงก็มีข้อความเกี่ยวกับความดีหรือความน่ากลัวของครูคนหนึ่ง และความใจดี เป็นกันเองของครูอีกคนหนึ่ง

-“อย่างคนนี้ก็มาสเตอร์จวบ อาจารย์ผู้ปกครอง ดูไม่คลุมเครือ เอาเป็นว่าไม่มีนักเรียนคนไหนกล้าท้อก็แล้วกัน”

-“แล้วนี่ก็อธิการ... ใจดี นิสัยเยี่ยม ถ้าไม่แก่ขนาดนี้ พวกเราก็เป็นเพื่อนกันนานแล้ว”

ประโยคแรกเป็นประโยคที่ศิษย์เก่าใช้บรรยายประกอบภาพของมาสเตอร์จวบซึ่งเป็นอาจารย์ฝ่ายปกครอง เป็นการแสดงภาพครูที่ดู น่ากลัว ส่วนประโยคหลังเป็นประโยคที่บรรยายถึงท่านอธิการซึ่งเทียบได้กับผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นการแสดงภาพครูผู้ใหญ่ที่ใจดี เป็นที่รักของนักเรียน

5.1.2 Dialogue

Verbal Language หรือวิชาภาษาที่เป็น Dialogue ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ แบ่งตามผู้พูดได้เช่น บทสนทนาที่นักเรียนเป็นผู้พูด และบทสนทนาที่ครูเป็นผู้พูด เป็นต้น

บทสนทนาที่นักเรียนพูดถึงครูในภาพยนตร์เรื่องนี้ มีลักษณะนักเรียนที่แสดงความเชื่อมั่น และศรัทธาในตัวครู และเห็นว่าครูมีอำนาจและมีความยุติธรรมเพียงพอที่นักเรียนจะยึดเป็นที่พึ่งได้

-“อธิการครับ พวก ม. 6 มีเรื่องกันที่ตึกสโมสรครับ”

ประโยคนี้เป็นการแสดงถึงความเชื่อมั่นและศรัทธาในตัวครูว่ามีความยุติธรรมและอำนาจที่จะสวมบทบาทผู้พิพากษาคัดสินเรื่องความขัดแย้งต่างๆ ได้ เป็นการสะท้อนภาพของครูว่าเป็นคนมีความยุติธรรมและอำนาจ เป็นครูที่นักเรียนยึดเป็นที่พึ่งได้

-“พวกเราทุกคนมาเพื่อจะขอร้องให้มาสเตอร์กลับไปทำวงโยธวาทิตของพวกเราใหม่ค่ะ”

“กลับไปช่วยพวกเราเนะครับ มาสเตอร์”

“ช่วยทำวงของพวกเราให้สำเร็จเนะครับ มาสเตอร์”

“อย่าทิ้งพวกเราเนะคะ”

ประโยคข้างต้นนี้เป็นประโยคที่นักเรียนพากันขอร้องให้มาสเตอร์เรวัติซึ่งลาออกไปแล้ว กลับเข้ามาใหม่ เพื่อช่วยควบคุมฝึกสอนวงโยธวาทิตนั้น เป็นการสะท้อนภาพมาสเตอร์เรวัติว่าเป็นครูที่มีความสามารถ เป็นครูที่นักเรียนรักและศรัทธาเป็นอย่างมาก และมีความเชื่อมั่นว่าจะ

สามารถสอนนักเรียนได้ดี

-“อธิการท่านบอกให้ผมเล่นคีย์บอร์ดที่บ้าน วงโยชวาทิตให้เล่นที่โรงเรียน”

-“พ่อนายไม่อนุญาตให้เล่น”

“แต่ผมยินดีที่จะเล่นนะ”

“พ่อนายไม่ยินดีวะ”

“แต่อธิการให้ผมเล่น”

บทสนทนาแรกเป็นประโยคที่นักเรียนคนหนึ่งพูดกับพ่อของเขาซึ่งเป็นรัฐมนตรีและศิษย์เก่าของโรงเรียนด้วย เมื่อพ่อของเขาสั่งห้ามไม่ให้เขาเล่นดนตรีที่บ้าน เพราะพ่อของเขารู้สึกหวงหวง ไม่ชอบฟัง ให้เขานำเครื่องดนตรีไปเล่นที่โรงเรียน ซึ่งต่อมาเกิดเรื่องราวจนอธิการได้สั่งห้ามไม่ให้ใครเล่นเครื่องดนตรีชนิดอื่นที่โรงเรียนนอกเหนือจากเครื่องดนตรีของวงโยชวาทิตเท่านั้น นักเรียนคนนี้จึงบอกกับพ่อของเขาว่า เขาต้องเล่นคีย์บอร์ดที่บ้าน และเมื่ออยู่ที่โรงเรียนเขาต้องเล่นวงโยชวาทิต เมื่อพ่อห้ามอีก เขาก็อ้างคำพูดของอธิการว่าอธิการเป็นผู้สั่งเช่นนั้น ส่วนบทสนทนาชุดหลังนั้นเป็นประโยคที่นักเรียนคนเดิมพูดกับมาสเตอร์เววิตติ อาจารย์ผู้สอนดนตรีอยู่ในวงโยชวาทิต หลังจากที่พ่อของนักเรียนได้ทำจดหมายถึงอธิการว่าไม่อนุญาตให้ลูกชายเล่นดนตรีในวงโยชวาทิต นักเรียนคนนี้อ้างกับอาจารย์ของเขาว่าอธิการเป็นคนสั่งให้เขาเล่น การที่นักเรียนอ้างถึงคำสั่งของอธิการซึ่งเป็นครูผู้ใหญ่ ก็สามารถสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีความศรัทธาและเชื่อมั่นในควมมีอำนาจของครูว่ามีอยู่อย่างมากจนรู้สึกว่ามีแค่พ่อแม่ของตนก็ต้องยอมความที่ครูของตนบอก

-“มาสเตอร์จวบบอกว่าให้พวกพี่รออยู่ในห้อง ห้ามไปไหน เดี่ยวมาสเตอร์จวบจะมา มีเรื่องจะคุยกับพวกพี่ๆ ด้วย”

ประโยคนี้ก็เป็นประโยคที่นักเรียนรุ่นน้องใช้หลอกนักเรียนรุ่นพี่ การกล่าวอ้างชื่ออาจารย์ฝ่ายปกครองทำให้ผู้ฟังเชื่อว่าเป็นจริง และมีความตื่นตระหนกเป็นอย่างมาก เป็นการแสดงภาพของครูที่ดูและน่ากลัวมาก

-“ป็นตึกนี้ถ้าไม่โดนสก็อตจัมพ์ก็วิ่งอ้วก”

ประโยคนี้เป็นประโยคที่นักเรียนคนหนึ่งกล่าวเตือนเพื่อนๆ นักเรียนคนนี้พร้อมกับเพื่อนๆ อีกจำนวนหนึ่งถูกเพื่อนอีกกลุ่มหลอกขังไว้บนอาคารเรียน และกำลังหาทางลงจากอาคารเรียนด้วยการปีนลงมา นักเรียนคนหนึ่งตามเพื่อนที่โผล่ลงไปได้ก่อนว่ามีอาจารย์อยู่แถวๆ นั้นหรือไม่ เพราะถ้ามีอาจารย์เห็นเข้าก็จะต้องถูกลงโทษอย่างแน่นอน การพูดถึงการลงโทษของอาจารย์ ก็เป็นการสะท้อนภาพของอาจารย์ในความรู้สึกของนักเรียนว่าเป็นภาพลบ

เป็นภาพครูที่เข้มงวด มีวิธีการลงโทษที่รุนแรงและน่ากลัว

-“มันเป็นเพราะพวกเรากัดกันเหมือนหมา ที่ทำให้มาสเตอร์หมดกำลังใจ”

-“เพราะพวกเรา มาสเตอร์เรวติขอลาออก”

บทสนทนาที่นักเรียนกล่าวทั้ง 2 ประโยคนี้ เป็นข้อความที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวอาจารย์ว่าเป็นผู้ที่มีความตั้งใจจริงที่จะทำงาน แต่ก็มีบางเวลาที่จะแพ้และรู้สึกท้อแท้ถดถอยได้ การที่นักเรียนรู้สึกได้เอง ก็เป็นการสะท้อนภาพของอาจารย์ได้อีกประการว่า อาจารย์สอนดี ทำให้นักเรียนเป็นคนมีความคิดสำนึกถึงความผิดชอบชั่วดี อะไรควรหรือไม่ควรได้

บทสนทนาที่ครูพูดกับนักเรียนในภาพยนตร์เรื่องนี้ นอกจากจะเป็นประโยคที่ครูใช้ว่ากล่าว อบรมตักเตือน และเป็นประโยคคำสั่งลงโทษนักเรียนแล้ว ก็ยังมีประโยคที่แสดงถึงการให้โอกาสและการให้กำลังใจนักเรียนด้วย

-“ต้องการตัดสินใจอย่างถูกผู้ชายใช่ไหม... เลือกจับได้เลย ใครอยู่ฝ่ายแดง ใครอยู่ฝ่ายน้ำเงิน... แดงมาก่อนเลย... กองเชียร์ทั้งหมดก็เข้าแถวตามกันมาด้วย โคนหมดทุกคน ไม่ต้องห่วง ฝ่ายสีน้ำเงิน มาสเตอร์จวบจัดการ”

ประโยคนี้อธิการตัดสินใจลงโทษนักเรียน 2 กลุ่มที่ก่อวิวาทด้วยการใช้ไม้เรียวสองอันทาสีน้ำเงินกับสีแดง อย่างละ 1 อัน แล้วติดตามสีที่แต่ละฝ่ายจับได้ ถึงแม้ว่าจะเป็นการกล่าวถึงการลงโทษ แต่ก็มีลีลาที่แฝงความเป็นคนสนุกสนานไว้พอสมควร แสดงภาพครูผู้ใหญ่ที่มีความเข้มงวดในการรักษาวินัย แต่แฝงความเป็นคนอารมณ์ดีไว้ด้วย

-“ไม่เล่นคนตรีในวงโยธวาทิตก็ได้ แต่ฟุ้งนี้ช่วยเชิญผู้ปกครองมาคุยกับอธิการหน่อย”

การลงโทษที่ถือว่าหนักกว่าการตี หรือการลงโทษทางกายด้วยวิธีอื่นๆ ก็คือการเชิญผู้ปกครองมาพบ การที่อธิการบอกให้โอกาสแก่นักเรียนที่ไม่อยากเข้าเป็นนักดนตรีในวงโยธวาทิตไม่ต้องเข้าวงตามที่อธิการสั่ง โดยมีการแลกเปลี่ยนกับการเชิญผู้ปกครองมาพบ ถือเป็นความฉลาด คือเป็นการเสนอทางเลือก ไม่ได้เป็นการบังคับ ซึ่งผลที่น่าจะเป็นที่ทราบกันอยู่ว่านักเรียนจะเลือกทางไหน คำพูดของอธิการนี้แสดงภาพของครูผู้ใหญ่ที่มีหลักการปกครองรู้จักใช้จิตวิทยาเพื่อฝึกลบรรมให้นักเรียนเป็นอย่างที่ถูกต้องควร

-“ไม่ได้ตั้งใจนะ 20 ถ้าตั้งใจเป็นร้อย ลงไป”

-“อย่าให้มาสเตอร์จับได้นะว่ามีใครอีก โทษหนัก 2 เท่า”

- “คนแกลัง สก๊อตจัมพ์ 100 คนถูกแกลังคนละ 50 คนเป็นตึกคนละ 50 รวมกันเป็นคนละ 100 พอดี สำหรับผู้ที่ให้ความร่วมมือโดยอ้างว่าถูกบังคับ ถือว่าน่าเห็นใจมาก เพราะเป็นนักเรียนรุ่นเล็ก ลดครึ่ง 50”
- “ลงไป ทั้ง 2 คนเลย คนละ 40”
- “ลงไปแล้วกันคนละ 40 พิบูลย์ศักดิ์ที่เป็นเจ้าของเครื่องบิน 2 เท่า 80”

ประโยคเหล่านี้เป็นการสั่งลงโทษนักเรียนที่กระทำความผิด ส่วนมากจะสั่งให้วิดพื้น (ลงไป คือวิดพื้น) กับสก๊อตจัมพ์ ซึ่งจากข้อมูลที่ได้ จำนวนครั้งขั้นต่ำของการวิดพื้นคือ 20 ครั้ง ส่วนการสก๊อตจัมพ์ขั้นต่ำคือ 50 ครั้ง นับว่าเป็นการลงโทษที่ค่อนข้างหนักทีเดียว เป็นการแสดงภาพครุว่ามีความน่ากลัวมาก

- “ช่วยบอกพ่อเธอด้วยนะ คราวหน้าอย่าใช้ให้คนหลายคนร่างจดหมายในฉบับเดียวกัน ใช้ทั้งผม ทั้งกระผม แถมคอนท้ายยังมีอีกสามข้าพเจ้า แหม...”

ประโยคนี้เป็นการบอกนัยกับนักเรียนว่าอิการนั้นทราบดีว่าจดหมายที่นักเรียนนำมาส่งให้เป็นจดหมายปลอมที่นักเรียนทำขึ้นเอง การยอมอนุญาตตามที่ขอมาในจดหมาย เป็นความใจกว้างเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องดี ไม่ใช่เรื่องเสื่อมเสียแต่ก็เป็นการเดินทางอ้อมให้นักเรียน รู้ตัวว่าการกระทำของนักเรียนนั้นไม่ถูกต้อง

- “ทั้งหญิง ทั้งคุณเนี่ยนะ ถึงจะเป็นรุ่นน้องของนายในชั้นเรียน แต่ที่นี้ทั้งสองคนถือว่าเป็นรุ่นพี่ เขากำลังเรียน ม.6 ขณะที่พวกนายเพิ่งจะ ป. 2”

ประโยคนี้เป็นประโยคที่มาสเตอร์เรวัต ซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องกล่าวเปรียบเทียบกับนักเรียนรุ่นพี่ได้รู้ตัวว่ากำลังมีสถานภาพเป็นนักดนตรีรุ่นน้อง ส่วนนักเรียนรุ่นน้องนั้นมีสถานภาพเป็นนักดนตรีรุ่นพี่ เป็นการอบรมตักเตือนให้นักดนตรีใหม่ละทิ้งอิการถือรุ่นถืออาวุโสเพื่อจะได้เรียนรู้วิธีการเล่นดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการแสดงภาพของมาสเตอร์เรวัตว่าเป็นครูที่มีกลยุทธ์ในการอบรมตักเตือนให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย เป็นครูที่รู้จักวิธีการสอนดี

- “นี่คือคำสั่ง 1. ห้ามนักเรียนทุกคนออกห่างจากค่ายพักเกินรัศมี 500 เมตร 2. ห้ามนักเรียนทุกคนไปที่ลำธารหลังค่ายโดยที่ไม่มีครูไปด้วย 3. ผู้ใดฝ่าฝืนมีโทษหนักถึงหนักมาก”

อาจารย์โรงเรียนหญิงเดือนนักเรียนของตนไม่ให้ฝ่าฝืนคำสั่ง เพื่อความปลอดภัยของตัวนักเรียนเอง แสดงภาพครุที่มีความรักและห่วงใยนักเรียนเป็นอย่างมาก

-“หวังว่าพวกเราคงจะไม่มีใครทำอะไรให้เสื่อมเสีย หรือประพฤติกปฏิบัติไม่เหมาะสม ไม่ควร ไม่เป็นสุภาพบุรุษ สุภาพสตรี ไม่เป็นนักเรียนที่ดี ขอให้พวกเราทุกคนนี้อยู่เสมอว่า การมาเข้าค่ายฝึกของเราในครั้งนี้เป็นการทำงานร่วมกัน เพื่อชื่อเสียง และเกียรติของโรงเรียน รวมทั้งของพวกเธอเองด้วย ไม่ใช่มาเที่ยว ตั้งใจกันให้ดี”

ประโยคดังกล่าวเป็นประโยคที่อาจารย์กล่าวตักเตือน ห้ามปรามมิให้นักเรียนกระทำในสิ่งที่ไม่สมควรกระทำ เป็นการสะท้อนภาพของครูที่มีความหวังดีต่อนักเรียนต้องการให้ตั้งใจ ซ้อมดนตรีเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้

-“ความจริงการมาเข้าค่ายฝึกซ้อมกันแบบนี้ มันไม่ใช่เรื่องที่จะต้องเอาสัตว์เลี้ยงมาช่วย”

การกล่าวตักเตือน เชิงตำหนินี้ ก็เพราะเห็นว่าถ้านักเรียนนำสัตว์เลี้ยงมา เข้าค่ายด้วย นักเรียนก็จะไม่สามารถทุ่มเทฝึกซ้อมได้อย่างเต็มที่ และอาจจะทำให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายได้ เป็นการแสดงภาพของครูที่เป็นห่วงนักเรียนว่าจะไม่ได้ประโยชน์จากการเข้าค่ายฝึกซ้อมเต็มที่

-“วงดนตรีแต่ละวง ต้องไม่มีใครเป็นพระเอกคนเดียว และต้องไม่มีใครเป็นผู้ร้ายด้วย ทุกคนต้องเป็นส่วนประกอบที่ดีของกันและกัน”

-“วงโยธวาทิตเป็นเรื่องของความพร้อมเพรียง ไม่ต้องการความเด่น วงโยธวาทิตเป็นเรื่องของหมู่คณะ ไม่ต้องการพวกอวดเก่ง... ไปคิดให้ดีนะว่าอยากเป็นพวงซ่า ไร้สาระ หรือเป็นนักเรียนที่ดี เป็นคนเล่นดนตรีที่ดี”

ประโยคข้างต้นทั้ง 2 ประโยคนี้อาจารย์พยายามสอนให้นักเรียนเข้าใจว่าการเล่นดนตรี ต้องอาศัยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีการยกตัวอย่างเปรียบเทียบอธิบาย ซึ่งนักเรียนก็เข้าใจ และสามารถทำได้ดี จนกระทั่งมีสิ่งเร้าทำให้เสียสมาธิ อาจารย์จึงต้องขอให้นักเรียนกลับไปคิด ทบทวน ประโยคทั้ง 2 ประโยคนี้นี้เป็นการสอนที่แสดงให้เห็นภาพของอาจารย์ว่าเป็นครูที่มีความตั้งใจมุ่งมั่นในการสอนเป็นอย่างมาก

-“ถ้านายไม่อวดรวยเอาไอ้ของพวกนี้มา ทั้งๆ ที่เรามาฝึกซ้อมกัน ปัญหาความยุ่งยากต่าง ๆ มันก็จะลดน้อยลง ถ้านายหัดทำตัวให้อยู่ในแถว ไม่อวดเด่นแสดงปมเหนือคนอื่น ผลงานการฝึกซ้อมของพวกนาย มันก็จะดีกว่านี้อีกหลายเท่า”

ประโยคนี้อาจารย์เรวดีอธิบายถึงสิ่งให้นักเรียนไม่ควรกระทำ เป็นการชี้ความควรไม่ควรให้นักเรียนได้รู้จักคิด ถึงแม้ว่าจะไม่ประสบความสำเร็จในการชี้แจงตักเตือน แต่ก็แสดงภาพ

ของมาสเตอร์เรวัตีว่าเป็นครูที่มีความตั้งใจจริง มุ่งมั่น จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการฝึกซ้อมดนตรีให้ได้

บทสนทนาที่ครูพูดกับนักเรียนในลักษณะที่ให้โอกาสแก่นักเรียนก็มีปรากฏอยู่หลายตอนด้วยกัน

-“ตกลงใครสมัครใจจะเลือกเล่นอะไร”

ประโยคนี้เป็นการให้โอกาสนักเรียนได้เลือกเล่นเครื่องดนตรีได้ตามความสมัครใจเป็นภาพของครูที่ให้โอกาสนักเรียนตามความชอบ ความสนใจและความถนัด

-“จดหมายของพ่อเธอเธอ... อนุญาตให้เข้าวง”

ประโยคนี้เป็นการให้โอกาสนักเรียนได้เข้าเล่นในวงโยชวาทิต ทั้งๆ ที่อธิการก็ทราบดีว่าจดหมายอนุญาตนั้นเป็นจดหมายปลอม แต่เนื่องจากอธิการได้เห็นความตั้งใจจริงและเห็นว่าสิ่งที่นักเรียนต้องการทำเป็นสิ่งที่ดี จึงให้โอกาสนักเรียนได้เข้าวงโยชวาทิตตามที่ต้องการ

-“มาสเตอร์จะโทร... ไปขออนุญาตท่านอธิการ พิจารณาให้พวกนายที่ไม่พร้อมจะอยู่ในวงเรากลับบ้านได้”

-“มาสเตอร์โทรศัพท์ไปบอกท่านอธิการแล้ว พวกนายสามารถลาออกจากวงและกลับบ้านได้โดยไม่มีควมผิด”

ประโยคข้างต้นทั้ง 2 ประโยคนี้ เป็นประโยคที่ครูให้โอกาสแก่นักเรียนที่ไม่ต้องการเล่นดนตรีในวงโยชวาทิตลาออกจากวงได้โดยไม่มีผิด เป็นการแสดงภาพครูที่ใจกว้างเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกตามที่ปรารถนา โดยเฉพาะเมื่อเห็นว่าไม่สามารถรั้งนักเรียนเหล่านั้นไว้วงโยชวาทิตได้อีกต่อไปแล้ว

-“ตกลง มาสเตอร์จะกลับไป”

ประโยคนี้เป็นการตัดสินใจจะกลับไปเป็นอาจารย์ผู้ฝึกสอนและควบคุมวงโยชวาทิตอีกครั้งตามคำเรียกร้องของนักเรียน ซึ่งเป็นการให้โอกาสแก่นักเรียนได้ร่วมกันสร้างวงโยชวาทิตอย่างที่ต้องการอีกครั้ง เป็นการแสดงภาพของครูที่มีเชื่อมั่นในตัวลูกศิษย์ เช่นเดียวกับที่เป็นการสะท้อนภาพของครูด้วยว่า เป็นครูที่นักเรียนรัก และศรัทธาอย่างมาก

-“เชื่อมั่นหน่อย อินทิวา เชื่อมั่นหน่อย”

- “ในฐานะครัมเมเยอร์ เธอเป็นผู้นำ เข้าใจไหม”
- “เข้าใจค่ะ”
- “ต้องมีสมาธิ”
- “มีสมาธิค่ะ”
- “ต้องมีความเชื่อมั่น”
- “มีความเชื่อมั่นค่ะ”
- “เชื่อมั่นแล้วคงเลย”

บทสนทนาข้างต้น เป็นบทสนทนาที่มาสเตอร์เรวัติกสาวให้กำลังใจแก่นักเรียนซึ่งมักล้มเหลวในการซ้อมควบคทาอยู่เสมอ เป็นภาพของครูที่มีความรักและปรารถนาดีต่อนักเรียน และมีความมุ่งมั่นพยายามที่จะให้กำลังใจนักเรียนอย่างเต็มที่ เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในสิ่งที่กระทำ

-“เอราวัดตอนนี้เก่งมาก เป็นนักเรียนที่ดี และเป็นนักดนตรีชั้นเยี่ยมเลย”

บทสนทนาที่ครูพูดกับผู้ปกครองนักเรียนที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ เป็นบทสนทนาที่ครูกล่าวปกป้องความสามารถของนักเรียนให้ผู้ปกครองได้ทราบ และเป็นการกล่าวปกป้องต่อหน้านักเรียนด้วย จึงเป็นการกล่าวปกป้องนักเรียนด้วยความจริงใจและเป็นการให้กำลังใจกับนักเรียนไปด้วยในเวลาเดียวกัน เป็นการแสดงภาพของครูว่ามีหลักจิตวิทยาที่ดีในการกล่าวปกป้องชมเชย และเป็นครูที่มีความรักต่อนักเรียนอย่างจริงใจ

-“เห็นแก่คุณสองคน บราเดอร์จะให้โอกาสลูกของคุณอีกครั้ง”

ประโยคนี้อธิการกล่าวกับผู้ปกครองนักเรียนที่กระทำคามผิดรุนแรงและมีโทษถึงไล่ออกจากโรงเรียน เป็นการให้โอกาสแก่นักเรียนตามที่ผู้ปกครองมาอ้อนวอนขอ โดยเมื่อพิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว ก็เห็นว่า การกระทำคามผิดครั้งนี้เกิดจากความรักของเขามที่มีต่อเนื่อง ไม่ได้เกิดจากนิสัยหรือสันดานบาปหยาบช้าแต่อย่างใด ทั้งยังเป็นความผิดครั้งแรกด้วย เป็นการแสดงภาพครูที่มีเหตุผลไม่ถือระเบียบอย่างเคร่งครัดจนเกินไป

บทสนทนาที่ครูพูดกับครูที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ เป็นการสนทนาที่ผู้พูดแสดงลักษณะที่มีอำนาจเหนือผู้ฟัง ผู้พูดคืออธิการ ส่วนผู้ฟังคือมาสเตอร์เรวัติก ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นการสนทนาที่ใช้ถ้อยคำในเชิงวางอำนาจใหญ่โต แต่ก็ยังเป็นบทสนทนาที่นำหนักของอำนาจตกอยู่ที่อธิการเพียงข้างเดียวอย่างเห็นได้ชัดเจน

- “ผมพาพวกนี้มาฝากมาสเตอร์ พวกนี้ นะเขารักดนตรีกันทั้งนั้น ให้มาอยู่ในวงโยชวาทิตทั้งหมดนี่เลย”
- “พอกลับจากค่ายฝึกก็ร่วมแสดงในงานของท่านผู้ว่าฯ แล้วจากนั้นก็ต่อด้วยงานคืนสู่เหย้าเลย”
- “อย่าให้พลาดนะมาสเตอร์”

ประโยคเหล่านี้เป็นข้อความที่อธิการซึ่งเป็นครูผู้ใหญ่บังคับและสั่งการให้มาสเตอร์เรวัตติ ซึ่งเป็นครูผู้น้อยปฏิบัติโดยไม่ได้รับฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของมาสเตอร์เรวัตติเลย เป็นการสะท้อนภาพของครูระดับผู้บังคับบัญชาซึ่งมีลักษณะที่ชอบวางอำนาจสั่งการตามใจชอบโดยไม่เห็นใจครูที่อยู่ในระดับปฏิบัติงานว่าจะมีอุปสรรคหรือปัญหาความขัดข้องอย่างไรบ้างที่จะทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามที่สั่งได้ หรืออย่างใดผลดี

- “เรื่องเล็ก เราเพื่อนบ้านกัน อย่าไปคิดมากเลยคุณ พวกเราก็อย่างนี้วัน ๆ ราบกะแต่ไอ้เด็กพวกนี้ อย่างว่านะ เด็กมันไม่ได้คิดเหมือนเรา”

ประโยคข้างต้นนี้เป็นประโยคที่อาจารย์โรงเรียนหญิงตอบมาสเตอร์เรวัตติ เมื่อมาสเตอร์เรวัตติกล่าวขอบคุณที่ได้ให้ความช่วยเหลือในกรณีที่นักเรียนของมาสเตอร์เรวัตติประสบอุบัติเหตุตกเขา คำตอบของอาจารย์โรงเรียนหญิงนี้แสดงถึงความมีน้ำใจของอาจารย์โรงเรียนหญิงที่มีต่อเพื่อนร่วมอาชีพ และต่อนักเรียน ซึ่งแม้ว่าจะไม่ใช่นักเรียนของตน อาจารย์ผู้นี้ก็ยังแสดงน้ำใจให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังสะท้อนภาพด้วยว่าผู้ที่เป็นครูต้องประสบกับความเหนื่อยยากและความลำบากในการสั่งสอนอบรมนักเรียนให้เป็นคนดี ให้มีวิชาความรู้

นอกจากนี้ก็ยังมึประโยคที่อาจารย์โรงเรียนสตรีมาให้กำลังใจกับมาสเตอร์เรวัตติก่อนที่วงโยชวาทิตของมาสเตอร์เรวัตติจะออกแสดงในงานคืนสู่เหย้า และเมื่อการแสดงผ่านไปด้วยดี อาจารย์โรงเรียนหญิงก็ยังมาแสดงความยินดีกับมาสเตอร์เรวัตติด้วย เป็นการแสดงภาพความเข้าใจอันดีในระหว่างเพื่อนร่วมอาชีพ

การใช้คำสรรพนามของครูในภาพยนตร์เรื่องนี้ เนื่องจากเป็นเรื่องราวที่กำหนดให้เกิดขึ้นในโรงเรียนที่เป็นของศาสนาคริสต์ ครูจึงใช้คำสรรพนามเรียกตัวเองเมื่อพูดกับนักเรียนว่า “มาสเตอร์” ตลอดทั้งเรื่อง และใช้คำสรรพนามแทนตัวนักเรียนว่า “นาย หรือ “พวกนาย” ซึ่งเป็นคำสรรพนามแทนตัวนักเรียนซึ่งส่วนมากเป็นผู้ชาย แต่ก็มีกรเรียกชื่อเล่นของนักเรียนบ้าง ซึ่งเป็นการแสดงความสนิทสนมเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน

5.2 Non-Verbal Language หรืออวัจนภาษา

5.2.1 ลักษณะท่าทางของครู

ลักษณะท่าทางของมาสเตอร์เรวัตติซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องเป็นลักษณะท่าทางที่ดี มีความสุภาพเรียบร้อยกับบุคคลระดับครู และแสดงความเป็นกันเองกับนักเรียน เป็นลักษณะท่าทางที่เหมาะสมแก่การเป็นครู

ส่วนลักษณะท่าทางของอธิการก็เป็นลักษณะท่าทางที่สมกับเป็นอาจารย์ผู้ใหญ่ คือมีความเป็นผู้ใหญ่ แต่ไม่ได้วางท่ากับนักเรียนจนดูมีช่องว่างระหว่างกัน เป็นครูที่มีอารมณ์ดีและน่าเคารพ

มาสเตอร์จวบซึ่งเป็นอาจารย์ฝ่ายปกครองมีลักษณะท่าทางที่ดู น่ากลัว ไม่ยิ้มแย้ม เป็นครูที่มีลักษณะที่นักเรียนไม่ปรารถนาจะพบ เพราะมักปรากฏตัวพร้อมกับการลงโทษเสมอ

อาจารย์เครือซึ่งเป็นอาจารย์โรงเรียนหญิงคนหนึ่ง เป็นครูที่มีท่าทางที่ค่อนข้างดี แต่ไม่น่ากลัวมากนัก บางครั้งสถานการณ์ทำให้อาจารย์ผู้นี้แสดงท่าทางตลกเล็กน้อย แต่โดยรวมก็จัดว่าเป็นครูที่น่านับถือ

อาจารย์โรงเรียนหญิงอีกคนหนึ่งคืออาจารย์ลาวัณย์ เป็นอาจารย์ที่มีลักษณะที่ดี เป็นครูที่ใจดี มีลักษณะเป็นครูที่แสนดี

5.2.2 ลักษณะการแต่งกายของครู

ลักษณะการแต่งกายของมาสเตอร์เรวัตติซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องนั้น พบว่าในขณะที่อยู่ในสถานศึกษาก็มักจะแต่งกายด้วยเสื้อเชิร์ตแขนยาวสีขาว ผูกเนคไทเรียบร้อย เหมาะแก่การเป็นครู ส่วนเมื่อออกค่ายก็แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่เหมาะสมแก่สถานที่ คือถึงแม้ว่าจะเป็นการแต่งกายในชุดสำรองที่ดูสบายๆ แต่ก็เป็นการแต่งกายที่เรียบร้อย เหมาะแก่สถานภาพความเป็นครู

ส่วนลักษณะการแต่งกายของอธิการนั้น เนื่องจากอธิการมีตำแหน่งเป็นนักบวชในศาสนาคริสต์ การแต่งกายจึงเป็นชุดของนักบวชตลอดทั้งเรื่อง คือเป็นเสื้อแขนยาวที่มีความยาวกรอมเท้าสีขาว

การแต่งกายของมาสเตอร์จวบซึ่งเป็นอาจารย์ฝ่ายปกครอง ก็แต่งกายเหมือนมาสเตอร์เรวัตติ คือแต่งกายด้วยเสื้อเชิร์ตแขนยาวสีขาว ผูกเนคไทเรียบร้อย เหมาะแก่การเป็นครู

ลักษณะการแต่งกายของอาจารย์โรงเรียนหญิง ขณะที่อยู่ที่ค่ายนั้นก็แต่งกายที่เหมาะสมแก่สถานที่ และเมื่ออยู่ที่โรงเรียนหรือสถานที่อื่น ก็แต่งกายสุภาพเรียบร้อย คือเป็นชุด

สื่อกระโปรงตามความเหมาะสม

5.2.3 การใช้น้ำเสียงของครู

การใช้น้ำเสียงของมาสเตอร์เรวัตติซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องนั้นเป็นการใช้น้ำเสียงแบบปกติ ราบเรียบ สม่่าเสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในสภาวะอารมณ์เช่นใด เว้นแต่เมื่อนักเรียนมีการถกเถียง ไม่ยอมรับการพิพากษาโทษความผิดของคนโดยมีมีจนาทิกฎิจึงมีการขึ้นเสียงเพื่ออธิบายชี้แจงโทษความผิดของนักเรียน แต่โดยปกติแล้วมาสเตอร์เรวัตติจะใช้น้ำเสียงที่เป็นปกติ

การใช้น้ำเสียงของอธิการเป็นการใช้น้ำเสียงที่เป็นไปตามสถานการณ์ ถ้าพูดกับครูด้วยกันก็มักใช้น้ำเสียงที่แสดงว่าอารมณ์ดี ส่วนถ้าพูดกับนักเรียนที่กระทำผิด ถึงแม้ว่าจะเป็นการทำผิดหรือสั่งสอน แต่ก็ยังพอจะแฝงความมีอารมณ์ดีอยู่บ้างในความแข็งของน้ำเสียง โดยส่วนมากแล้วน้ำเสียงแสดงว่าพื้นฐานเป็นคนอารมณ์ดี

การใช้น้ำเสียงของมาสเตอร์จวบซึ่งเป็นอาจารย์ฝ่ายปกครองเป็นการใช้น้ำเสียงที่ค่อนข้างแข็ง แสดงความดุและน่ากลัว แม้เมื่อพูดกับอาจารย์ด้วยกันก็ยังเป็นน้ำเสียงที่แข็งๆ ฟังไม่เป็นกันเองเท่าใดนัก

อาจารย์เครือและอาจารย์ลาวัณย์ ซึ่งเป็นอาจารย์โรงเรียนหญิงนั้น ปรากฏว่ามีการใช้น้ำเสียงแบบอ่อนๆ เป็นส่วนมาก สำหรับอาจารย์เครือนั้นบางครั้งเมื่อเป็นการสั่ง ก็ใช้น้ำเสียงที่แข็งขึ้นมาเล็กน้อย ส่วนอาจารย์ลาวัณย์ แม้ว่าประโยคที่พูดจะดูเป็นคำสั่ง แต่น้ำเสียงที่ใช้เป็นน้ำเสียงที่อ่อนกว่าอาจารย์เครือ จึงทำให้ฟังออกไปทางขอร้องหรือขอความร่วมมือมากกว่า

5.2.4 การใช้ดนตรีประกอบ

-Plot Music

การใช้ดนตรีประกอบประเภท Plot Music ที่เกี่ยวกับการสร้างภาพของครูในภาพยนตร์เรื่องนี้มีอยู่ 2 เพลงด้วยกันคือเพลงมาร์ชของโรงเรียน กับเพลงที่ครูบรรเลงเพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกของครูออกมา

Plot Music เพลงแรกคือ เพลงมาร์ชโรงเรียนที่บรรเลงโดยของวงโยชวาทิต ในช่วงแรกของภาพยนตร์ นักดนตรียังไม่สามารถบรรเลงเพลงนี้ได้แน่นอนและดีพอ จึงไม่เป็นที่พอใจของมาสเตอร์เรวัตติซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวง แต่ในตอนสุดท้ายนักดนตรีสามารถบรรเลงได้ดีขึ้น และเป็นที่น่าพอใจของอาจารย์ผู้ควบคุมวง รวมทั้งเป็นที่ชื่นชมของผู้ฟังโดยทั่วไป เป็นการสื่อเรื่องพัฒนาการของนักเรียนที่อยู่ในวงโยชวาทิต ไม่แต่เฉพาะพัฒนาการในเรื่องการบรรเลงดนตรีเท่านั้น แต่รวมถึงพัฒนาการทางอารมณ์และทางสังคมของนักดนตรีด้วย จากการ

กำหนดใช้เพลงของโรงเรียน ก็เป็นการสื่อถึงจิตใจที่มีความรักในสถานศึกษา ความรักและความศรัทธาในตัวอาจารย์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา และสื่อถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของนักเรียน ซึ่งสามารถสะท้อนภาพของอาจารย์ผู้สอนว่าจะต้องเป็นครูที่มีความอดทนอย่างสูง ต้องมีความพยายามแรงกล้าและมีทั้งความรัก ทั้งความปรารถนาดีต่อนักเรียนอย่างมาก จึงสามารถทำให้นักเรียนของคนมีพัฒนาการจนถึงขั้นความสำเร็จได้

การบรรเลงเพลงของมาสเตอร์เรวดีโดยใช้แซกโซโฟน เป็นเพลงเศร้าๆ เหงาๆ ในตอนที่กำลังผัดหวังในการฝึกซ้อมดนตรีของนักเรียนที่ไม่ได้มุ่งมั่นเอาจริงเอาจังเท่าที่ควรจะเป็น การใช้เครื่องดนตรีเพียงชิ้นเดียวบรรเลงเพลงก็เป็นการให้ความรู้สึกโศกเศร้าและเหงาเศร้าเป็นอย่างมาก ท่วงทำนองบรรเลงซึ่งก็เป็นแบบเศร้าๆ ก็ยิ่งแสดงถึงความผัดหวัง เป็นการสื่ออารมณ์ของผู้บรรเลงได้เป็นอย่างดี

-Background Music

ดนตรีประกอบประเภท Background Music ในภาพยนตร์เรื่องนี้มีอยู่ 2 ลักษณะคือเป็นเพลงบรรเลงที่มีเสียงร้องด้วย กับที่เป็นเพลงบรรเลงด้วยดนตรีอย่างเดียว ไม่มีเสียงร้อง ซึ่ง Background Music ที่ใช้ในภาพยนตร์นี้ก็สามารถสื่อภาพของครูออกมาได้อย่างชัดเจน

ในขณะที่อาจารย์กำลังมีความรู้สึกเสียใจ และผัดหวังที่เห็นนักเรียนทะเลาะกัน ต่างก็โทษว่าเป็นความผิดของกันและกันที่ทำให้การแสดงครั้งแรกของวงโยธวาทิตต้องล้มเหลวอย่างไม่เป็นท่า ไม่มีควมสามัคคี ไม่มีความเห็นอกเห็นใจกัน เพลง Background Music ที่ใช้ในฉากนี้ก็เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องแสดงถึงความผัดหวังและการหมดกำลังใจ สื่อถึงความรู้สึกของอาจารย์ว่ากำลังใจที่เคยมีอยู่ได้ถดถอยไปจนหมดแล้ว มีแต่ความทุกข์ ความเศร้าใจ ความผัดหวัง

เพลง Background Music อีกเพลงหนึ่งที่ใช้อยู่หลายตอนในภาพยนตร์เรื่องนี้ ก็เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องเกี่ยวกับการกลับคืนสู่เหย้า กลับมาสู่สถานศึกษา กลับมาหาอาจารย์ กลับมาสร้างความชื่นชมยินดีให้กับอาจารย์ การใช้เพลง Background Music เพลงนี้ครั้งแรกใช้ในขณะที่นักดนตรีเริ่มเรียนรู้วิธีเล่นดนตรีและฝึกซ้อมดนตรีกัน และใช้ครั้งสุดท้ายในตอนที่ยังโยธวาทิตประสบความสำเร็จในการแสดง

การใช้ Background Music ที่เป็นเพลงบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีเสียงร้องนั้น เป็นการใช้เพลงบรรเลงตามอารมณ์ซึ่งส่วนมากเป็นบรรยากาศของเรื่องโดยทั่วไปมากกว่า ไม่เน้นเรื่องของครู-อาจารย์ เท่าใดนัก

5.2.5 การใช้ Effect

-Effect ด้านแสงและสี

การใช้ Effect ด้านแสงและสีซึ่งเป็นส่วนช่วยในการสร้างภาพของครูที่เด่นชัดที่สุดในภาพยนตร์เรื่องนี้ คือขณะที่มาสเตอร์เรวัตีซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องกำลังนั่งเป่าซอไซโฟนอยู่คนเดียวที่ถ่ายในเวลากลางคืน ปรากฏว่ามีการใช้ Effect ด้านแสงและเงาทำให้เห็นภาพของมาสเตอร์เรวัตีว่ากำลังมีความทุกข์ เพราะกำลังนั่งอยู่ในความมืด เมื่อประกอบ Position ของภาพและเสียง Plot Music เข้าด้วยกันแล้ว ก็ยังเป็นการเสริมความรู้สึกโดดเดี่ยว ความเหงาและความทุกข์ให้กับภาพครูในฉากนั้นเป็นอย่างมาก นอกจากฉากนี้แล้ว การใช้ Effect ด้านแสงสีไม่มีในลักษณะที่เสริมภาพของครูให้ดูเด่นพิเศษแต่ประการใด

-Effect ด้านเสียง

Effect ด้านเสียงหรือ Sound Effect ที่เสริมภาพของครูในภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นส่วนที่ช่วยเสริมความน่ากลัวในกับภาพครูที่อยู่ในฉากที่อาจารย์ลงโทษนักเรียนด้วยการตี ก็มีการใช้เสียงขบๆ ประกอบการตี ซึ่งลักษณะของเสียงก็เป็นเสียงปกติตามธรรมชาติไม่ได้เพิ่มความแปลกพิเศษให้เหนือธรรมชาติแต่อย่างใด แต่ก็สามารถทำให้ภาพการลงโทษนั้นดูน่ากลัวขึ้นได้

5.2.6 การใช้มุมกล้อง และ Shot

-การใช้มุมกล้อง

การใช้มุมกล้องในภาพยนตร์เรื่อง "อนึ่ง คิดถึงพอสังเซป รุ่น 2" นี้ปรากฏว่าเกือบตลอดทั้งเรื่องเป็นไปตามธรรมชาติ คือส่วนมากจะเป็นมุมกล้องระดับ Eye-level Camera Angle แม้ในภาพที่นักเรียนถูกลงโทษด้วยการวิดพื้น มุมกล้องก็ยังคงเป็นแบบ Eye-level Camera Angle ในระดับสายตาของนักเรียนที่จะถูกลงโทษ ไม่ค่อยปรากฏมุมกล้องในลักษณะ High / Low Angle เท่าไรนัก เหมือนว่าจะสื่อระดับความสัมพันธ์อาจารย์กับนักเรียนว่าอาจารย์มีความเท่ากันกับนักเรียนมากขึ้นในเรื่องของการเป็นมิตร แต่ในเรื่องของสถานภาพที่อาจารย์สูงกว่านักเรียนก็ยังคงแสดงออกมาโดยการจัด Position ของภาพ เช่นในขณะที่นักเรียนวิดพื้น การใช้มุมกล้องก็เป็นระดับ Eye-level Camera Angle โดยยึดระดับสายตาของนักเรียนที่กำลังวิดพื้นอยู่เป็นเกณฑ์ ให้เห็นขากางเกงของอาจารย์อยู่ด้านหลังของนักเรียน หรือเมื่อนักเรียนทำ Mouth-piece ตกพื้นแล้วก้มศีรษะลงไปเก็บ ก็ให้เห็นภาพอาจารย์ที่กำลังยื่นหน้าดูมอมมานั้นเป็นภาพกลับหัว มีท้องฟ้าเป็นภาพ Background ทำให้สื่อว่าอาจารย์คนนั้นมีอำนาจเหนือนักเรียน

-การใช้ Shot

การใช้ Shot ในภาพยนตร์เรื่องนี้ปรากฏว่าไม่ได้มีการใช้ Shot พิเศษเพื่อเป็นการสร้างภาพของครูแต่อย่างใด กล่าวคือการใช้ Shot มักจะเป็นในลักษณะปกติธรรมดาอย่างมาก เช่นเมื่อต้องการแสดงสีหน้าของตัวละครครู ก็จะใช้ Shot ในลักษณะ Close up ภาพใบหน้าของตัว

ละคร ภาพที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ส่วนมากเป็นภาพในลักษณะสมจริงสมจังเป็นอย่างมาก เป็นการสื่อว่าลักษณะการดำเนินเรื่องและลักษณะของตัวละครในภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นลักษณะที่เหมือนจริง อาจจะมีจริงได้ในสังคมจริงๆ ถือเป็นแนว Realistic นั่นเอง

5.2.7 การใช้เทคนิคพิเศษทางด้านการถ่ายทำ และการตัดต่อภาพ

การใช้เทคนิคพิเศษทางด้านการถ่ายทำในภาพยนตร์เรื่องนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครูก็คือ การใช้เทคนิคการถ่ายทำแบบ Slow Motion ในขณะที่ครีမ်เมเยอร์โยนคทา เป็นการสร้างความรู้สึกตื่นเต้นกับผู้ชมที่อยู่ในเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องของภาพยนตร์ รวมทั้งมาสเตอร์เรวัตติซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องด้วย เป็นความรู้สึกที่ตื่นเต้นอย่างมาก สามารถสื่อความได้อีกด้วยว่าทุกคนพยายามเอาใจช่วยนักเรียนคนที่เป็นครีမ်เมเยอร์อย่างเต็มที่ นอกจากนั้นก็ยังสื่อถึงความยากลำบากในการสอนของครูออกมาด้วยว่าน่าจะสอน กว่าจะฝึกนักเรียนให้ประสบความสำเร็จได้นั้น เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลานานมาก ต้องอดทนและรอคอยกว่าผลงานจะปรากฏออกมาเป็นที่น่าชื่นชมยินดี

วิเคราะห์ภาพรวมของครูจากองค์ประกอบของภาพยนตร์

1. Verbal Language หรือ วจนภาษา

ตัวละครครูที่ปรากฏในภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่องที่ทำการศึกษาซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้น 19 ตัวละครนี้ เมื่อวิเคราะห์ภาพรวมจาก Verbal Language หรือ วจนภาษา ไม่ว่าจะเป็น Monologue หรือ Dialogue จะเห็นได้ว่า ครูส่วนมากเป็นครูที่มีความรักและความห่วงใยในตัวนักเรียนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นครูระเบียบจากภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” ซึ่งมีความห่วงใยนักเรียนทั้งในเรื่องความประพฤติที่กลัวว่าจะออกนอกกรอบนอกทางทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษา ความห่วงใยนี้แสดงออกโดยการออกกฎข้อบังคับให้นักเรียนปฏิบัติตาม ส่วนตัวละครครูคนเดิมในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” ก็เป็นการแสดงภาพความห่วงใยนักเรียนในเรื่องยาเสพติด ซึ่งเริ่มเป็นปัญหาสำคัญของสังคมในช่วงที่ภาพยนตร์เรื่องนี้ถูกผลิตออกมาสู่ตลาดบันเทิง ครูไหวจากภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” ก็แสดงความห่วงใยนักเรียนในเรื่องต่างๆ หลายเรื่อง ทั้งด้านการศึกษา สุขภาพ และเรื่องอื่นๆ อาจารย์วาริจากภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวาริ” ก็แสดงความห่วงใยนักเรียนในเรื่องการที่นักเรียนมีปัญหากับครอบครัว และมาสเตอร์เรวัตติจากภาพยนตร์เรื่อง “อึ้ง คัดถึงพอสั่งเขปรุ่น 2” ก็แสดงความห่วงใยนักเรียนในเรื่องสวัสดิภาพความปลอดภัยของนักเรียน และในเรื่องการฝึกซ้อมดนตรี

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์ Verbal Language หรือ วจนภาษาในภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่อง ก็ยังพบว่า มีตัวละครครูตัวเอกของเรื่องที่แสดงลักษณะอื่นๆ อีก กล่าวคือในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” Verbal Language หรือ วจนภาษาที่พบนั้นได้แสดงภาพของครูระเบียบให้มีความดู ความโหด ความน่ากลัว และในขณะเดียวกันก็มีลักษณะไป

ในทางคักดีลิตี หรือเกินจริง เพื่อเสริมความเป็น Comedy ของภาพยนตร์ คือถ้ามีการเอ่ยชื่อ ครูระเบียบครั้งใด ครูระเบียบก็จะมาปรากฏตัวทุกครั้งไป ซึ่งเป็นลักษณะที่เกินความจริง นักเรียนแสดงออกถึงความรู้สึกที่ว่าชื่อของครูระเบียบนั้นเป็นเสมือนถ้อยคำอันคักดีลิตี ไม่ควรเอ่ยถึงเลยถ้าไม่จำเป็นจริงๆ ส่วนในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” ตัวละครครูตัวเดียวกัน คือครูระเบียบนั้น จากการศึกษา ก็พบว่า Verbal Language หรือวจนภาษาที่แสดงลักษณะของครูในแนวเดียวกันกับภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” แต่เป็นในลักษณะที่มากกว่า ทั้งในเรื่องความคูล ความน่ากลัว การลงโทษ และเรื่องความเกินจริงที่เสริมแนวความเป็น Comedy ของภาพยนตร์ นอกจากนี้ตัวละครครูตัวเอกก็ยังคงได้แสดงภาพของครูที่เป็น Round Character มากกว่าในภาพยนตร์เรื่องแรก คือได้เห็นภาพของครูที่ยังมีความปรารถนาในเรื่องความรักและการมีคู่ครอง ซึ่งเป็นมุมมองอีกด้านหนึ่งที่ไม่ได้ถูกนำเสนอในภาพยนตร์เรื่องแรก และจากการกำหนดเรื่องราวให้ครูระเบียบมีความรัก สิ่งที่ถูกนำเสนอควบคู่กันมาก็คือการกำหนดให้ครูระเบียบพบกับความผิดหวังในความรักถึง 2 ครั้งด้วยกัน

ในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” การศึกษา Verbal Language หรือวจนภาษา ก็พบว่า นอกจากภาพของครูไหวซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องนั้นจะเป็นภาพของครูที่มีความรักและห่วงใยนักเรียนโดยการแสดงความเข้มงวดกวดขันนักเรียนให้อยู่ในทำนองคลองธรรมที่ถูกต้อง และมีการลงโทษที่รุนแรงเพื่อให้นักเรียนเข็ดหลาบ ไม่กล้ากระทำความผิดอีก ก็ยังได้แสดงภาพของครูที่มีระเบียบวินัยในตัวเอง มีความเคร่งครัดในความเป็นครูอย่างมาก มีจิตวิญญาณของความเป็นครูตลอดเวลา เป็นคนรักธรรมชาติ และเป็นบุคคลสำคัญที่มีความหมายเป็นอย่างมากสำหรับสังคมที่ครูเป็นสมาชิกอยู่

ส่วนในภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” นั้น พบว่าอาจารย์วารีซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องได้แสดงความเป็นครูที่รู้หลักจิตวิทยาครูเป็นอย่างดี การให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน จะพบได้ว่าอาจารย์วารีไม่ได้ชี้ทางในการแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนเลย แต่จะชี้ทางให้นักเรียนได้รู้จักคิด รู้จักมองปัญหา และค้นหาแนวทางที่จะแก้ปัญหาด้วยตัวของนักเรียนเอง ซึ่งเป็นวิธีการที่ดีกว่าการช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนโดยตรง วิธีการของอาจารย์วารีนี้จะช่วยให้นักเรียนรู้จักวิธีมองปัญหาและแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ทำให้เป็นคนเข้มแข็งและแกร่งพอที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ ต่อไปได้ ถ้าใช้วิธีการช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนโดยตรง ผลก็คือนักเรียนคนนั้นก็จะเป็นคนไม่รู้จักคิดแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ทำให้เป็นคนอ่อนแอ อ่อนต่อโลก ซึ่งไม่เป็นผลดีกับนักเรียนเลย

และในภาพยนตร์เรื่อง “อึ้ง คิดถึงพอสังเขป รุ่น 2” จากการศึกษา Verbal Language หรือวจนภาษา ก็พบว่า มาสเตอร์เรวัตซึ่งเป็นครูตัวเอกของเรื่องนั้นเป็นครูที่มีความสามารถในวิชาที่สอนและมีความตั้งใจมุ่งมั่นในการสอนเป็นอย่างมาก นักเรียนมีความเชื่อถือ

และศรัทธาอย่างสูง นอกจากนี้ยังเป็นครูที่มีความเป็นกันเองกับนักเรียน รู้จักการให้โอกาสและการให้กำลังใจนักเรียน แต่ก็มีส่วนที่แสดงภาพของครูที่อ่อนแอ ท้อแท้ หมดกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของครูอยู่บ้าง หากในภาพยนตร์นี้ไม่ได้เน้นในมุมมองที่ว่าครูยอมแพ้ต่อสถานการณ์เช่นนั้น เพราะมุมมองสำคัญที่ภาพยนตร์เรื่องนี้นำเสนอและพบได้ใน Verbal Language หรือวจนภาษาก็คือ มุมมองที่เน้นด้านนักเรียน โดยเน้นในลักษณะที่ว่านักเรียนทำตัวไม่เจียมครูเกิดความท้อแท้ เมื่อครูยอมแพ้โดยการลาออกไปจากโรงเรียนแล้ว นักเรียนจึงได้คิดและรู้สึกสำนึกในความผิดของตน มองเห็นคุณค่าของครู ทำนองที่ว่าของดีอยู่ในมือไม่เห็นค่า ต่อเมื่อหลุดมือไปแล้วจึงได้รู้สึกว่ามันเป็นของดี และเมื่อนักเรียนได้คิดแล้วจึงได้พากันไปเรียกร้องขอให้มาสเตอร์เรวัตกลับมาเป็นครูของพวกเขาต่อไป

ส่วนภาพรวมของครูตัวประกอบที่ได้จากการศึกษา Verbal Language หรือวจนภาษา ในภาพยนตร์ที่ทำการศึกษานั้น ก็พบว่าตัวละครครูที่แสดงภาพของครูที่ไม่ได้อยู่หลายตัวละครด้วยกัน เริ่มด้วยในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” ปรากฏว่าครูตัวประกอบที่มีอยู่ 2 ตัวละครด้วยกัน ได้แสดงภาพของครูที่ทำตัวไม่เหมาะสมกับความเป็นครู หรือแสดงภาพของครูที่มีความบกพร่องในความเป็นครู ตัวละครครูตัวแรกก็คือ ครูผู้ชายที่สอนวิชาภาษาไทย จากการวิเคราะห์ Verbal Language หรือวจนภาษาทั้งที่เป็นของตัวครูเอง และของนักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนของครูคนนี้ ก็พบว่าครูผู้ชายที่สอนวิชาภาษาไทยคนนี้มีพฤติกรรมที่มีความเบี่ยงเบนทางเพศอย่างมาก กับทั้งยังขาดคุณสมบัติในการควบคุมชั้นเรียน และการควบคุมอารมณ์ของตนเองด้วย ส่วนครูอีกคนหนึ่งก็คือผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งพบว่าเป็นครูที่ไม่เห็นแก่นักเรียนเป็นที่ตั้ง คือเห็นแก่ประโยชน์ในทางธุรกิจของโรงเรียนมากกว่า และนอกจากนี้ก็ยังหลงตัวเองในเรื่องวุฒิการศึกษาว่าเรียนมาสูง จบจากต่างประเทศ แต่กลับเป็นคนใจแคบ ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และชอบใช้อำนาจกับครูผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอย่างไม่มีเหตุผล ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ทำให้ผู้อำนวยการผู้นี้ไม่เหมาะที่จะเป็นครู หรือเป็นครูที่ดีไม่ได้

ครูตัวประกอบในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” ซึ่งมีอยู่เพียงคนเดียวคือครูไปยาลนั้น จากการวิเคราะห์ Verbal Language หรือวจนภาษา ก็พบว่าครูไปยาลเป็นคนเรียบร้อยมาก เป็นคนขี้เกรงใจคนอย่างมากจนทำให้การพูดจาเป็นไปในลักษณะอ้ออึ้ง ติดๆ ขัดๆ เหมือนคนติดอ่าง ซึ่งลักษณะการพูดเช่นนี้ทำให้ครูระเบียบมองว่าครูไปยาลมีความเคอะเขิน อันเนื่องมาจากเกิดความรู้สึกชอบพอคูระเบียบขึ้นมา จนกลายเป็นเรื่องราวเข้าใจผิดใหญ่โตในเวลาต่อมา แต่ในส่วนของการปฏิบัติหน้าที่ความเป็นครูนั้น พบว่าครูไปยาลเป็นคนอารมณ์เย็น และมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เป็นอย่างดี แต่ขาดความสามารถในการควบคุมชั้นเรียน เพราะบุคลิกภาพที่อ่อนจนเกินไป ไม่เด็ดขาด

ในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” นั้นตัวละครครูตัวประกอบมีอยู่ 2 ตัวละครคือ ครูอ่วมและครูใหญ่ จากการวิเคราะห์ Verbal Language หรือวจนภาษาก็พบว่า ครูอ่วมเป็นครูที่

ไม่ค่อยจะดีเท่าไรนัก เนื่องจากเป็นคนคิดสุรา ซึ่งนำพาไปสู่การเป็นครูที่ขาดความรับผิดชอบ ในหน้าที่การสอน ส่วนครูใหญ่นั้นเป็นคนเจ้าชู้ กุ่มกุ่ม แต่ในส่วนของกาปฏิบัติหน้าที่การ เป็นครูนั้น ไม่ปรากฏบทบาทให้เห็นในภาพยนตร์

ในภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” มีครูตัวประกอบอยู่หลายตัวละครด้วยกัน แต่ พบว่า ครูตัวประกอบทุกคนมีความห่วงใยนักเรียนเป็นหลัก ส่วนในปลีกย่อยนั้นครูแต่ละคนก็มี ลักษณะแตกต่างกันไป เช่นอาจารย์ปราณีที่แสดงลักษณะของครูที่มีความเป็นกันเองกับนักเรียน และมีความเข้าใจในตัวนักเรียนเป็นอย่างดี การว่ากล่าวตักเตือนเป็นไปในลักษณะที่เป็นกันเอง ไม่ใช่ว่ากล่าวในลักษณะดุคำ หรือตำหนิแรงๆ ผิดกับอาจารย์ผู้หญิงที่อบรมนักเรียนหน้าแถวที่ แสดงความดี ความโหด และแสดงโดยคำพูดและภาพ (ปริบท) ว่าได้ลงโทษนักเรียนอย่างรุนแรงมาก ส่วนผู้อำนวยการนั้นก็เป็ครูที่แสดงลักษณะของความเป็นครูที่เข้าใจนักเรียนอย่างมาก โดยใช้วิธีการเทียบเคียง หรือเปรียบเทียบตัวครูเองกับนักเรียนในลักษณะที่ว่า ตัวครูเมื่อ อยู่ในวัยเดียวกันกับนักเรียนก็มีพฤติกรรมที่คล้ายๆ กัน หรือแ่พองๆ กัน จึงเข้าใจดีว่านักเรียน คิดอะไรและอย่างไร นอกจากนี้ก็ยังแสดงความเป็นครูที่อารมณ์ดี ไม่เคร่งครัดกับกฎเกณฑ์จน ไม่รับฟังเหตุผลความจำเป็นของนักเรียน ซึ่งลักษณะเช่นนี้ทำให้ผู้อำนวยการผู้นี้มีความยืดหยุ่น หรือผ่อนคลายกฎระเบียบต่างๆ ได้ตามเหตุผลอันสมควร สิ่งสำคัญอีกประการที่ผู้อำนวยการ ได้แสดงออกมาก็คือ การเป็นครูที่รู้จักส่วยกย่องชมเชยนักเรียน ซึ่งความเป็นจริงที่พบกันอยู่ นอกจอนั้น ก็มีครูที่มีลักษณะเช่นนี้อยู่ไม่น้อย คือรู้จักให้รางวัลกับนักเรียนที่ทำคุณงามความดี ด้วยการกล่าวยกย่องชมเชยในที่ประชุม แต่ส่วนมากมักเป็นการกล่าวเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จมากกว่า ในกรณีที่นักเรียนประสบความสำเร็จล้มเหลว เช่นเป็นตัวแทนโรงเรียนไปแข่งกีฬา แต่ล้มเหลวพ่ายแพ้กลับมา ครูก็มักละเลย ไม่คิดที่จะกล่าวยกย่องชมเชยในความเสียสละ และ กล่าวให้กำลังใจแก่นักเรียน การที่ผู้อำนวยการในภาพยนตร์เรื่องนี้กล่าวชมเชยนักเรียนที่เป็น ตัวแทนโรงเรียนไปแข่งกีฬา แต่ประสบความสำเร็จพ่ายแพ้กลับมานั้น จึงเป็นสิ่งที่ดี คือยกย่องที่ นักเรียนผู้นั้นเสียสละเวลาและร่างกายแรงใจในการฝึกซ้อมมานาน เป็นตัวอย่างที่ดีที่นายยกย่อง และถึงจะแพ้กลับมาก็ไม่เป็นไร ให้มองเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา กีฬาย่อมมีแพ้มีชนะ เป็นการ ให้กำลังใจกับนักเรียน

และในภาพยนตร์เรื่อง “อนึ่ง คิดถึงพ่อสังเขป รุ่น 2” ซึ่งมีครูตัวประกอบอยู่ 4 ตัวละครด้วยกัน พบว่าครูตัวประกอบทุกคนมีความห่วงใยนักเรียน แต่มีความแตกต่างกันในด้านการ แสดงออก เช่นเดียวกับที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” มาสเตอร์จวบซึ่งเป็น อาจารย์ปกครองนั้นแสดงภาพของครูที่ดี และมีความน่ากลัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียน ที่กระทำความผิด ส่วนอธิการก็แสดงภาพของครูผู้ใหญ่ที่มีอำนาจซึ่งนักเรียนมีความรู้สึกว่ามี อำนาจมากจนใครๆ แม้แต่พ่อแม่ของนักเรียนเองก็ต้องเชื่อฟัง นอกจากนี้ก็ยังเป็นผู้ใหญ่ใจดี ที่ ีเล่น ฉลาดในการใช้หลักจิตวิทยากับนักเรียน แต่ก็เป็นผู้บังคับบัญชาที่ชอบใช้อำนาจกับครูผู้ อยู่ใต้บังคับบัญชาโดยไม่รับฟังเหตุผล ตัวละครครูประกอบอีก 2 ตัว คืออาจารย์เครือกับ

อาจารย์ลาวัลย์ซึ่งเป็นอาจารย์อีกโรงเรียนที่บังเอิญได้มาพบกับมาสเตอร์เรวัตศิษฐ์ตัวเองของเรื่องนั้น ก็แสดงภาพของครูที่มีน้ำใจดี เป็นห่วงเป็นใยนักเรียน แม้ว่านักเรียนคนนั้นจะไม่ใช่ นักเรียนของอาจารย์ก็ตาม

2. Non-Verbal Language หรืออวัจนภาษา

การวิเคราะห์ภาพรวมของครูจาก Non-Verbal Language หรืออวัจนภาษาจะแยกวิเคราะห์ตามประเภทของ Non-Verbal Language หรืออวัจนภาษาแต่ละประเภท

2.1 ลักษณะท่าทางของครู

จากการวิเคราะห์ลักษณะท่าทางของครูตัวเองในภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่อง พบว่ามีตัวละครครูตัวเองที่แสดงภาพของครูที่ค้อยู่ถึง 3 ตัวละครด้วยกัน คือ ครูระเบียบในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” ครูระเบียบในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” และครูไหวในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” ส่วนครูตัวเองในภาพยนตร์อีก 2 เรื่องคือ อาจารย์วาริในภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวาริ” และมาสเตอร์เรวัตในภาพยนตร์เรื่อง “อนึ่ง คิดถึงพอสั่งเซป รุ่น 2” นั้น เป็นตัวละครครูที่แสดงภาพของครูที่ออกไปในแนวใจดี มีความเป็นกันเองกับนักเรียน เป็นมิตรกับนักเรียนมากกว่าใน 3 เรื่องแรก

จากการวิเคราะห์ภาพรวมของครูตัวประกอบในภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่อง โดยการวิเคราะห์จากลักษณะท่าทางนั้นก็พบว่าภาพรวมของครูตัวประกอบมีลักษณะที่เหมือนกัน หรือสอดคล้องต้องกันกับภาพรวมของครูตัวประกอบที่วิเคราะห์ได้จาก Verbal Language หรืออวัจนภาษาทุกประการ

ในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” นั้น มีครูตัวประกอบที่มีลักษณะไม่ค้อยู่ 2 ตัวละคร คือครูผู้ชายที่สอนวิชาภาษาไทย และผู้อำนวยการ ซึ่งผลการวิเคราะห์นี้สอดคล้องต้องกันกับผลที่วิเคราะห์ได้จาก Verbal Language หรืออวัจนภาษาที่ได้วิเคราะห์ไปแล้วข้างต้น กล่าวคือ ครูผู้ชายที่สอนวิชาภาษาไทยมีลักษณะท่าทางเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ไม่รับผิดชอบการสอน หรือกล่าวได้อีกอย่างว่าขาดความสามารถในการคุมชั้นเรียน และยังขาดความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเองอีกด้วย ส่วนผู้อำนวยการนั้นก็ยังมีลักษณะท่าทางที่จัดว่าแปลก เป็น Over Action ที่คนปกติธรรมดาในชีวิตจริงไม่แสดงถึงขนาดนั้น เหมาะที่จะเป็นลักษณะท่าทางที่แสดงในการเล่นละครเวทีมากกว่าที่จะเป็นการแสดงให้เห็นเหมือนจริง หรือ Realistic ซึ่งถ้าหากว่าผู้อำนวยการเข้าสอนในชั้นเรียนก็คงจะไม่ประสบผลสำเร็จในการสอน เนื่องจากบุคลิกลักษณะของผู้อำนวยการไม่เหมือนคนปกติ ไม่เป็นที่น่าเคารพ และเชื่อถือสำหรับนักเรียน

ครูตัวประกอบในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” คือครูไปยาลนั้น ก็มี

ลักษณะท่าทางเป็นคนสุภาพ เรียบร้อยมาก เป็นคนขี้อาย ขี้เกรงใจ ใจเย็น อารมณ์ดี และสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดีมาก

ส่วนครูตัวประกอบในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” นั้นก็พบว่ามีลักษณะที่เหมือนกับที่วิเคราะห์ได้จาก Verbal Language หรือวจนภาษาเช่นกัน กล่าวคือ ครูอ่วมก็แสดงภาพของครูขี้อาย ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่การเป็นครู ส่วนครูใหญ่ก็แสดงภาพของครูเจ้าชู้ ชอบแสดงท่าข่มครูที่อยู่ใต้บังคับบัญชา

ในภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” นั้น อาจารย์ปรานีแสดงภาพของครูที่เป็นกันเองกับนักเรียน เป็นที่ปรึกษาที่ดีของนักเรียน เป็นครูที่เข้าใจนักเรียนและมองนักเรียนในแง่ดี จึงเป็นที่รักของนักเรียนอย่างมาก อาจารย์ผู้หญิงที่อบรมนักเรียนหน้าแถวก็แสดงภาพของครูที่ดุอย่างมาก แต่ก็มีความตลกอยู่ที่ท่าทางการเดินและการทำหน้าตา อาจารย์ผู้หญิงที่สอนเรื่องความตั้งใจก็แสดงภาพของครูที่เฉื่อยๆ ไม่แสดงท่าทางกระตือรือร้น มีความขลุ่ยข้างแต่ไม่น่ากลัวเลย ส่วนผู้อำนวยการนั้นแสดงภาพของครูที่อารมณ์ดี ขี้เล่น เป็นกันเองกับนักเรียน บางครั้งมีการแสดงความตลกออกมาบ้าง แต่ก็ไม่มากนัก

ส่วนในภาพยนตร์เรื่อง “อึ้ง คิดถึงพ่อสังเขป รุ่น 2” ก็เช่นเดียวกัน คือพบว่าภาพรวมของครูตัวประกอบของเรื่องมีลักษณะเหมือนกับภาพรวมที่วิเคราะห์ได้จาก Verbal Language หรือวจนภาษา กล่าวคือ มาสเตอร์จวบแสดงภาพของครูที่ดุ และน่ากลัว อธิการแสดงภาพของครูผู้ใหญ่ที่อารมณ์ดี เป็นกันเองกับนักเรียน อาจารย์เครือและอาจารย์ดาวณีย์ก็แสดงภาพของครูที่เป็นห่วงเป็นใยนักเรียน โดยอาจารย์เครือแสดงภาพของครูตลกบ้างในบางฉากที่สถานการณ์บังคับ ไม่ได้เป็นการแสดงภาพครูที่มีความตลกอยู่ในตัวของครูเอง

2.2 ลักษณะการแต่งกายของครู

จากการวิเคราะห์ภาพรวมของครูที่ปรากฏในภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่อง โดยการวิเคราะห์จากลักษณะการแต่งกายของครู ไม่ว่าจะเป็นครูตัวเอกของเรื่องหรือครูตัวประกอบก็ตาม พบว่าครูส่วนมากแต่งกายได้เรียบร้อย สุภาพ เหมาะสมกับความเป็นครู

จากภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่องที่ศึกษา พบว่าในจำนวนครูตัวเอกของเรื่องซึ่งมีอยู่ 5 คนนั้น มีอยู่ 3 คนที่แต่งกายในลักษณะที่เป็นเครื่องแบบ หรือเป็นลักษณะแบบแผน คือครูไหวในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” แม้ว่าที่โรงเรียนที่ครูไหวสอนอยู่จะไม่ได้มีการบังคับให้ครูต้องแต่งกายด้วยเสื้อขาว-กระโปรงน้ำเงิน (คือปรากฏในภาพยนตร์ว่ามีครูคนอื่นที่แต่งกายด้วยชุดที่มีสีอื่นเป็นอย่างไรก็ไม่ใช่ เสื้อขาว-กระโปรงน้ำเงิน) แต่ตลอดทั้งเรื่องจะพบว่าครูไหวแต่งกายด้วยชุดเสื้อขาว-กระโปรงน้ำเงินอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นในวันแรกที่เริ่มสอน หรือกระทั่งวันที่กลับมาจากการเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลในจังหวัดก็ตาม นอกจากครูไหวในภาพยนตร์เรื่อง

“ครูไหวใจร้าย” แล้วก็ยังมีอาจารย์วารีในภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” ซึ่งอาจารย์วารีนี้มีสถานภาพเป็นนิสิต ปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาฝึกสอนที่โรงเรียนตามเนื้อเรื่อง เพราะฉะนั้นก็จะพบว่าอาจารย์วารีไม่ได้แต่งชุดอื่นเลยนอกจากชุดเครื่องแบบนิสิตจุฬาฯ เท่านั้น และครุตัวเอกของเรื่องอีกคนหนึ่งที่ตั้งกายในลักษณะที่เป็นเครื่องแบบหรือเป็นลักษณะแบบแผนก็คือ มาสเตอร์เรวัติในภาพยนตร์เรื่อง “อนึ่ง คิดถึงพ่อสังเขป รุ่น 2” ซึ่งในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียน ก็จะแต่งกายด้วยเสื้อเชิร์ตแขนยาวสีขาว ผูกเนคไท เรียบร้อย และกางเกงทรงสลัด ซึ่งเป็นการแต่งกายที่เรียบร้อยเหมาะแก่การเป็นครูอย่างมาก ส่วนการแต่งกายของครูระเบียบซึ่งเป็นครุตัวเอกในภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่อง คือ “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” และ “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” นั้น พบว่าเป็นการแต่งกายที่มีความหลากหลายมากกว่าที่ปรากฏในภาพยนตร์ 3 เรื่องหลัง กล่าวคือเป็นการแต่งด้วยชุดที่มีรูปแบบและสีสันลวดลายต่างๆ กัน แต่ก็ยังคงเป็นรูปแบบและสีสันลวดลายที่เรียบร้อย เช่น เสื้อที่คอไม่กว้างจนเกินไป และกระโปรงที่มีความยาวขนาดคลุมเข่า ไม่พบว่าครูระเบียบแต่งกายด้วยกระโปรงที่มีความยาวขนาดเหนือเข่าเลย เพราะการแต่งกายด้วยกระโปรงสั้นเหนือเข่าไม่เหมาะสมกับความเป็นครู เนื่องจากดูไม่เรียบร้อย ส่วนสีสันลวดลายของเสื้อผ้าก็เป็นสีสุภาพไม่ฉูดฉาดเกินไป ซึ่งก็เป็นสีที่ที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างมาก

นอกจากนี้ ครุตัวประกอบของเรื่องส่วนมากก็แต่งกายได้เรียบร้อย เหมาะสมกับความเป็นครู ยกเว้นการแต่งกายของผู้อำนวยการในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ” ซึ่งเป็นการแต่งกายที่เป็นลักษณะ Fancy ที่พิลึกพิลั่น เป็นแบบที่คนปกติธรรมดาทั่วๆ ไปไม่กล้าสวมใส่ในสภาวะหรือเหตุการณ์ปกติ นอกจากนั้นก็มีการแต่งกายของครูอ่วมในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” ซึ่งโดยมากก็แต่งกายได้ดี แต่ในฉากหนึ่งซึ่งเป็นฉากที่โรงเรียนเพิ่งเลิก ครูอ่วมกำลังจะกลับ การแต่งกายของครูอ่วมในขณะนั้นเป็นการแต่งกายด้วยเสื้อเชิร์ตแขนยาวสีขาว แต่ปลดกระดุมคอ และถอดเนคไทออกแล้ว ทำให้มองดูว่าไม่ค่อยจะเรียบร้อยเท่าใดนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อในฉากนั้นมีภาพของครูใหญ่ซึ่งยังคงแต่งกายได้เรียบร้อย คือยังติดกระดุมคอและผูกเนคไทอยู่ ทำให้ภาพที่ออกมาเป็นการเปรียบเทียบการแต่งกายของครูทั้ง 2 คนได้อย่างชัดเจน

2.3 การใช้น้ำเสียงของครู

จากการวิเคราะห์ภาพรวมของครูในภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่องที่ทำการศึกษา โดยวิเคราะห์จากการใช้น้ำเสียงของครูนั้น พบว่าครุตัวเอกของเรื่องทุกคนใช้น้ำเสียงแบบสมจริงสมจังตามสถานการณ์

ภาพรวมของครุตัวเอกของเรื่องเกือบทุกตัวจะใช้น้ำเสียงในลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ เช่นเมื่อมีอารมณ์โกรธไม่พอใจ หรืออยู่ในสถานการณ์ที่วิกฤติ เช่นเมื่อครุคณิกเรียนหรือเมื่อตกอยู่ในอันตราย น้ำเสียงที่ใช้ก็จะขึ้นเสียงสูง เป็นน้ำเสียงที่แสดงความตื่นเต้น

หรือตระหนก และเมื่ออยู่ในสถานการณ์ปกติ อารมณ์ดี ก็จะพูดกับนักเรียนโดยใช้น้ำเสียง แสดงความมีอารมณ์ดี ไม่ขึ้นเสียงสูง ไม่ใช้เสียงต่ำ ส่วนในขณะที่สอนก็จะพูดอย่างชัดถ้อยชัด คำ แต่มีอยู่ 1 คนคืออาจารย์วาริในภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวาริ” ที่ใช้น้ำเสียงราบเรียบ ปกติ ไม่ค่อยแสดงอารมณ์นัก ไม่ว่าจะเป็นตอนที่พูดคุยธรรมดา ให้นำแนะนำปรึกษา หรือต่อว่านักเรียนเรื่องไม่ตั้งใจเรียน จัดว่าตัวละครครูตัวนี้มี Character ที่ไม่ค่อยสมจริงเท่าใดนัก เป็นแบบ Flat Character อยู่มาก

ในส่วนการวิเคราะห์ภาพรวมของครูตัวประกอบ โดยวิเคราะห์จากการใช้น้ำเสียง ผลการวิเคราะห์ก็ตรงกับผลการวิเคราะห์ภาพรวมของครูตัวประกอบที่วิเคราะห์ได้จาก Verbal Language หรือวจนภาษา และจากการวิเคราะห์ Non-Verbal Language หรือวจนภาษาใน ส่วนที่ได้วิเคราะห์ไปแล้วข้างต้น

ในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” นั้น ตัวละครครูผู้ชายที่สอนวิชาภาษาไทยก็ใช้น้ำเสียงออกไปในแบบที่แสดงความเบี่ยงเบนทางเพศของตนเองอย่างชัดเจน ทั้งยังแสดงภาพของครูที่ไม่สามารถระงับอารมณ์ความรู้สึกได้อีกด้วย และผู้อำนวยการก็ใช้น้ำเสียงที่มีลักษณะเกินจริงคือ Over หรืออาจกล่าวได้ว่าใช้น้ำเสียงในลักษณะที่เป็น การละครหรือ Drama มากเกินไป แสดงความเป็นคนที่ Over คือแสดงการกระทำสิ่งใดก็กระทำลงไปอย่างเกินจริง เกินความพอเหมาะพอดี

ในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” ก็ปรากฏว่าครูไปยาลมักใช้น้ำเสียงที่ แสดงความเป็นคนเรียบร้อยมาก ชี้เกรงใจ ชี้อาย และแสดงถึงความสามารถในการระงับอารมณ์ ความรู้สึกได้ดี

ส่วนภาพของครูตัวประกอบในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” นั้น ปรากฏว่าครูอ่วม มักพูดโดยใช้น้ำเสียงแบบกลั้วหัวเราะเอิ๊กอ๊ากตลอดเวลา แสดงความเป็นคนอารมณ์ดี แต่ในเวลาที่ดีมสุรา ก็ใช้น้ำเสียงแบบคนเมา ซึ่งก็สมจริงสมจังตามสถานการณ์ เป็นการแสดงภาพของครูอู๋เมา ส่วนครูใหญ่นั้นก็ใช้น้ำเสียงที่แสดงความเป็นคนเจ้าชู้ คือใช้น้ำเสียงแบบนุ่มๆ หวานๆ โดยเฉพาะในตอนที่พูดกับครูไหว

ในภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวาริ” ก็ปรากฏว่ามีครูตัวประกอบอยู่ 2 ตัวละครด้วยกันที่มีการใช้น้ำเสียงที่แปลกไปจากปกติ คืออาจารย์ผู้หญิงที่อบรมนักเรียนหน้าแถว พบว่ามัก ใช้น้ำเสียงในการพูดแบบเป็นหัวงๆ เน้นน้ำหนักทุกถ้อยคำที่พูดจนฟังแล้วไม่สามารถจับจากน้ำเสียงได้เลยว่าถ้อยคำหรือข้อความตรงส่วนใดที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ ส่วนครูตัวประกอบอีกตัวก็คืออาจารย์ผู้หญิงที่สอนเรื่องความตั้งใจ การใช้น้ำเสียงในการสอนของอาจารย์คนนี้เป็น การใช้น้ำเสียงแบบเนือๆ ฟังเรื่อยๆ แต่ไม่ได้เน้นถ้อยคำหรือข้อความสำคัญใดๆ เลย ครูตัว

ประกอบอื่นๆ ในภาพยนตร์เรื่องนี้ ก็ปรากฏว่ามีการใช้น้ำเสียงที่เป็นปกติตามสถานการณ์ คือ สมจริงสมจัง เช่นอาจารย์ปรานี ก็ใช้น้ำเสียงปกติธรรมดา และผู้อำนวยการก็ใช้น้ำเสียงแบบ เรื่อยๆ สบายๆ แสดงถึงความเป็นคนที่มีลักษณะสบายๆ เป็นกันเอง ไม่ถือกฎระเบียบเคร่งครัด อย่างบ้าคลั่ง คือมีการใช้เหตุใช้ผล และพิจารณาความยืดหยุ่นของกฎระเบียบต่างๆ ที่ตั้งขึ้น

และในภาพยนตร์เรื่อง “อนึ่ง คิดถึงพอสังเขป รุ่น 2” ก็ปรากฏว่าครูตัวประกอบทุกคนใช้น้ำเสียงในลักษณะที่เป็นปกติธรรมดา มาสเตอร์จวบ เนื่องจากเป็นอาจารย์ฝ่ายปกครอง การใช้น้ำเสียงจึงจำเป็นต้องแสดงความดู ความโหด และความน่ากลัวไว้ด้วย ส่วนอธิการนั้นใช้น้ำเสียงแบบผู้ใหญ่ใจดี อารมณ์ดี ส่วนอาจารย์ผู้หญิงอีกโรงเรียนหนึ่งนั้น อาจารย์เครีอใช้น้ำเสียงที่แข็งไปบ้าง ซึ่งสะท้อนภาพบุคลิกของอาจารย์เครีอว่าเป็นคนเข้มแข็ง และอาจารย์ลาวัดยใช้น้ำเสียงที่อ่อนโยน นุ่มนวล แสดงความเป็นครูใจดี

2.4 การใช้ดนตรีประกอบ

ภาพของครูที่ปรากฏในภาพยนตร์ทุกเรื่องที่ทำการศึกษาได้ปรากฏว่าได้รับการเสริมหรือเน้นให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้นด้วยการใช้ดนตรีประกอบในภาพยนตร์ ส่วนมากที่พบเป็นการใช้ดนตรีประกอบเพื่อเสริมภาพของครูที่เป็นตัวเอกของเรื่อง มีเพียงเรื่องเดียวเท่านั้นที่มีการใช้ดนตรีประกอบเพื่อเสริมหรือสร้างภาพของครูที่เป็นตัวประกอบของเรื่อง คือภาพยนตร์เรื่อง “ม. 6/2 ห้องครูวารี”

ภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และครูระเบียบ” มีการใช้ดนตรีประกอบเพื่อเสริมภาพของครูระเบียบให้เห็นถึงความน่าเกรงขาม ความมีอำนาจ และความขลังหรือความศักดิ์สิทธิ์ของครูระเบียบที่ครูระเบียบตั้งขึ้น โดยการใช้เครื่องดนตรีชนิดเป่าเสียงเบสบรรเลงเป็นทำนองเพลงสวดบทไหว้ครูที่ขึ้นต้นว่า “ปาเจรา จรียา โทหุติ”

ในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” ก็มีการใช้ดนตรีประกอบเพื่อเสริมภาพของครูระเบียบในลักษณะที่แสดงให้เห็นว่า ครูก็คือปุณฺชน เหมือนคนอื่นๆ ที่มีความรู้สึกในเรื่องความรัก ไม่ใช่ความผิดอะไรที่ครูจะคิดถึงเรื่องเพศตรงข้ามที่ถูกต้อง คิดถึงเรื่องความรักและการแต่งงาน คิดถึงการมีครอบครัวเป็นฝั่งเป็นฝา และก็ไม่ผิดอะไรที่ครูจะมีความรู้สึกเจ็บปวดชอกช้ำ และโศกเศร้า เมื่อประสบกับความผิดหวังในความรัก นอกจากนี้ดนตรีประกอบเรื่องที่เป็น Background Music ซึ่งใช้ประกอบอารมณ์รักของครูระเบียบเพลงหนึ่ง และใช้ประกอบอารมณ์ศรัทธาของครูระเบียบอีกเพลงหนึ่ง ก็ได้กำหนดให้ใช้เพลงของวงดนตรีสุนทราภรณ์ คือ เพลง “นางฟ้าจำแลง” (เห็นเพียงนิดเดียว ให้ซาบเสียววิญญาณ) และเพลง “คิดถึงใจจะขาด” (คิดถึงใจจะขาดแล้วเอ๋ย คิดถึงที่เคยได้ชมได้เชยชื่นใจ คิดถึงรอยยิ้มพรราวพริ้มผ่องใส คิดถึงจนใจจะขาดรอนๆ) การกำหนดให้ใช้เพลงทั้ง 2 เพลงนี้ และเป็นเพลงต้นฉบับ Original ด้วยนั้นก็เป็นการเสริมภาพความแก้ให้กับครูระเบียบมากยิ่งขึ้น เพราะคุณสมบัติของเพลงซึ่ง

บรรเลงโดยวงดนตรีสุนทราภรณ์ก็คือเป็นเพลงเก่าแก่ที่คนรุ่นใหม่ไม่ค่อยจะได้ฟัง และบางคนก็แทบจะไม่รู้จักด้วยซ้ำไป ความเก่าของเพลงจึงเสริมความแก่ของครูในฉากที่ใช้เพลงนั้นๆ ประกอบด้วย

ในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” การใช้ดนตรีประกอบก็เป็นการเสริมภาพของครูให้เด่นชัด การใช้เพลงประกอบ 2 เพลงแรกนั้นแสดงถึงความรักชาติของครูไหวโดยการเสียดสีความสุขสบายในเมืองหลวง ไปเป็นครูในพื้นที่ที่ห่างไกลความเจริญ เพลงแรกเป็นเพลง The และเพลงที่สองเป็น Plot Music ที่บรรเลงโดยวงดุริยางค์นักเรียนเป็นเพลง “แหลมทอง” ซึ่งนอกจากจะเป็นเพลงปลุกใจให้รักชาติ ซึ่งเป็นนัยสื่อถึงความรักชาติของครูไหวแล้ว ความเก่าของเพลงก็ยังเป็นนัยสื่อถึง Period ของภาพยนตร์เรื่องนี้ด้วย ส่วนดนตรีประกอบอื่นๆ ที่ปรากฏเป็นส่วนที่เสริมและสร้างภาพของครูตัวเอกของเรื่องก็มี เพลงที่แสดงความห่วงใยในเรื่องความรักระหว่างครูไหวกับเพื่อนชายที่เป็นนายแพทย์ ซึ่งตลอดเวลาที่นายแพทย์เพียรพยายามที่จะขอความรักจากครูไหว ครูไหวก็ปฏิเสธโดยขอแค่ความเป็นเพื่อน แต่พอนายแพทย์หนุ่มจากไปจริงๆ ครูไหวกลับมีความรู้สึกห่วงใย เสียใจ และรู้สึกว่าได้สูญเสียคนที่ใกล้ชิดและรู้ใจที่สุดไปแล้ว และในตอนจบของเรื่องดนตรีประกอบได้แสดงภาพความมีพลังของครูไหวว่า ถึงจะอยู่ในวัยชรา และเพิ่งหายจากการเจ็บไข้ได้ป่วย แต่ครูไวยังมีพลังที่จะปฏิบัติหน้าที่การสอนหนังสืออย่างเต็มเปี่ยม

ในภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” การใช้ดนตรีประกอบที่เน้นมากที่สุดเป็นการใช้ดนตรีเพื่อเสริมภาพของครูตัวประกอบของเรื่องให้มีความคลกมากยิ่งขึ้น ตัวละครครูตัวประกอบที่ใช้ดนตรีประกอบมากที่สุดคืออาจารย์ผู้หญิงที่อบรมนักเรียนหน้าแถว ดนตรีที่ใช้ประกอบในฉากที่อาจารย์กำลังอบรมอยู่ที่หน้าแถวนั้น เป็นดนตรีประกอบประเภท Plot Music ที่นักเรียนขับร้องและบรรเลงอยู่ในห้องซ้อมดนตรีและได้เกิดความบังเอิญที่เสียงได้ออกมาจากเครื่องขยายเสียงของโรงเรียน ในเวลาที่อาจารย์กำลังอบรมอยู่ เป็นการใช้สถานการณ์สร้างความคลกให้เกิดขึ้นกับภาพของครู เพราะเนื้อร้องของเพลงมีความหมายขัดกับคำพูดอบรมของอาจารย์โดยตลอด เช่นว่า เมื่ออาจารย์เล่าว่าตอนเป็นเด็กนั้นอาจารย์เป็นเด็กตั้งใจเรียน เนื้อเพลงก็ขัดขึ้นมาว่า -อย่าไปเชื่อเขา คนอะไรชอบโกหก- เป็นต้น นอกจากนั้นตอนที่อาจารย์คนเดียวกันนี้เดินไปหาต้นคอของเสียงเพลงด้วยความโกรธสุดขีด นอกจากการแสดงท่าทางการเดินที่คลกแล้ว ดนตรีที่ใช้ประกอบท่าทางการเดินก็ช่วยเสริมความคลกนั้นให้มากยิ่งขึ้นไปอีก

และในภาพยนตร์เรื่อง “อนึ่ง คิดถึงพอสั่งเขป รุ่น 2” มีอยู่ 4 เพลงด้วยกันที่เสริมภาพของครูให้เห็นเด่นชัดมากยิ่งขึ้น คือเพลงมาร์ชโรงเรียน ซึ่งบรรเลงโดยวงโยธวาทิตที่มาสเตอร์เรวัติเป็นผู้ฝึกสอนและควบคุมวง ปรากฏว่าในตอนต้นเรื่องการบรรเลงเพลงนี้ไม่ได้เป็นการบรรเลงที่มีความสมบูรณ์ แต่การบรรเลงซ้ำๆ อยู่หลายครั้ง จนกระทั่งเป็นการบรรเลงที่สมบูรณ์

ในตอนท้ายของเรื่อง เป็นการสื่อถึงความหมายที่ว่า ครูต้องใช้ความพยายามในการสอนอย่างมาก ต้องพบกับความยากลำบากแสนสาหัสกว่าที่จะทำให้นักเรียนสามารถบรรเลงเพลงมาร์ชโรงเรียนได้อย่างสมบูรณ์แบบ การกำหนดให้ใช้เพลงมาร์ชโรงเรียนก็เพื่อเป็นการสื่อถึงสถาบันการศึกษา ซึ่งคำว่า “สถาบันการศึกษา” ในที่นี้ก็น่าจะสื่อความหมายโดยกว้าง คือหมายถึงสถานที่เช่นอาคารเรียน และบริเวณ หมายถึงครูอาจารย์ หมายถึงเพื่อนนักเรียนทั้งรุ่นเดียวกัน และรุ่นพี่รุ่นน้อง และรวมความถึงความรัก ความห่วงใยและความสามัคคีที่มีให้กันและกันด้วย ดนตรีประกอบที่แสดงถึงความรักความผูกพันที่นักเรียนเก่ามีต่อสถานศึกษารวมทั้งครูอาจารย์ด้วย ก็คือเพลงที่มีเนื้อร้องซึ่งมีความหมายถึงการได้กลับมาซึ่งที่เดิมอีกครั้งหนึ่ง ในตอนที่มาสเตอร์เรวัตรู้สึกเสียใจที่ไม่สามารถควบคุมนักเรียนในวงโยชวาทศให้อยู่ในระเบียบและความสามัคคีได้ ดนตรีประกอบที่ใช้ก็เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องแสดงถึงความผิดหวัง ความเสียใจ และในฉากที่มาสเตอร์เรวัตรู้สึกว่าคุณเองมีไฟในการฝึกวงโยชวาทศอยู่เพียงคนเดียว โดยที่ไม่มีนักเรียนคนใดเลยมีใจเดียวกันกับมาสเตอร์เรวัต คือไม่มีใครที่อยากจะเล่นในวงโยชวาทศอีกต่อไป มาสเตอร์เรวัตก็เข้าฉากไซโฟนเป็น Plot Music ทำนองเหงาๆ เศร้าๆ

2.5 การใช้ Effect

การวิเคราะห์ภาพรวมของครูจากการใช้ Effect นี้ จะวิเคราะห์รวมทั้งการใช้ Light Effect (การใช้ Effect ด้านแสงและสี หรือด้านแสงและเงา) และการใช้ Sound Effect (การใช้ Effect ด้านเสียง)

จากการวิเคราะห์ภาพของครูโดยการวิเคราะห์การใช้ Effect พบว่า Effect ที่ใช้ในภาพยนตร์ที่ทำการศึกษาทั้ง 5 เรื่องนี้มีส่วนสำคัญในการเสริมภาพของครูให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น และพบว่าภาพยนตร์ที่มีการใช้ Effect ในลักษณะที่เสริมภาพของครูอย่างมากที่สุดก็คือภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับครูระเบียบ 2” ซึ่งการใช้ Effect ในภาพยนตร์เรื่องนี้ เป็นการใช้ Effect ที่เสริมความน่ากลัวของภาพครูไม่ว่าจะเป็นในส่วนการแสดงอำนาจของครูที่มีอยู่เหนือนักเรียน การลงโทษที่เต็มไปด้วยอิทธิปาฏิหาริย์ หรือในส่วนที่เป็นภาพใบหน้าของครูที่มีความน่าสะพรึงกลัวเป็นอย่างมาก นอกจากการใช้ Effect ที่ช่วยเสริมภาพความน่ากลัวของครูแล้ว ก็ยังมีการใช้ Effect ในลักษณะที่เสริมให้เห็นภาพความเป็นปฤชุนของครู ซึ่งยังมีความปรารถนาในเรื่องของความรัก และการแต่งงานมีครอบครัวเหมือนกับคนอื่นๆ ทั่วไป รวมไปถึงภาพของครูที่มีความผิดหวังในความรักด้วย และภาพยนตร์ที่พบว่ามีการใช้ Effect น้อยที่สุดนั้นก็มียู่ 3 เรื่องด้วยกัน คือภาพยนตร์เรื่อง “ครูหัวใจร้าย” ภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” และภาพยนตร์เรื่อง “อึ้ง คัดถึงพอสั่งเซป รุ่น 2” ซึ่งพบว่าการใช้ Effect ในภาพยนตร์ทั้ง 3 เรื่องนี้ส่วนมากแล้วเป็นการ Effect ที่เน้นความสมจริงสมจัง เป็นธรรมชาติตามแนวของภาพยนตร์ที่เป็น Realistic

ส่วนการใช้ Effect ในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และคุกกี้เบียบ” นั้น ในส่วนของ Light Effect ก็เป็นแบบธรรมดาไม่ได้เน้นภาพของคุกกี้เป็นพิเศษเท่าใดนัก จะเด่นกว่าก็คือการใช้ Sound Effect ซึ่งเน้นความน่ากลัวของคุกกี้เบียบด้วยเสียงแปร่งลบกระดานที่คุกกี้เบียบลอยแหวกอากาศไปถูกศีรษะของนักเรียนเท่านั้น

2.6 การใช้มุมกล้อง และ Shot

การใช้มุมกล้อง และ Shot เป็นเทคนิคสำคัญที่ช่วยเสริมภาพของคุกกี้ให้เด่นชัดอีกเทคนิคหนึ่ง จากการศึกษาภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่อง พบว่าภาพยนตร์ที่ใช้เทคนิคเรื่องมุมกล้องและ Shot เพื่อช่วยเสริมภาพของคุกกี้มากที่สุดก็คือภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับคุกกี้เบียบ 2” ซึ่งการใช้มุมกล้องและ Shot ในภาพยนตร์เรื่องนี้ ส่วนมากเป็นการเน้นและเสริมความมีอำนาจและความน่ากลัวของคุกกี้เบียบซึ่งเป็นคุกกี้ตัวเอกของเรื่อง ส่วนภาพยนตร์ที่มีการใช้เทคนิคมุมกล้องและ Shot เพื่อเสริมภาพของคุกกี้ที่น้อยที่สุดก็คือ ภาพยนตร์เรื่อง “คุกกี้โหดร้าย” เพราะแนวของภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นแนว Realistic ภาพของคุกกี้ที่แสดงความน่ากลัว หรือความมีอำนาจในภาพยนตร์เรื่องนี้ เป็นภาพที่เกิดจากการแสดงบทบาทของนักแสดงมากกว่าการใช้เทคนิคเข้าช่วย เหมือนเป็นความตั้งใจว่าจะแสดงภาพของคุกกี้ที่น่ากลัวในลักษณะสมจริงสมจังให้ได้ความรู้สึกที่ว่า ในความเป็นจริงนั้นคุกกี้โหดร้ายก็มิได้อยู่จริง ๆ

ส่วนการใช้มุมกล้องในภาพยนตร์เรื่อง “แบบว่าโลกนี้มีน้ำเต้าหู้และคุกกี้เบียบ” ส่วนมากก็เป็นการเน้นความมีอำนาจของคุกกี้เบียบที่มีเหมือนนักเรียน ส่วน Shot ที่ใช้ก็เป็น Shot ที่เน้นเรื่องการแสดงอารมณ์ของคุกกี้เบียบ ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ไม่พอใจในความเกรงกลัวของนักเรียน หรือความรู้สึกชื่นชมยินดีในความสำเร็จของนักเรียนก็ตาม

ในภาพยนตร์เรื่อง “ม.6/2 ห้องครูวารี” และเรื่อง “อนึ่ง คิถึงพอสังเขป รุ่น 2” นั้น การใช้มุมกล้องก็มีส่วนในการสร้างภาพความมีอำนาจของคุกกี้ที่มีเหมือนนักเรียนอยู่บ้าง แต่ก็ไม่มากนัก ส่วนการใช้ Shot ในภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่องนี้ ก็เป็นการเน้นเรื่องอารมณ์ของคุกกี้ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์เศร้า หรืออารมณ์ยินดีก็ตาม

5.7 การใช้เทคนิคพิเศษทางด้านการถ่ายทำและการตัดต่อภาพ

จากการศึกษาภาพยนตร์ทั้ง 5 เรื่อง พบว่ามีอยู่เพียง 2 เรื่องที่มีการใช้เทคนิคพิเศษทางด้านการถ่ายทำและตัดต่อภาพ ซึ่งช่วยเสริมภาพของคุกกี้ให้เด่นชัดขึ้น คือภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับคุกกี้เบียบ 2” และภาพยนตร์เรื่อง “คุกกี้โหดร้าย”

ในภาพยนตร์เรื่อง “น้ำเต้าหู้กับคุกกี้เบียบ 2” มีการใช้เทคนิคพิเศษทางด้านการถ่ายทำและการตัดต่อภาพที่ช่วยเสริมภาพของคุกกี้ให้ดูน่ากลัวและมีอำนาจมากยิ่งขึ้น โดยการเทคนิคดังกล่าวจะใช้ประกอบกับการใช้มุมกล้องและ Shot ด้วยเพื่อเสริมภาพของคุกกี้ให้เด่นชัด

มากยิ่งขึ้นไปอีก โดยภาพที่ออกมาปรากฏว่าเป็นภาพใบหน้าของครูระเบียบที่มีขนาดใหญ่โตมาก (Shot - Extreme Close up) โดยเป็นภาพใบหน้าของครูที่ก้มลงมามองดูนักเรียนเป็นมุมสูง (Camera Angle - Low Angle) และมีการใช้เลนส์พิเศษเพื่อให้เห็นภาพใบหน้าของครูชัด-แว้ ผิดความเป็นจริง ทำให้เห็นภาพใบหน้าของครูเหมือนใบหน้าของยักษ์ คุนากลับ และมีอำนาจมากกว่าในทุกๆ ฉาก นอกจากนั้นก็เป็นการใช้เทคนิคพิเศษที่เสริมภาพของครูคนเดียวกันนั้นให้เห็นถึงความเปี่ยมคุณค่าของครู คือในเรื่องความรัก และความผิตหวังในความรักด้วย

และในภาพยนตร์เรื่อง “ครูไหวใจร้าย” การใช้เทคนิคพิเศษในการถ่ายทำและการตัดต่อที่ช่วยเสริมภาพของครูก็คือในฉากที่ครูไหวกำลังผั้นร้ายเพราะพิษไข้ ปรากฏว่ามีการใช้เทคนิคค่อนข้างมากเพื่อสื่อความเป็นความฝัน และการใช้เทคนิคนั้นก็เสริมภาพของครูว่าถึงแม้จะอยู่ในยามเจ็บไข้ได้ป่วย ครูไหวก็ยังมีใจเป็นห่วงเป็นกังวลในการปฏิบัติหน้าที่การสอนอยู่ตลอดเวลาจนเก็บเอาไปฝัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย